

תפסיר רס"ג

יכ'רג תמרה: ה) חתי ידרך
 לכם אלדוס אלקטאף.
 ואלקטאף ידרך אלבדאר.
 ותאכלון טעאמכם הנניא.
 ותקימון ואתקון פי בלדכם:
 ו) ואגעל לכם אלסלאמה פי
 אלבלד. פתנצ'געון וליס מזעג.
 ואעטל שר אלחיואן אלמפסד
 מן אלארץ. וסיף לא ימד פי
 בלדכם: ז) ואדיא פלבתם
 אעדאיכם. וקעו בין אידיכם
 תחת סיופכם: ח) חתי וכלב
 מנכם אלכ'מסה מאיה.
 ואלמאיה תכלב רבוה. ויקע

וְהִשִּׁיג לָכֶם דִּישׁ אֶת-
 בָּצִיר וּבָצִיר יִשִּׁיג אֶת-זֶרַע
 וְאָכַלְתֶּם לַחֲמֻכֶם לְשִׁבַע
 וַיִּשְׁבַּתֶּם לַבֶּטֶח בְּאַרְצְכֶם:
 וַיַּעַרְע לָכוֹן דִּישָׂא לַקֹּטָפָא. וַקֹּטָפָא יַעַרְע
 לְאַפּוֹקִי בַר זֶרְעָא. וְתִיכְלוֹן לַחֲמֻכּוֹן
 לְמִשְׁבַּע. וְתִתְבוֹן לְרוּחָצוֹן בְּאַרְעֻכוֹן:

(שני) ❁ טיפוס בספרי ❁ ונתתי

שְׁלוֹם בְּאֶרֶץ וּשְׁכַבְתֶּם
 וְאִין מַחְרִיד וְהִשְׁבַּתִּי חֵיה
 רָעָה מִן-הָאָרֶץ וְחָרַב לֹא-תַעֲבֹר בְּאַרְצְכֶם:
 וְאִתִּין שְׁלָמָא בְּאַרְעָא. וְתִשְׁרוֹן וְלִית דְּמַנִּיד. וְאַבְטִיל. חֵיתָא בִּשְׁתָּא
 מִן אַרְעָא. וְדַקְטָלִין בְּחַרְבָּא לֹא יַעֲדוֹן בְּאַרְעֻכוֹן: וְרַדְפִּתֶּם
 אֶת-אִיבֵיכֶם וְנִפְלוּ לְפָנֵיכֶם לְחָרַב: וְתִרְדְּפוּן יָת
 בְּעֵלֵי דְבַבִּיכוֹן. וְיִפְלוּן קְדָמִיכוֹן לְחַרְבָּא: וְרַדְפוּ מִכֶּם
 חֲמִשָּׁה מֵאָה וּמֵאָה מִכֶּם רַבְּבָה יִרְדְּפוּ וְנִפְלוּ

רס"י

אומר עושה שלום ובורא את הכל: וחרב
 לא תעבר בארצכם. אין צריך לומר שלא
 יבאו למלחמה, אלא אפלו לעבור דרך
 ארצכם ממדינה למדינה: ז לפניכם לחרב.
 איש בחרב רעהו: ח ורדפו מכם. מן
 החלשים שבכם, ולא מן הגבורים שבכם:
 חמשה מאה ומאה מכם רבבה. וכי כך
 הוא החשבון, והלא לא היה צריך לומר אלא

כי והשיג לכם דיש את בציר. שיהא הדיש
 מרבה ואתם עסוקים בו עד הבציר, ובבציר
 תעסקו עד שעת הזרע: ואכלתם לחמכם
 לשבע. אוכל קמעא והוא מתברך במעיו:
 ונתתי שלום. שמא תאמרו הרי מאכל
 והרי משתה, אם אין שלום אין פלום, תלמוד
 לומר אחר כל זאת ונתתי שלום בארץ.
 מכאן שהשלום שקול כנגד הכל. וכן הוא

תפסיד רס"ג

אעדאיכם. בין אידיכם תחת סיופכם: ט) ואקבל אליכם. ואת מרכם ואכתירכם. ואפי בעהדי לכם: י) ותאכלון אלעתיק אלמעתיק. ותכירגון אלעתיק מן חצרה' אלחדיתי: יא) ואגעל מסכני פי מא בינכם. ולא אקלאכם:

אִיבֵיכֶם לְפָנֵיכֶם לְחַרְבִּי:
וִירְדֹפוּן מִנְכוֹן חֲמָשָׁא לְמֵאָה. וּמֵאָה מִנְכוֹן לְרִבּוֹתָא יַעֲרִקוּן. וַיִּפְלוּן בְּעַלֵי דְבַבֵיכוֹן.
קְדַמֵיכוֹן לְחַרְבָּא: ט) וּפְנִיתִי אֵלֵיכֶם וְהִפְרִיתִי אֶתְכֶם וְהִרְבִּיתִי אֶתְכֶם וְהִקִּימְתִי

אֶת־בְּרִיתִי אִתְכֶם: וְאֶת־פְּנֵי בְּמִמְרֵי לְאוֹטָבָא לְכוֹן. וְאֶפִישׁ

יְתִיכוֹן. וְאֶסְגִי יְתִיכוֹן. וְאֶקִּים יְת קִימֵי עִמְכוֹן: ספרי תימן (שלישי)

וְאֶכְלֶתֶם יֵשֶׁן נוֹשָׁן וַיֵּשֶׁן מִפְּנֵי (חמישי כשהן מחוברות)

חֲדָשׁ תּוֹצִיאֹו: וְתִיכְלוֹן עֲתִיקָא דְעֲתִיק. וְעֲתִיקָא מִן קָדָם חֲדָתָא

תִּפְנוֹן: וְנִתְתִי מִשְׁכְּנֵי בְּתוֹכְכֶם וְלֹא־תִגְעַל

נַפְשִׁי אִתְכֶם: וְאֶתִין מִשְׁכְּנֵי בִינֵיכוֹן. וְלֹא יִרְחִיק מִמְרֵי יְתִיכוֹן:

— רס"י —

ברית חדשה לא כפרית הראשונה: **וְאֶכְלֶתֶם יֵשֶׁן נוֹשָׁן.** הפרות יהיו משתמרין וטובים להתנישן, שיהא ישן הנושן שלשלש שנים יפה לאכול משלאשתקד: **וַיֵּשֶׁן מִפְּנֵי חֲדָשׁ תּוֹצִיאֹו.** שיהיו הגרנות מלאות חדש והאוצרות מלאות ישן, וצריכים אתם לפנות האוצרות למקום אחר לתת החדש לתוכן: **יֹא וְנִתְתִי מִשְׁכְּנֵי.** זה בית המקדש: **וְלֹא תִגְעַל נַפְשִׁי.** אין רוחי קצה בכם. כל געילה לשון פליטת דבר הבלוע בדבר אחר, כמו (שמואל ב' 6 כ6) כי שם נגעל מגן גבורים, לא קבל המשיחה שמושהין מגן שלעור בחלב מבשל, פדי

מאה מכם שני אלפים ירדפו, אלא אינו דומה מועטין העושין את התורה למרבין העושין את התורה: **וְנָפְלוּ אִיבֵיכֶם וְגו'.** שיהיו נופלין לפניכם שלא בדרך הארץ: ט) **וּפְנִיתִי אֵלֵיכֶם.** אפנה מכל עסקי לשלם שכרכם, משל למה הדבר דומה, למלך ששכר פועלים וכו', כדאיתא בתורת כהנים: **וְהִפְרִיתִי אֶתְכֶם.** בפריה ורביה: **וְהִרְבִּיתִי אֶתְכֶם.** בקומה וקופה: **וְהִקִּימְתִי אֶת בְּרִיתִי אִתְכֶם.** ברית חדשה, לא כפרית הראשונה שהפרתם אותה, אלא ברית חדשה שלא תופר, שנאמר (וימ"ב ל6) וכרתי את בית ישראל ואת בית יהודה

זולק הדקדוק: ט) **וְהִקִּימְתִי אֶת בְּרִיתִי אִתְכֶם.** תיבת והקימתי מלרע:

תפסיר רס"ג

יב) ואסיר נורי פי מא בינכם. ואכון לכם אלאהא. ואנתם תכונו לי שעבא כאצה: יג) אנא אללה רבכם. אלדי אכירגתכם מן בלד מצר. מן אן תכונו להם עבידא. ופסרת קראביס אצרכם. וסירתכם אחרארא: יד) ואן למ תסמעו לי ותטיעו. ולם תעמלו. בגמיע הדיה אלוצאיא:

וְהַתְּהַלַּכְתִּי בְּתוֹכְכֶם
וְהִייתִי לָכֶם לֵאלֹהִים וְאַתֶּם
תִּהְיוּ-לִי לְעַם: וְאֲשֵׁרֵי שְׂכִינָתִי
בֵּינֵיכֶן. וְאַהֲוֵי לְכוֹן לְאֱלֹהֶיךָ וְאַתּוֹן
תִּהְיוּן קְדָמִי לְעַם: יג אֲנִי יְהוָה
אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי
אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם
מֵהֵיטֵת לָהֶם עֲבָדִים וְאֲשַׁבֵּר מַטְּת עֲלֵיכֶם

וְאוֹלֶךְ אֶתְכֶם קוֹמְמוֹת: אָנָּה יי אֱלֹהֶיכֶן. דאפיקית יתכון מארעא דמצרים. מלמהוי להון עבדין. ותברית ניר עממיא מנכון. ודברית יתכון בחירותא: פ ❦ רבועי בספרי תימן ❦ וְאִם-לֹא תִשְׁמְעוּ לִי וְלֹא תַעֲשׂוּ אֵת כָּל-הַמִּצְוֹת הָאֵלֹהִים: וְאִם לֹא תִקְבְּלוּן לְמִימְרֵי. וְלֹא תַעֲבֹדוּן. ית כל פקודיא האלין:

— רס"י —

קוממיות. בקומה וקופה: יו וְאִם לֹא תִשְׁמְעוּ לִי. להיות עמלים בתורה, לדעת מדרש חכמים. יכול לקיים המצות, פשהוא אומר ולא תעשו וגו', הרי קיים מצות אמור, הא מה אני מקיים וְאִם לֹא תִשְׁמְעוּ לִי, להיות עמלים בתורה, ומה תלמוד לומר לִי, אין לי אלא זה המפיר את רבונו ומתכונן למרוד בו, וכן בנמרוד (כנאסי י ט) גבור ציד לפני ה', שמפירו ומתכונן למרוד בו, וכן באנשי סדום (סס יג) רעים וחסאים לה' מאד, מפירים את רבונו ומתכוננים למרוד בו: וְלֹא תַעֲשׂוּ. משלא תלמדו לא תעשו הרי שתי עברות:

להחליק מעליו מכת חץ או חנית, שלא יקוב העור: יז וְהַתְּהַלַּכְתִּי בְּתוֹכְכֶם. אטייל עמכם בגן עדן באחד מכם, ולא תהיו מודעועים ממני. יכול לא תיראו ממני, תלמוד לומר וְהִייתִי לָכֶם לֵאלֹהִים: יח אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם. כדאי אני שתאמינו בי שאני יכול לעשות כל אלה, שהרי הוצאתי אתכם מארץ מצרים ועשיתי לכם נסים גדולים: מטת. כמין יתד [התחובה] בשני ראשי העול המעכבים המוסרה שלא תצא מראש השור ויתיר הקשר, כמו (ימיכ כז ז) עשה לך מוסרות ומוטות קוינגל"ט זלע"ז [רצועת העול]:

תפסיד רס"ג

טו) בל זְהַדְתֶּם פִּי רְטוּמִי. וְאִקְלֵאתֶם אֲנַפְסְכֶם אַחְכָּאמִי לְלֹא תַעֲמְלוּ וְצִיאֵינִי. וְתַפְסְכוּ עֵהָדִי: טז) אָנָּה אִיצֵ'א אֲצַנַע בְּכֶם הַדְּיָה אֲלַעֲקוּבָאת. פְּאוּכֵל בְּכֶם עָלִי סַרְעָה מִן חֲמָא אֲלִסֵּל וְאַלְחָאָרָה. מָא תִשְׁכַּח עֵיוֹנְכֶם וְתִדְבַּל נְפוּסְכֶם. וְתִזְרַעוּן זֶרַעְכֶם לֹאֲפְרָאגִי. וְיִאֲכַלְוּנָה אַעֲדָאִיכֶם: יז) וְאַחֵל גִּצְבִי

וְאִם-בְּחַקְתִּי תִמְאָסוּ וְאִם אֶת-מִשְׁפָּטֵי תִגְעַל נַפְשְׁכֶם לְבִלְתִּי עֲשׂוֹת אֶת-כָּל-מִצְוֹתַי לְהַפְרֹכֶם אֶת-בְּרִיתִי: וְאִם בְּקִימֵי תִקְוִצוּן. וְאִם יֵת דִּינֵי תִרְחִיק נַפְשְׁכוֹן. בְּדִיל דְּלֹא לְמַעַבְד יֵת כָּל פְּקוּדֵי. לְאִשְׁנֵי־תִכּוֹן יֵת קִימֵי:

אֶף-אֲנִי אֶעֱשֶׂה-זֹאת לָכֶם וְהִפְקַדְתִּי עֲלֵיכֶם בְּהִלָּה אֶת-הַשְּׁחִפָּת וְאֶת-הַקְּדָחַת מְכִלּוֹת עֵינַיִם וּמְדִיבַת נֶפֶשׁ וּזְרַעְתֶּם לְרִיק זֶרַעְכֶם וְאֶכְלָהוּ אִיבֵיכֶם: אֶף אָנָּה אֶעֱבִיד דָּא לְכוֹן. וְאִסְעַר עֲלֵיכוֹן בִּיהוּלְתָּא שְׁחִפְתָּא וְקְדַחְתָּא. מַחְשָׁכֵן עֵינִין וּמִפְחָן נֶפֶשׁ. וְתִזְרַעוּן לְרִיקָנוּ זֶרַעְכוֹן. וְיִכְלֹוּנִיה בְּעָלֵי דְבִבִיכוֹן: **וְנָתַתִּי פָנַי בְּכֶם**

— רס"י —

שְׁחִפָּת. חוּלֵי שְׁמִשְׁחָף אֶת הַבָּשָׂר, אֲנַפְלוּי"ט זַלְט"ז [בועות], דוּמָה לְנִפּוּחַ שְׁהוּקְלָה נְפִיחָתוּ וּמְרֵאִית פְּנֵי זְעוּפָה: **קְדָחַת.** חוּלֵי שְׁמִקְדִּיחַ אֶת הַגּוֹף וּמְחַמְמוּ וּמְבַעִירוּ, כְּמוֹ (דַּזְיִס לִז כִּז) כִּי אֵשׁ קְדָחָה בְּאִפֵּי: **מְכִלּוֹת עֵינַיִם וּמְדִיבַת נֶפֶשׁ.** הַעֵינַיִם צוֹפוֹת וְכִלּוֹת לְרֵאוֹת שְׂיִקֵּל וְיִרְפָּא וְסוּף שְׂלֵא יִרְפָּא, וְיִדְאָבוּ הַנְּפִשׁוֹת שְׁלִמְשִׁפְחָתוּ בְּמוֹתוֹ. כָּל תַּאֲוָה שְׂאִינָה בְּאָה וְתוּחֵלֶת מְמַשְׁכָּה קְרוּיָה כְּלִיזוֹן עֵינַיִם: **וּזְרַעְתֶּם לְרִיק.** תִּזְרַעוּ וְלֹא תִצְמַח, וְאִם תִּצְמַח וְאֶכְלָהוּ אִיבֵיכֶם: **יִ וְנָתַתִּי פָנַי.** פְּנָאֵי שְׂלִי, פּוּנָה אֲנִי מִכָּל עֶסְקֵי לְהִרַע לָכֶם:

טו) וְאִם בְּחַקְתִּי תִמְאָסוּ. מוּאָס בְּאַחֲרִים הָעוֹשִׂים: **מִשְׁפָּטֵי תִגְעַל נַפְשְׁכֶם.** שׁוּנָא הַחֲכָמִים: **לְבִלְתִּי עֲשׂוֹת.** מוּנַע אֶת אַחֲרִים מַעֲשׂוֹת: **אֶת כָּל מִצְוֹתַי.** כּוּפֵר [בְּמִצְוֹת] שְׂלֵא צְוִיתִים, לְכַף נְאָמַר אֶת כָּל מִצְוֹתַי, וְלֹא נְאָמַר אֶת כָּל הַמִּצְוֹת: **לְהַפְרֹכֶם אֶת בְּרִיתִי.** כּוּפֵר בְּעִיקַר הַרִי שְׁבַע עֲבֵרוֹת, הָרֵאוּנָה גּוֹרְרַת הַשְּׁנִיָּה, וְכֵן עַד הַשְּׁבִיעִית וְאֵלוּ הֵן: לֹא לְמַד, וְלֹא עֲשֵׂה, מוּאָס בְּאַחֲרִים הָעוֹשִׂים, שׁוּנָא אֶת הַחֲכָמִים, מוּנַע אֶת הָאַחֲרִים, כּוּפֵר בְּמִצְוֹת, כּוּפֵר בְּעִיקַר: **וְהִפְקַדְתִּי עֲלֵיכֶם.** וְצִוִּיתִי עֲלֵיכֶם:

תפסיר רס"ג

וּנְגַפְתֶּם לְפָנַי אִיְבֵיכֶם וְרָדוּ

בְּכֶם שְׁנֵאֵיכֶם וְנִסְתֶּם

וְאִין־רָדַף אֶתְכֶם: וְאֶתִין רוּגְזִי

בְּכוֹן. וְתַתְּבֵרוּן קָדָם בְּעָלֵי דְבִבִיכוֹן.

וְיִרְדוּן בְּכוֹן סְנֵאֵיכוֹן. וְתַעֲרָקוּן וְלִית דְּרָדִיף יִתְכוֹן: וְאִם־עַד־

אֱלֹה לֹא תִשְׁמְעוּ לִי וְיִסְפְּתִי לִי־סִרְהָ אֶתְכֶם

שִׁבַע עַל־חַטָּאתֵיכֶם: וְאִם עַד אֵלִין. לֹא תִקְבְּלוּן לְמִימְרֵי.

בְּכֶם. פְּתַנְצַדְמוֹן בֵּין יָדֵי
אֶעֱדֵאֵיכֶם. וְיִסְתּוּלִי עֲלֵיכֶם
שְׁאֵנֵיכֶם. פְּתַפְרוֹן וְלֹא כֹאֲלַב
לְכֶם: יח) וְאִן לֹם תִּקְבְּלוּ מִנִּי מַעַ

— רס"י —

אֶשְׁתַּקֵּד. דְּבַר אַחַר וְזִרְעָתֶם לְרִיק וְרַעְכָּם,
כְּנֶגֶד הַבָּנִים וְהַבָּנוֹת הַכְּתוּב מְדַבֵּר, שְׁאֵתָה
עֲמַל בְּהֵם וּמְגִדְלָן, וְחֻטָּא בָּא וּמְכַלָּה אוֹתָם,
שְׁנֵאֵמֶר (איכ"ב ז כז) אֲשֶׁר טַפְחָתִי וְרַבִּיתִי
אוֹיְבֵי כָלָם: וְנִתְתִי פָנַי בְּכֶם. כְּמוֹ שְׁנֵאֵמֶר
בְּטוֹבָה וּפְנִיתִי אֲלֵיכֶם, כִּי נֶאֱמַר בְּרַעַה
וְנִתְתִי פָנַי. מִשְׁלוֹ מִשָּׁל, לְמַלְךְ שְׁאֵמֶר לְעַבְדּוֹ
פּוֹנֵה אֲנִי מִכָּל עֲסָקִי וְעוֹסֵק אֲנִי עִמָּכֶם
[לְרַעַה]: וּנְגַפְתֶּם לְפָנַי אִיְבֵיכֶם. שְׂיֵהָא
הַמּוֹת הוֹרֵג אֶתְכֶם מִבְּפָנִים וּבְעָלֵי דְבִבִיכוֹן
מְקִיפִין אֶתְכֶם מִבְּחוּץ: וְרָדוּ בְּכֶם שְׁנֵאֵיכֶם.
שְׂאֵינִי מְעַמִּיד שׁוֹנְאִים אֲלֵא מָכֶם וּבְכֶם,
שְׁבִשְׁעָה שְׁאֵמוֹת הָעוֹלָם עוֹמְדִים עַל יִשְׂרָאֵל
אֵינָם מְבַקְשִׁים אֲלֵא מַה שְׁבַגְלוּי, שְׁנֵאֵמֶר
(שׁוֹפְטִים ו ג ז) וְהִיָּה אִם זֶרַע יִשְׂרָאֵל וְעָלָה
מִדִּין וְעַמְלָק וּבְנֵי קָדָם יוֹגִי וַיַּחֲנוּ עֲלֵיהֶם
וַיִּשְׁחִיתוּ אֶת יְבוּל הָאָרֶץ, אֲבָל בְּשַׁעָה
שְׁאֵעַמִּיד עֲלֵיכֶם מָכֶם וּבְכֶם, הֵם מַחְפְּשִׁים
אַחַר הַמְטְמוֹנוּתֵי שְׁלָכֶם, וְכֵן הוּא אוֹמֵר (מִיכָה
ג א) וְאֲשֶׁר אֲכָלוּ שְׂאֵר עַמִּי וְעוֹרִם מְעַלִּיהֶם
הַפְּשִׁיטוּ וְגו': וְנִסְתֶּם. מִפְּנֵי אֵימָה: וְאִין רָדַף
אֶתְכֶם. מְבַלִּי כַח: יח) וְאִם עַד אֱלֹה. וְאִם
בְּעוֹד אֱלֹה הַמְּכּוֹת עִמָּכֶם לֹא תִשְׁמְעוּ:
וְיִסְפְּתִי. עוֹד יִסוּרִין אַחֲרֵיכֶם: שִׁבַע עַל

וְרָדוּ בְּכֶם שְׁנֵאֵיכֶם. כְּמִשְׁמַעוֹ יִשְׁלֹטוּ בְּכֶם:
אֲנִידַת תּוֹרַת כְּהֵנִים מִפְּרִשָּׁה זו, אִף אֲנִי
אֶעֱשֶׂה זֹאת. אֵינִי מְדַבֵּר אֲלֵא בְּאִף וְכֵן
וְהִלְכָתִי אִף אֲנִי עִמָּכֶם בְּקָרִי (פְּסוּק כד):
וְהַפְּקִדְתִּי עֲלֵיכֶם. שְׂיֵהִי הַמְּכּוֹת פּוֹקְדוֹת
אֶתְכֶם מִזוֹ לְזוֹ, עַד שְׁהִרְאֵשׁוֹנָה פְּקוּדָה
אֲעֲלֶכֶם אָבִיא אַחֲרַת וְאֶסְמְכְנָה לָהּ: בְּהִלָּה.
מְכָה הַמְּבַהֲלַת אֶת הַבְּרִיּוֹת, וְאִיזוּ, זוֹ מַכַּת
מוֹתָן: אֶת הַשְּׁחַפְתָּ. יֵשׁ לָךְ אָדָם שְׁהוּא
חוֹלָה וּמְטַל בְּמִטָּה אֲבָל בְּשָׂרוֹ שְׁמוּר עָלָיו,
תִּלְמוּד לומר שְׁחַפְתָּ, שְׁהוּא נִשְׁחַף. אוֹ עֵתִים
שְׁהוּא נִשְׁחַף אֲבָל נוֹחַ וְאֵינוֹ מְקַדִּיחַ, תִּלְמוּד
לומר וְאֶת הַקְּדוּחַ, מְלַמֵּד שְׁהוּא מְקַדִּיחַ. אוֹ
עֵתִים שְׁהוּא מְקַדִּיחַ אֲבָל סְבוּר הוּא בְּעַצְמוֹ
שְׂיֵהִי, תִּלְמוּד לומר מְכַלּוֹת עֵינָיִם. אוֹ הוּא
אֵינוֹ סְבוּר בְּעַצְמוֹ שְׂיֵהִי אֲבָל אַחֲרֵי
סְבוּרִים שְׂיֵהִי, תִּלְמוּד לומר וּמְדִיבוֹת נַפְשׁ:
וְזִרְעָתֶם לְרִיק זֶרַעְכֶם. זִרְעָה וְאֵינָה
מְצַמַּחַת, וּמַעֲתָה מַה אוֹיְבֵיכֶם בָּאִים
וְאוֹכְלִים, וּמַה תִּלְמוּד לומר וְאֶכְלוּהוּ
אוֹיְבֵיכֶם, הֵא כִּיצַד, זִרְעָה שְׁנָה רֵאשׁוֹנָה
וְאֵינָה מְצַמַּחַת, שְׁנָה שְׁנָה מְצַמַּחַת וְאוֹיְבֵי
בָּאִים וּמוֹצְאִים תְּבוּאָה לִימֵי הַמְּצוּר,
וְשְׁבַפְנִים מֵתִים בְּרַעַב, שְׁלֹא לְקִטּוֹ תְּבוּאָה

תפסיד רס"ג

הד'ה. וּדְתַכֶּם פִּי אֶלְתַּאדִּיב.
 סבע עלי כְּטֵאִיכֶם:
 (ט) וְאֶכְסֵר אֶקְתַּדָּאר עֲזֹכֶם.
 וְאֶגְעַל סְמֵאכֶם פֶּאֶלְחִידִי.
 וְאַרְצְכֶם פֶּאֶלְנַחֲאֵס: (כ) פִּיפְנֵא
 קִוְאֶכֶם פְּרֵאגִיא. וְלֹא תִכְרַג
 אֶרְצֵכֶם אֲדֹאֶהֱא. וְשִׁגְר
 אֶלְצַחְרֵא לֹא יִכְרַג תִּמְרֵה:
 (כא) וְאֵן סִלְכְתֶם מְעִי לְגֵאגֵא.
 וְלֹם תִּשׁוּ אֵן תִּסְמְעוּ לִי וּדְתַכֶּם

וְאוֹסִיף לְמַרְדֵי יִתְכוֹן, שְׁבַע עַל חוֹבֵיכוֹן:
וְשִׁבְרֵתִי אֶת־גְּאוֹן עֲזֹכֶם
וְנַתַּתִּי אֶת־שְׁמֵיכֶם כַּבְּרוֹל
וְאֶת־אַרְצְכֶם כַּנְּחֹשֶׁה: וְאֶתְבַּר
 יֵת יֵקֶר תּוֹקֶפְכוֹן. וְאֶתִּין יֵת שְׁמֵיא
 דְּעֲלוֹיכוֹן תִּקְיִפִין כַּבְּרוֹלֵא מִלְּאֶחְתָּא
 מִטְרָא. וְאַרְעֵא דִּתְחוֹתֵיכוֹן חֲסִינָא
 כַּנְּחֹשֶׁא מִלְּמַעְבַּד פִּירִין: **וְתֵם**

לָרִיק כְּחֶכֶם וְלֹא־תִתֵּן אֶרְצְכֶם אֶת־יְבוּלָהּ
וְעֵץ הָאָרֶץ לֹא יִתֵּן פְּרִיֹו: וַיִּסּוֹף לְרִיקְנוּ חֵילְכוֹן. וְלֹא
 תִתִּין אֶרְעֶכוֹן יֵת עֲלִלְתָהּ. וְאֵילָן חֲקֵלֵא, לֹא יִתִּין אֲבִיָּה:
כֹּה וְאִם־תִּלְכוּ עַמִּי קָרִי וְלֹא תֵאָבוּ לְשִׁמְעַ
לִי וַיִּסְפַּתִּי עֲלֵיכֶם מִכָּה שְׁבַע כַּחֲטֵאתֵיכֶם:

— רס"י —

הרי אדם שלא עמל שלא חרש שלא ורע
 שלא נכש שלא כסח שלא עדר ובשעת
 הקציר בא שדפון ומלקה אותו, אין בכף
 כלום, אבל אדם שעמל וחרש וזרע ונכש
 וכסח ועדר ובא שדפון ומלקה אותו, הרי
 שגיו שלזה קהות: **ולא תתן ארצכם את**
יבולה. אף מה שאתה מוביל לה בשעת
 הזרע: **ועץ הארץ.** אפלו מן הארץ יהא
 לקוי, שלא יחניט פירותיו בשעת ההנטה:
לא יתן. משמש למעלה ולמטה אעץ
 ואפרי: **לא יתן פריו.** כשהוא מפרה משיר
 פירותיו, הרי שתי קללות, ויש כאן שבע
 פרעניות: **כֹּה וְאִם תִּלְכוּ עַמִּי קָרִי.** רבותינו
 אמרו עראי, במקרה, שאינו אלא לפרקים, בן

כחטאתיכם. שבע פרעניות על שבע
 העברות האמורות למעלה: **יֵת וְשִׁבְרֵתִי אֶת**
גְּאוֹן עֲזֹכֶם. זה בית המקדש, וכן הוא אומר
 (יחזקאל כד כו) הִנְנִי מֹחֲלֵל אֶת מִקְדָּשִׁי גְאוֹן
 עֲזֹכֶם: **וְנַתַּתִּי אֶת שְׁמֵיכֶם כַּבְּרוֹל וְאֶת**
אַרְצְכֶם כַּנְּחֹשֶׁה. זו קשה משלמשה, ששם
 הוא אומר (דברים כג כג) וְהָיוּ שְׁמִיךְ אֲשֶׁר עַל
 רֹאשְׁךָ נִחֲשֶׁת וְגו', שיהיו השמים מזיעין
 בדרך שהנחשת מזיעה והארץ אינה מזיעה
 בדרך שאין הברזל מזיע והיא משמרת
 פירותיה, אבל כאן השמים לא יהיו מזיעין
 בדרך שאין הברזל מזיע ויהא חורב בעולם
 והארץ תהא מזיעה בדרך שהנחשת מזיעה
 והיא מאבדת פירותיה: **כֹּה וְתֵם לָרִיק כְּחֶכֶם.**

תפסיר רס"ג

צ'רבה. הי סבע עלי
 כטאיאכס: כב) ואטלק פיכס.
 חיואן אלצחרא פית'כל מנכס.
 ויקטע מן בהאימכס. ויקלל
 עדיכס. ותתוחש טרקאתכס:
 כג) ואן לם תתאדבו לי בהד'ה
 אלעקובאת וסלפתם מעי
 לגאגא: כד) סרת אנא איציא
 מעכס עלי אללגאג. וצ'רבתכס
 בסבע עלי כטאיאכס:
 כה) ואגזיכס סיפא. מנתקמא

ואם תהכון קדמי בקשיו. ולא תיבון
 לקבלא למימרי. ואוסיף לאיתאה
 עליכון מחא. שבע פחוביכון:
כב והשלחתי בכם את-חית
השדה ושבלה אתכם
והכריתה את-בהמתכם
והמעיתה אתכם ונשמו
דרכיכם: ואגרי פכון. ית חית פרא
 ותתפיל יתכון. ותשיצי ית בעירכון.

ותוער יתכון. ויצדין אורחתכון: **כג** ואם-באלה לא תוסרו
לי והלכתם עמי קרי: ואם באלין. לא תתרוון למימרי.
 ותהכון קדמי בקשיו: **כד** והלכתי אף-אני עמכם בקרי
והפיתי אתכם גם-אני שבע על-חטאתיכם:
 ואהך אף אנא. עמכון בקשיו. ואלקי יתכון אף אנא. שבע על חוביכון:
כה והבאתי עליכם חרב נקמת נקם-ברית

— רס"י —

עפר. מה אלו נושכין וממיתין, אף אלו
 נושכין וממיתין. כבד היו שנים בארץ
 ישראל חמור נושף וממית, ערוד נושף
 וממית: ושבלה אתכם. אלו הקטנים:
והכריתה את בהמתכם. מבחורין:
והמעיתה אתכם. מבפנים: **ונשמו**
דרכיכם. שבילים גדולים ושבילים קטנים,
 הרי שבע פרעניות, שן בהמה, ושן חיה,
 חמת זחלי עפר, ושבלה, והכריתה, והמעיתה,
 ונשמו: כג לא תוסרו לי. לשוב אלי:
 כה נקם ברית. ויש נקם שאינו בברית פדרף
 שאר נקמות, וזהו סמוי עיניו של צדקיהו.

תלכו עראי במצות. ומנחם פרש לשון
 מניעה, וכן (משלי כו י) הקר רגלך, וכן יקר
 רוח (משלי יו כ), וקרוב לשון זה לתרגומו
 של אנקלוס לשון קושי, שמקשים לבם
 להפנע מזהתקרב אלי: **שבע פחטאתיכם**.
 שבע פרעניות אחרים במספר שבע
 פחטאתיכם: כה והשלחתי. לשון גרוי:
ושבלה אתכם. אין לי אלא חיה משבלת
 שדרכה בפה, בהמה שאין דרכה בפה מנין,
 תלמוד לומר (דברים לז כד) ושן בהמות אשלח
 בם, הרי שתיים. ומנין שתהא ממיתה
 בנשיכתה, תלמוד לומר (סו) עם חמת זחלי

תפסיד רס"ג

נקמה' אלעדה. פתגתמעון אלי' קראכם. ואבעת' באלונבא פי מא בינכם. ותסלמון פי יד אלעדו: כו) ואכסר לכם מעין אלטעאם. פִּיכְבוּ כְּתִיר מִן אֲלֻנְסָא טַעאַמְכֶם פִּי תַנּוּר וְאַחַד. וירדונה באלמיזאן ותאכלון ולא תשבֵעוּן: כז) ואן לם תסמעו לי ותטיעו. בהדיה אלעקובאת. וסלכתם מעי לגאגא: כח) סרת אַנָּא איציא

וְנִאֲסַפְתֶּם אֶל-עֲרִיכֶם וּשְׁלַחְתִּי דְבַר בְּתוֹכְכֶם וְנִתַּתֶּם בְּיַד-אוֹיֵב: וְאִתִּי עֲלִיכּוֹן דְקַטְלִין בְּחַרְבָּא. וְיִתְפָּרְעוּן מִנְכוֹן פּוֹרְעָנוּתָא עַל דְעֵבְרַתּוֹן עַל אוֹרִיתָא. וְתִתְפַּנְשׁוּן לְקַרוֹיכוֹן. וְאַגְרֵי מוֹתָנָא בְּיַיִכוֹן. וְתִתְמַסְרוּן בְּיַד סְנֵאָה: כו) בְּשִׁבְרֵי לָכֶם מִטְּהַלְחָם וְאִפּוּ עֵשֶׂר נָשִׁים לַחֲמֶכֶם

בְּתַנּוּר אֶחָד וְהִשִּׁיבוּ לַחֲמֶכֶם בַּמִּשְׁקָל וְאַכְלִתֶם וְלֹא תִשְׁבְּעוּ: בְּדַא תִּבְרַ לְכוֹן סְעִיד מִיכְלָא. וְיִיפִין. עֶסֶר נָשִׁין לַחֲמֶכוֹן בְּתַנּוּרָא חַד. וְיִתִּיבוּן לַחֲמֶכוֹן בְּמַתְקָלָא. וְתִיכְלוּן וְלֹא תִשְׁבְּעוּן: ס) וְאִם-בּוֹזֵאת לֹא תִשְׁמְעוּ לִי וְהִלַּכְתֶּם עִמִּי בְּקָרִי: וְאִם בְּדָא. לֹא תִקְבְּלוּן לְמִימְרֵי וְתִהְיוּן קְדָמִי בְּקִשְׁיוֹ: כז) וְהִלַּכְתִּי עִמָּכֶם בַּחֲמַת-קָרִי

— רס"י —

מסעד אוכל, והם חצי רעב: ואפו עשר נשים לחמכם בתנור אחד. מחוסר עצים: והשיבו לחמכם במשקל. שתהא התבואה נרקבת ונעשית פת נפולה ומשתבֵרת בתנור, והן יושבות ושוקלות את השֵבֵרים לחלקם ביניהם: ואכלתם ולא תשבֵעו. זו מארה בתוף המעים. הרי שבע פרעניות קרב, מצור, דבר, שֵבֵר מטה לחם, חוסר עצים, פת נפולה, מארה במעים. ונתתם (פסוק כז) אינה מן המגזן, שהיא הקרב:

דבר אחר נקם ברית נקמת בריתי אשר עברתם. כל הבאת קרב שבמקרא היא מלחמת חילות אויבים: ונאספתם. מן החוץ אל תוף הערים מפני המצור: ושלחתי דבר בתוככם. ועל ידי הדבר ונתתם ביד האויבים הצרים עליכם, לפי שאין מלינים את המת בירושלים, וכשהם מוציאים את המת לקברו, נתנים ביד אויב: כי מטה לחם. לשון משען, כמו (יחמיכ מח יז) מטה עז: בשֵבֵרֵי לָכֶם מִטְּהַלְחָם. אֲשׁוּר לָכֶם כָּל

תפסיר רס"ג

מעכם בעקובאת אללגאג.
 ואדבתכם בסבע עלי כטאיאכם:
 כט) חתי תאכלון לחום
 בניכם ובנאתכם: (ל) ואנפד
 ביעכם. ואקטע אנדאדכם.
 ואלקי אגסאדכם. עלי
 אגסאד טואגיתכם. ואקלאכם:
 (לא) ואגעל קראכם כראבא.
 ואוחש מקאדסכם. ולא אקבל
 ולא ארצא קראבניכם:

ויסרתי אתכם אף-אני

שבע על-חטאתיכם: ואהדך

עמכון בתקוף רגז. וארדי יתכון אף
 אנא: שבע על חוביכון:

כט) ואכלתם בשר בניכם

ובשר בנותיכם תאכלו:

ותיכלון בשר בניכון ובשר בנותכון
 תיכלון: וזה שמדתי את-

במתיכם והכרתי את-חמניכם ונתתי את-

פגריכם על-פגרי גלוליכם וגעלה נפשי

אתכם: ואשיצי ית במתכון. ואקצץ ית חנסנסיכון. ואתין ית

פגריכון. על פיגור טעותכון. וירחיק מימרי יתכון: לא ונתתי

את-עריכם חרפה והשמותי את-מקדשיכם

ולא אריח בריח ניחחכם: ואתין ית קרויכון חרפא.

ואצדי ית מקדשיכון. ולא אקביל ברעוא. קורבן פנישתכון:

— רס"י —

אומר ולא אריח הרי קרבנות אמורים, הא
 מה אני מקים והשמותי את מקדשיכם, מן
 הגדודיות, שירות של ישראל שהיו
 מתקדשות ונועדות לבא שם. הרי שבע
 פרעניות אכילת בשר בנים ובנות, והשמדת
 במות, הרי שתים. פריית חמנים אין פאן
 פרענות אלא על ידי השמדת הבירניות יפלו
 החמנים שבראשי הגגות ויפרתו. ונתתי את
 פגריכם וגוי הרי שלש. סלוק שכינה ארבע.
 חרבן ערים, שממון מקדש מן הגדודיות, ולא
 אריח קרבנות, הרי שבע:

ל במתיכם. מגדלים ובירניות: חמניכם. מין
 עבודה זרה שמעמידין על הגגות. ועל שם
 שמעמידין בחמה קרויין חמנים: ונתתי את
 פגריכם. תפוחי רעב היו, ומוציאים יראתם
 מחיקם ומנשקים אותם, וכרסו נבקעת ונופל
 עליה: וגעלה נפשי אתכם. זה סלוק
 שכינה: לא ונתתי את עריכם חרפה. יכול
 מאדם, כשהוא אומר והשמותי אני את
 הארץ (פסוק 3) הרי אדם אמור, הא מה אני
 מקים חרפה מעובר ושב: והשמותי את
 מקדשיכם. יכול מן הקרבנות, כשהוא

תפסיד רס"ג

לב) ואוחש אנא אלבלד מנכס. ויסתוחש מנהא אעדאיכס. אלמקימין בהא: לג) ואדריכס פי מא בין אלמס. ואגרד אלסיף וראכס. פתציר ארצכס וחשה. וקראכס. כראבא: לד) חינאדין תסתופי אלארין עטלהא. טול איילם וחשתהא. ואנתם פי בלד אעדאיכס. חינאדין תתסיב אלארין.

לֵב וְהִשְׁמַתִּי אֶנִּי אֶת־הָאָרֶץ
וְשָׁמְמוּ עָלֶיהָ אֵיבֵיכֶם
הַיֹּשְׁבִים בָּהּ: וְאֶצְדִּי אֲנִי יֵת
אַרְעָא. וַיְצַדֹּן עֲלֶיהָ בְּעַלִּי דְבַבְיִכּוֹן.
דִּיתְבִּין בָּהּ: לֵג וְאַתְכֶם אֲזֵרָה
בְּגוֹיִם וְהִרִיקְתִּי אַחֲרֵיכֶם
חֶרֶב וְהִיתָה אַרְצְכֶם

שְׁמָמָה וְעֵרִיכֶם יִהְיוּ חֲרָבָה: וַיִּתְכוֹן אַבְדָר בִּינֵי עַמְמֵיִא.
וַאֲגָרִי בְּתַרְיִכּוֹן דְּקִטְלִין בְּחַרְבָא. וְתֵהִי אַרְעִכּוֹן צְדִיָא. וְקַרְוִיכּוֹן יִהְיוּן
חֲרָבָא: לֵד אִז תִּרְצֶה הָאָרֶץ אֶת־שַׁבְּתֹתֶיהָ כֹּל
יְמֵי הַשְּׁמָמָה וְאַתֶּם בְּאֶרֶץ אֵיבֵיכֶם אִז תִּשְׁבֹּת
הָאָרֶץ וְהִרְצַת אֶת־שַׁבְּתֹתֶיהָ: בְּכִין תִּרְעֵי אַרְעָא יֵת
שְׁמַטָּהָ. כֹּל יוֹמִין דְּצַדִּיָאָת. וְאַתּוֹן בְּאַרְע בְּעַלִּי דְבַבְיִכּוֹן.

אחריכס אינה חוזרת מהר, כאדם שמריק את המים ואין סופן לחזור: והיתה ארצכס שממה. שלא תמקרו לשוב לתוכה ומתוך כך עריכס יהיו חרבה, נראות לכס חרבות שבשעה שאדם גולה מביתו ומפרמו ומעירו וסופו לחזור פאלו אין פרמו וביתו חרבים, כך שנויה בתורת כהנים: לו אז תרצה. תפייס את כעס המקום שכעס על שמטותיה: והרצת. לפלך את שבתותיה:

לז והשמתי אני את הארץ. זו מדה טובה לישראל שלא ימצאו האויבים נחת רוח בארצם. שתהא שוממה מיושביה: לג ואתכם אזרה בגוים. זו מדה קשה, שבשעה שבני מדינה גולים למקום אחר רואים זה את זה ומתנחמין, וישראל נזרו כבמזדה, כאדם הזורה שעורים בנפה ואין אחת מהן דבוקה בחברתה: והריקתי. כששולף החרב מתרוקן הנדן. ומדרשו חרב הנשמטת

זולק הוקדוקן: ואתכם אזרה בגוים. בא האל"ף בשוא סגול והראוי בשוא ופתח כמו אגלה (מהרי"ב): לז כל ימי השממה. השי"ן דגושה בכל התיגאן שראיתי וכן תנייתא דלקמן וכן ראיתי בפירוש למהרי"ב:

תפסיר רס"ג

ותסתופי עטלהא: לה) וסבב
טול אייאם וחשתהא אן
תתעטל. כמא לם תעטלונהא פי
עטלכם פי מקאמכם בהא:
לו) ואלפאקיון מנכם אדכיל
אלגבן פי קלובדם. פי בלדאן
אעדאיהם. חתיי אנה לו לחקדם

בבין תשמיט ארעא, ותרעי ית שמטהא:

ל^ה כל-ימי השמה תשבת

את אשר לא-שבתה

בשבתתכם בשבתכם

עליה: כל יומין דצדיאית תשמיט.

ית דלא שמטת, בשמטיכון פד הויתון

יתבין עליה: לו והנשארים בכם והבאתי מרדך

בלבכם בארצת איביהם ורדף אתם קול

עליה נדף ונסו מנסת-חרב ונפלו ואין רדף:

— רס"י —

שנה, דכתיב ויעש אשרה כאשר עשה
אחאב (מלכיס ז' כה ג) ואחאב מלך עשרים
ושתיים שנה, כמו שאמרו באגדת חלק
(סיכרין קג ט) ושלאמון שתיים, ואחת עשרה
ליהויקים, וכנגדן לצדקיהו. צא וחשוב
לארבע מאות ושלישים ושש שנה שמטין
ויובלות שבהם, והם שש עשרה למאה,
ארבע עשרה שמטין ושני יובלות, הרי
לארבע מאות שנה ששים וארבע. לשלישים
ושש שנה חמש שמטות, הרי שבעים חסר
אחת, ועוד שנה יתרה שנקנסה בשמטה
המשלמת לשבעים, ועליהם נגזר שבעים
שנה שלמים. וכן הוא אומר בדברי הימים
(דכ"ז לו כה) עד רצתה הארץ את שבתותיה
למלאות שבעים שנה: לו והבאתי מרדך. פחד
ורף לבב. מ"ם שלמרד יסוד נופל הוא, כמו
מ"ם שלמועד ושלמוקש: ונסו מנסת חרב.
כאלו רודפים הורגים אותם: עליה נדף.
שהרוח דוחפו ומפחו על עליה אחר ומקשקש

לכ כל ימי השמה. לשון העשות ומ"ם דגש
במקום כפל שממה: את אשר לא שבתה.
שבעים שנה של גלות בכל הן היו כנגד
שבעים שנות השמטה ויובל שהיו בשנים
שהכעיסו ישראל בארצם לפני המקום
ארבע מאות ושלישים שנה. שלש מאות
ותשעים היו שני עונם משונכנסו לארץ עד
שגלו עשרת השבטים, ובני יהודה הכעיסו
לפניו ארבעים שנה משגלו עשרת השבטים
עד חרבות ירושלים, הוא שנאמר ביחזקאל
(יחזקאל ד. ד. ו) ואתה שכב על צדך השמאלי
וגו וכלית את אלה ושכבת על צדך הימני
שנית ונשאת את עון בית יהודה ארבעים
יום. ונבואה זו נאמרה ליחזקאל בשנה
החמישית לגלות המלך יהויכין. ועוד עשו
שש שנים עד גלות צדקיהו, הרי ארבעים
ושש. ואם תאמר, שנות מנשה חמשים
וחמש היו, מנשה עשה תשובה שלישים
ושלש שנה וכל שנות רשעו עשרים ושתיים

זולק הרקדוק: כל ימי השמה תשבת. השי"ן דגושה:

תפסיר רס"ג

צות ורקה מנדפעה, ותרבו כאלהארב מן אלסיף, ווקעו מן גיר כאלב: לו) ויעתיר בעצהם בבעיז, פמא יפון מן קבל אלסיף מן גיר כאלב, ולא יפון לכם קואם, בין ידי אעדאיכם: לח) ויביד מנכם פי מא בין אלאמם, ויפניכם בלד אעדאיכם: לט) ואלבאקיון מנכם, יכסעון בד'נובהם, פי בלדאן אעדאיכם, ואיציא בד'נוב אבאיהם אלד'ין מעהם יכסעון: מט) פאן אקרו בד'נובהם וד'נוב אבאיהם.

ודישתארון בכון, ואעיל תברא בלבהון. בארעתא דסנאיהון, וירדוף יתהון, קל טרפא דשקיף, ויערקון מערק בד מן קדם דקטלין בחרבא, ויפלו ולית דרדוף: לו) וכשלו איש באחיו כמפני חרב ורדף אין ולא תהיה לכם תקומה לפני איביכם: ויתקלון גבר באחיה, בד מן קדם דקטלין בחרבא ורדף לית, ולא תהי לכון תקומה, קדם בעלי דבביכון: לח) ואבדתם בגוים ואכלה

אתכם ארץ איביכם: ותיבדון ביני עממיא, ותגמר יתכון, ארע בעלי דבביכון: לט) והנשארים בכם ימקו בעונם בארצת איביכם ואף בעונת אבתם אתם ימקו: ודישתארון בכון, יתמסון בחוביהון, בארעתא דסנאיהון, ואף, בחובי אבהתהון בישיא דאחידין בידהון יתמסון: מ) והתודו את-עונם ואת-עון אבתם במעלם

רס"י

רודפם, ומדרשו וכשלו איש באחיו, זה נכשל בעונו שלזה, שכל ישראל ערבין זה לזה: לח) ואבדתם בגוים, כשתהיו פוזרים תהיו אבודים זה מזה: ואכלה אתכם, אלו המתים בגולה: לט) בעונת אבתם אתם, כשאוחזים מעשה אבותיהם בדיהם: ימקו, לשון המסדה, כמו ומסו, וכמו (זכריה יד יב) תמקנה בחוריהן, (מכילי לח) נמקו חבורתי:

ומוציא קול, וכן תרגומו קל טרפא דשקיף, לשון חבטה, שדופות קדים (גראסיט מא ו) שקיפן קדום, לשון משקוף, מקום חבטת הדלת, וכן תרגומו שלחבורה (שמות כא כה) משקופי: לו) וכשלו איש באחיו, כשירוצו לנוס, וכשלו זה בזה, כי יבדלו לרוץ: כמפני חרב, כאלו בורחים מלפני הורגים, שיקא בלבבם פחד וכל שעה סבורים שאדם

תפסיר רס"ג

בנכת'הם אלד'י נפתו בי. ומא סלכו מעי לגאגא ולם יתובון: (מא) אנה איציא אסיר מעהם עלי אלגאג. ואדכ'להם אלי בלדאן אעדאיהם אכ'רין. או אלי אן ינהזם קלבהם אלג'אש. או אלי אן יסתופון ד'ענבהם: (מב) ואד'כר להם עהדי אלד'י מע יעקוב. ואיציא עהדי אלד'י מע יצחק. ואיציא עהדי אלד'י מע אברהם. אד'כרה להם ולנסלהם: (מג) ואלארץ אלד'י תרפת מנהם ואסתופת עטלהא.

אֲשֶׁר מֵעַל־בֵּי וְאֵף אֲשֶׁר-
הִלְכוּ עִמִּי בְּקָרִי: וַיִּוְדוּן יָת
חֻבִּיהוֹן וַיָּת חֻבִּי אֲבָהָתְהוֹן. בְּשִׁקְרָהוֹן
דְּשִׁקְרוּ בְּמִימְרֵי. וְאֵף, דְּהִלְכוּ קְדָמִי
בְּקִשְׁיוֹ: **מא** אֵף-אֲנִי אֵלֶךְ עִמָּם
בְּקָרִי וְהִבֵּאתִי אֹתָם בְּאֶרֶץ
אִיבִיהֶם אוֹ-אֲזִי יִכְנַע לְבָבָם
הָעָרֶל וְאֲזִי יִרְעוּ אֶת-עֹנָם:
אֵף אֲנִי. אַהֲךְ עֲמָהוֹן בְּקִשְׁיוֹ. וְאֵעִיל
יְתָהוֹן. בְּאֶרֶע בְּעֵלִי דְבְּבִיהוֹן. או בְּכֵן
יְתָבֵר. לְבָהוֹן טַפְשָׁא. וּבְכֵן יִרְעוּן יָת

חֻבִּיהוֹן: **מב** וּזְכַרְתִּי אֶת-בְּרִיתִי יַעֲקֹב וְאֵף אֶת-
בְּרִיתִי יִצְחָק וְאֵף אֶת-בְּרִיתִי אַבְרָהָם אֶזְכֹּר
וְהֶאֱרַץ אֶזְכֹּר: וּדְכִירְנָא יָת קִימֵי דְעָם יַעֲקֹב. וְאֵף יָת קִימֵי דְעָם
יִצְחָק. וְאֵף יָת קִימֵי דְעָם אַבְרָהָם. אֲנָא דְכִיר וְאֶרְעָא אֲנָא דְכִיר:
מג וְהֶאֱרַץ תֵּעֹזֵב מֵהֶם וְתֵרֶץ אֶת-שִׁבְתֹּתֶיהָ

— רס"ג —

ביסוריהם: **מא** וזכרתי את בריתי יעקוב. בחמשה מקומות נכתב מלא. ואלהו חסר בחמשה מקומות. יעקב נטל אות משמו של אלהו ערבון שיבא ויבשר גאלת בניו: וזכרתי את בריתי יעקוב. למה נמנו אבות אחורנית, לומר כדאי הוא יעקב הקטן לפי, ואם אינו כדאי הרי יצחק עמו, ואם אינו כדאי, הרי אברהם עמו, שהוא כדאי. ולמה לא נאמרה זכירה ביצחק, אלא אפרו של יצחק נראה לפני צבור ומנח על המזבח:

מא וזכרתי אתם. אני בעצמי אביאם, זו מדה טובה לישראל, שלא יהיו אומרים, הואיל וגלינו בין האמות נעשה כמעשיהם, אני איני מניחם, אלא מעמיד אני את נביאי ומחזירן לתחת כנפי, שנאמר (יחזקאל כ לב. לג) והעולה על רוחכם היו לא תהיה וגוי חי אני וגוי אם לא ביד חזקה וגוי: **או** אז יכנע. כמו (שמות כו לו) או נודע כי שור נגח הוא, אם אז יכנע. לשון אחר אולי שמא אז יכנע ללבם וגוי: **ואז ירעו את עונם.** יכפרו על עונם

תפסיד רס"ג

בַּאֲסֵתוֹחֲאִשְׁהָא מְנַהֵם. וְהֵם אֲסֵתוֹפוּ דְנוֹבָהֵם. גְּזָאֵהֶם וּמִן גְּזָאֵהֶם. אֲדִי זְהִדוּ פִי אַחֲכַאֲמִי. וְרִסוּמִי אַקְלֵאתָהּ אַנְפִּסְהֶם: (מד) וְאִיצֵא מַע הַדְּיָה אֲלֵאמֹר. מַע כּוֹנְהֶם פִּי בְלֵדָאן אַעֲדֵאִיהֶם. לֹא אֲזַהֵד פִּיהֶם וְלֹא אַקְלֵאֵהֶם לֵאֲפַנְאֵהֶם. וְלֹא אַפְסֵד עֵהְדִי מַעֲהֶם. לֹאֲנִי אֲלֵלָה רַבָּהֶם: (מה) וְאֲדַכֵּר לָהֶם עֵהְדִי אֲלֵאֲוֹלֵין. אֲלֵדִין אַכִּירְגֵתְהֶם מִן בְּלֵד מִצֵּר בְּחִצְרָה אֲלֵאֲמֵם. לֵאֲכּוֹן לָהֶם

בְּהַשְׁמָה מֵהֶם וְהֵם יִרְצוּ
 אֶת־עֵוֹנֵם יַעַן וּבִיעֵן
 בְּמִשְׁפָּטִי מֵאִסוּ וְאֶת־
 חֻקְתִּי גִיעֲלָה נַפְשָׁם: וְאֶרְעָא
 תַּתְרַטִּישׁ מְנַהוֹן וְתִרְעִי יֵת שְׂמִטָּהָא.
 בְּדַצְדִּיאַת מְנַהוֹן. וְאֲנֹן יִרְעוֹן יֵת חוֹבִיהוֹן.
 לְוִטִין חֲלָף בְּרָכָן אִיתִי עֲלִיהוֹן דְּבִדְיִנִי
 קִצּוּ. וְיֵת קִימִי רַחֲמֵיקַת נַפְשָׁהוֹן: מִדֵּי וְאֶף
 גַּם־זֹאת בְּהִיּוֹתֶם בְּאַרְץ
 אוֹיְבֵיהֶם לֹא־מֵאֲסֹתִים וְלֹא־

גִּיעֲלֹתִים לְכַלּוֹתֶם לְהַפִּיר בְּרִיתִי אִתְּם כִּי אֲנִי
 יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם: וְאֶף בְּרַם דָּא. בְּמַהוּיְהוֹן בְּאַרְעַ בְּעֲלִי דְבְּבִיהוֹן.
 לֹא אֲרַטוּשְׁנוֹן וְלֹא אֲרַחֲמֵן לְשִׁיעֲצִיּוֹתְהוֹן. לֹא שְׁנֵאָה קִימִי עִמָּהוֹן. אֲרִי
 אֲנֵא יי אֱלֹהֵהוֹן: מִדֵּי וְזִכְרֹתִי לָהֶם בְּרִית רֵאשֻׁנִים
 אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי־אֹתְם מֵאַרְץ מִצְרַיִם לְעֵינֵי
 הַגּוֹיִם לְהִיּוֹת לָהֶם לֵאלֹהִים אֲנִי יְהוָה: וּדְכִירְנָא
 לְהוֹן קִיִּם קִדְמָאִי. דְּאֶפִּיקִית יִתְהוֹן מֵאַרְעָא דְּמִצְרַיִם לְעֵינֵי עַמְמֵיא.

— רס"י —

מג יַעַן וּבִיעֵן. גְּמוּל וּבְגִמוּל אֲשֶׁר בְּמִשְׁפָּטִי בְּהִיּוֹתֶם בְּאַרְץ אוֹיְבֵיהֶם, לֹא אֲמַאֲסֵם מֵאִסוּ: מִדֵּי וְאֶף גַּם זֹאת. וְאֶף אֲפִלוּ אֲנִי עוֹשֶׂה לְכַלּוֹתֶם וּלְהַפִּיר בְּרִיתִי אֲשֶׁר אִתְּם: עִמָּהֶם זֹאת הַפְּרָעוֹת אֲשֶׁר אֲמַרְתִּי מִכִּי בְּרִית רֵאשֻׁנִים. שְׁלֵשְׁבָטִים:

זֶלֶק הַדְּקֻדּוּק: מִגְּבֹהֵהָ מַהֵם. ז"ל מֵהֵרִי"ב נִהַפֵּךְ הַקִּמּוּץ חֲטָף כְּבִי"ת לְהַקֵּל וְה"א הַנִּקְבָּה רַפָּה וְדִינָה בְּמִפְיָק. עוֹד כְּתוּב וְדִין ה"א רֵאשׁוֹנָה בְּמִפְיָק וְהַאֲחֵרוֹנָה רַפִּי עַכ"ל. וְעֵינֵן לְקַמֵּן בְּמַה שְׂמִסֵּר פִּרְשַׁת בְּהַעֲלֵתְךָ עַל פְּדֵהֲצוֹר ע"ש:

תפסיר רס"ג

אלאהא. אנא אללה צאדק אלועד: מו) תדיה אלרסום ואלאחכאם ואלדלאיל. אלתי געלהא אללה. בינה ובין בני אסראיל. עלי טור סיני עלי יד מוסי: כז א) תם כלם אללה מוסי תכלימא: ב) מר בני אסראיל וקל להם. אי אנסאן סווג נדרא. מן אלנפוס ללה: ג) פכונ קימה אלדכר. מן אבן עשרין סנה. ואלוי אבן סתין סנה. פלכונ קימתה. כמסין

למהוי להון. לאלה אנא יי: **אלה החקים והמשפטים והתורת אשר נתן יהוה בינו ובין בני ישראל בהר סיני ביד-משה: אליו. קימיה ודיניא ואוריתא. דיהב יי. בין מימריה. ובין בני ישראל. בטורא דסיני בידא**

דמשה: פ (רביעי) (שישי כשהן מחוברות)

❧ המישי בספרי תימן ❧ שישי כשהן מחוברות בסת"י

כז א וידבר יהוה אל-משה לאמר: ומליל יי עם משה למימר: ב דבר אל-בני ישראל ואמרת אליהם איש כי יפלא נדר בערפך נפשת ליהוה: מליל. עם בני ישראל ותימר להון. גבר. ארי יפריש נדר. בפורסן נפשתא קדם יי: ג והיה ערפך הזכר מבן עשרים שנה ועד בן-ששים שנה והיה ערפך חמשים שקל-כסף בשקל הקדש: ויהי פורסניה דדכורא. מבר עשרין שנין. ועד בר שתין שנין. ויהי פרסניה.

— רס"י —

מוןהתורת. אחת בכתב ואחת בעל פה. תלוייה בו עלי: ג והיה ערפך וגוי. אין ערף מגיד שכלם נתנו למשה בסיני: זה לשון דמים. אלא בין שהוא יקר בין שהוא זול. כפי שניו הוא הערף הקצוב עליו. בפרשה זו: ערפך. כמו ערף. וכפל הפפ"ן לתן ערף נפשו לומר ערף דבר שנפשו זולק הדקדוק: חמשים שקל כסף בשקל הקדש. תיבת חמשים במארכה לא בתביר בכל התיגאן:

תפסיד רס"ג

מתקאל פציה במתקאל
אלקדס: ד) ואן כאנת אנתיא.
פקימתהא תילאתין: ה) ואן
כאן מן אבן כ'מס סנין. ואל'י
אבן עשרין סנה. פקימה'
אלד'כר עשרין מתקאל.
ואלאנתיא עשרה: ו) ואן כאן
מן אבן שחר. ואל'י אבן כ'מס
סנין. פקימה' אלד'כר כ'מסה
מתקאל פציה. ואלאנתיא
תילאתיה: ז) ואן כאן מן
אבן סתין סנה פצאעדא.
פקימה' אלד'כר כ'מסה עשר
מתקאל. ואלאנתיא עשרה:

חמשין סלעין דכסף בסלעי קודשא:
וְאִם־נִקְבָּה הוּא וְהִיא
עֶרְכָּךְ שְׁלֹשִׁים שֶׁקֶל: וְאִם
נוקבתא היא. ויהי פורסנה תלתין סלעין:
וְאִם מִבֶּן־חֲמִשׁ שָׁנִים
וְעַד בֶּן־עֶשְׂרִים שָׁנָה וְהִיא
עֶרְכָּךְ הַזָּכֵר עֶשְׂרִים
שֶׁקֶלִים וְלִנְקָבָה עֶשְׂרֵת
שֶׁקֶלִים: וְאִם מִבֶּר חֲמִשׁ שָׁנִין. וְעַד
בֶּר עֶשְׂרִין שָׁנִין. וְהִיא פֹרְסָנִיה. דדכורא
עשרין סלעין. ולנוקבתא עשר סלעין:

וְאִם מִבֶּן־חֲדָשׁ וְעַד בֶּן־חֲמִשׁ שָׁנִים וְהִיא
עֶרְכָּךְ הַזָּכֵר חֲמִשָּׁה שֶׁקֶלִים בְּסָף וְלִנְקָבָה
עֶרְכָּךְ שְׁלֹשֶׁת שֶׁקֶלִים בְּסָף: וְאִם מִבֶּר יָרְחָא. וְעַד בֶּר
חֲמִשׁ שָׁנִין. וְהִיא פֹרְסָנִיה דדכורא. חמש סלעין דכסף. ולנוקבתא
פורסנה. תלת סלעין דכסף: וְאִם מִבֶּן־שְׁשִׁים שָׁנָה
וְמֵעַלָּה אִם־זָכֵר וְהִיא עֶרְכָּךְ חֲמִשָּׁה עֶשְׂרֵת
שֶׁקֶל וְלִנְקָבָה עֶשְׂרֵה שֶׁקֶלִים: וְאִם מִבֶּר שְׁתֵּין שָׁנִין

— רס"י —

האשה קרובה להחשב כאיש. לפיכך האישה פוחת בהודקנו יותר משליש בערפו. והאשה אינה פוחתת אלא שליש בערפה. דאמרי אנשי סבא בביתא. פחא בביתא. סבתא בביתא. סימא בביתא וסימנא טבא בביתא:

לא ידעתי מאיזה לשון הוא: כ' ואם מבן חמש שנים. לא שיהא הנודר קטן. שאין בדברי קטן כלום. אלא גדול שאמר ערף קטן זה. שהוא בן חמש שנים. עלי: ז' ואם מבן ששים שנה וגו'. כשמגיע לימי הזקנה

תפסיר רס"ג

ולעילא אם דכורא. ויהי פורסגיה. חמיש
 עשר סלעין. ולנוקבתא עשר סלעין:
ח ואם-מד הוא מערפך
והעמידו לפני הכהן
והעריך אתו הכהן על-פי
אשר תשיג יד הנדר
יעריכנו הכהן: ואם מספן הוא
 מפורסגיה. ויקימניה קדם כהנא. ויפרוס
 יתיה כהנא. על פום. דתדביק יד נדרא.

(ח) ואן פאן מדינא מן אלקימה. פלויקף בין ידי אלמאם. ויקימה חסב מא תנאל יד אלנאדיר. כדאך יקימה אלמאם: (ט) ואן פאנת בהימה. יצלה אן יקרב מנהא קרבאנא ללה. פכל מא יגעל מן דיאלך ללה יכון קדסא בעינה: (י) לא יבדלה ולא יגיירה גייד ברדי ולא רדי בגייד. פאן גייר בהימה בבהימה. פקד צאר הו ובדילה קדסא:

יפרסגיה כהנא: **ס** ❀ שש"י בספרי תימן ❀ שבועי כשהו מחוברות בסת"י

ט ואם-בהמה אשר יקריבו ממנה קרבן
ליהוה כל אשר יתן ממנו ליהוה יהיה-קדש:
 ואם בעירא. דיקרבון מנה. קורבנא קדם יי. כל דיתין מניה. קדם יי
 יהי קודשא: **י לא יחליפנו ולא-ימיר אתו טוב**
ברע או-רע בטוב ואם-המר ימיר בהמה
בהמה והיה-הוא ותמורתו יהיה-קדש:
 לא יחלפניה. ולא יעפר יתיה. טב בביש או ביש בטב. ואם חלפא
 יחליף בעירא בבעירא. ויהי הוא וחלופיה יהי קודשא:

— רס"י —

היה חמר, משאיר לו חמורו: ט כל אשר יתן
 ממנו. אמר רגלה שלזו עולה, דבריו קימין,
 ותמכר לצרכי עולה ודמיה חלין, חוץ מדמי
 אותו האבר: י טוב ברע. תם בבעל מום: או
 רע בטוב. וכל שכן טוב בטוב ורע ברע:

ח ואם מד הוא. שאין ידו משגת לתן הערך
 הנה: והעמידו. להעריך לפני הכהן ויעריכנו
 לפי השגת ידו שלמעריף: על פי אשר
 תשיג. לפי מה שיש לו יסדרנו וישאיר לו
 כדי חיינו משה כר וכסת וכלי אמנות, אם

תפסיד רס"ג

(יא) ואן פאנת ביהימה נגסה. או
 מא לא יקרב מנהא. קרבאנא
 ללה. פלתוקף בין ידי אלמאם:
 (יב) פיקימה אלמאם. עלי
 קדר גודתהא או רדאתהא.
 פליכון אלואגב כמא קים
 אלמאם: (יג) פאן שא
 פכאכהא. פליזיד עלי אלקימה
 כמסהא: (יד) ואי רגל אקדס
 ביתה קדסא ללה. פליקימה
 אלמאם. עלי גודתהא או
 רדאתהא. כמא יקימה כדאך
 יגב: טו) פאן שא אלמקדס

וְאִם כָּל־בְּהֵמָה טְמֵאָה
 אֲשֶׁר לֹא יִקְרִיבוּ מִמֶּנָּה
 קִרְבָּן לַיהוָה וְהָעֵמִיד אֶת־
 הַבְּהֵמָה לִפְנֵי הַכֹּהֵן: וְאִם כָּל
 בְּעִירָא מְסֻבָּא. דְּלֹא יִקְרְבוּן מִנֶּה.
 קוּרְבָנָא קָדָם יי. וְיָקִים יְת בְּעִירָא קָדָם
 כְּהֵנָּא: יב וְהָעֵרִיד הַכֹּהֵן אֶתְּהָ
 בֵּין טוֹב וּבֵין רָע כְּעֵרְכֶךָ
 הַכֹּהֵן כֵּן יִהְיֶה: וְיִפְרוֹס כְּהֵנָּא
 יתה. בֵּין טָב וּבֵין בִּישׁ. כְּפּוֹרְסֵן כְּהֵנָּא

כֵּן יִהְיֶה: יג וְאִם־גָּאֵל יִגְאֹלְנָה וְיִסַּף חֲמִישְׁתּוֹ עַל־
 עֵרְכֶךָ: וְאִם מִפְּרָק יִפְרָקְנָהּ. וְיִוְסִיף חוֹמְשִׁיהָ עַל פּוֹרְסָנֶיהָ:

וְאִישׁ כִּי־יִקְדַּשׁ אֶת־בֵּיתוֹ קֹדֶשׁ
 לַיהוָה וְהָעֵרִיכוּ הַכֹּהֵן בֵּין טוֹב וּבֵין רָע כְּאֲשֶׁר
 יַעֲרִיד אֹתוֹ הַכֹּהֵן כֵּן יָקוּם: וגבר. אַרְי יִקְדִּישׁ יְת בֵּיתִיהָ
 קוּדְשָׁא קָדָם יי. וְיִפְרָסְנִיהָ כְּהֵנָּא. בֵּין טָב וּבֵין בִּישׁ. כְּמָא דִּיפְרוֹס יְתִיהָ.
 כְּהֵנָּא כֵּן יָקוּם: טו וְאִם־הַמְּקֹדֶשׁ יִגָּאֵל אֶת־בֵּיתוֹ

טבועי בספרי תימן

— רס"י —

לקנותה מיד הקדש: יג ואם גאל יגאלנה.
 בבעלים החמיר הכתוב להוסיף חמש, וכן
 במקדיש בית וכן במקדיש את השדה וכן
 בפדיון מעשר שני הבעלים מוסיפין חמש,
 ולא שאר כל אדם:

יא ואם כל בהמה טמאה. בבעלת מום
 הכתוב מדבר, שהיא טמאה להקרבה,
 ולמדרה הכתוב שאין קדשים תמימים יוצאין
 לחלין בפדיון אלא אם כן הממו: יב כערךך
 הכהן כן יהיה. לשאר כל אדם הבא
 זולק הדקדוק: טו ואם המקדיש. הה"א באזלא:

תפסיר רס"ג

פכאך מנזלה פליזיד עלי קימתה כימסהא ויכון לה: (זו) ואן אקדס אנסאן ללה שייא מן ציעהי חוזה. פלתפון אלקימה עלי קדר בדירה. כל מבדר כור מן שעיר. בכימסין מתקאל פציה: יז) פאן אקדס ציעתה מן סנה' אלאטלאק. פאלקימה תיפתה בחאלהא: יח) ואן אקדסהא בעד סנה' אלאטלאק. פליחסב לה

וְיֹסֵף חֲמִישִׁית כֶּסֶף-עֶרְבֹךָ

עָלָיו וְהִיא לוֹ: וְאִם דְּאֶקְדִּישׁ.

יפרוק ית ביתיה. ויסיף. חומש כסף פורסניה. עלוהי ויהי ליה: **(חמישי)**

(שביעי כשהן עחוברות) טז ואם

מִשְׁדֵּה אַחֲרָתוֹ יֶקְדִּישׁ אִישׁ

לִיהוּה וְהִיא עֶרְבֹךָ לְפִי

זָרְעוֹ זָרַע חֲמֵר שְׁעָרִים

בְּחַמְשִׁים שֶׁקֶל כֶּסֶף: וְאִם מִחֶקֶל אַחֲסָנְתִּיהָ. יֶקְדִּישׁ גְּבֵר

קדם יי. ויהי פורסניה לפום זרעיה. בית זרע כור שעריין. בחמשין

סלעין דכסף: **אם-משנת היבל יקדיש שדהו**

בערבך יקום: אם משתא דיובלא יקדיש חקליה. כפורסניה

יקום: ואם-אחר היבל יקדיש שדהו וחשב-לו

הכהן את-הכסף על-פי השנים הנותרת עד

— רס"י —

המשפט האמור במקדיש שדה. ועכשיו אפרשנו על סדר המקראות: **אם משנת היבל יקדיש וגו.** אם משעברה שנת היובל מיד הקדישה ובא לגאלה מיד: **בערבך יקום.** כערך הזה האמור יהיה, חמשים כסף יתן: **אם אחר היבל יקדיש.** וכן אם הקדישה משנת היובל ונשתהה ביד גזבר ובא זה לגאלה אחר היובל: **וחשב לו הכהן את הכסף על פי השנים הנותרת.** כפי חשבון. כיצד, הרי קצב דמיה של ארבעים ותשע שנים חמשים שקל, הרי שקל לכל

טו והיה ערבך לפי זרעו. ולא כפי שניה. אחת שדה טובה ואחת שדה רעה, פדיון הקדשן שנה, בית כור שעורים בחמשים שקלים, כך גזרת הכתוב. והוא שבא לגאלה בתחלת היובל, ואם בא לגאלה באמצעו, נותן לפי החשבון סלע ופונדיון לשנה, לפי שאינה הקדש אלא למנין שני היובל, שאם נגאלה הרי טוב, ואם לאו הגזבר מוכרה בדמים הללו לאחר ועומדת ביד הלוקח עד היובל כשאר כל השדות המכורות, וכשהיא יוצאה מידו חוזרת לכהנים שלאותו משמר שהיובל פוגע בו ומתחלקת ביניהם, והו

תפסיד רס"ג

אלאמאם אלדראהם. עלי קדר
אלסנין אלבאקנאת. אלי סנה
אלאטלאק. וינקץ מן אלקימה:
יט) ואן שא אלדגל אלמקדס
אלציעה אן יפתכהא. פלזייד
עלי אלקימה כ'מסהא. ותגב
לה: כ) ואן לם יפתכהא.
ובאעהא אלמין לרגל אכר.
פלא תפתך אבדא (קרי: אבדאן):
כא) ותפון ענד כ'רוגהא.
מן יד אלמשתרי פי
סנה' אלאטלאק. קדסא ללה

שְׁנַת הַיָּבֵל וְנִגְרַע מֵעֶרְכָּךְ:
וְאִם בָּתֵּר יוֹבִילָא יִקְדִּישׁ חֻקְלֵיהּ. וַיַּחֲשִׁיב
לֵיהּ בְּהֵנָּא יָת כֶּסֶף. עַל פּוּם שְׁנֵי
דְּאִשְׁתְּאַרְא. עַד שְׁתָּא דְּיֹבֵלָא. וַיִּתְּמַנַּע
מִפּוּרְסָנִיהּ: **וְאִם-גָּאֵל יִגְאֵל**
אֶת-הַשְּׂדֵה הַמִּקְדָּישׁ אֹתוֹ
וְיֹסֵף חֲמִשִּׁית כֶּסֶף עֶרְכָּךְ
עָלָיו וְקָם לוֹ: וְאִם מִפָּרֶק יִפְרוֹק
יָת חֻקְלָא. דְּאִקְדִּישׁ יִתִּיהּ. וְיֹסֵף. חֻמְשׁ
כֶּסֶף פּוּרְסָנִיהּ. עֲלוּהִי וַיְקוּם לֵיהּ:

וְאִם-לֹא יִגְאֵל אֶת-הַשְּׂדֵה וְאִם-מָכַר אֶת-
הַשְּׂדֵה לְאִישׁ אַחֵר לֹא יִגְאֵל עוֹד: וְאִם לֹא יִפְרוֹק יָת
חֻקְלָא. וְאִם זָבִין יָת חֻקְלָא לְגַבְרָא אַחֵר. לֹא יִתְּפָרִיק עוֹד: **כֹּא וְהָיָה**
הַשְּׂדֵה בְּעֵצָתוֹ בַּיָּבֵל קֹדֶשׁ לַיהוָה כְּשֵׂדֵה
הַחֵרֶם לִכְהֵן תִּהְיֶה אַחֲזָתוֹ: וַיְהִי חֻקְלָא בְּמִפְקֵיהּ בְּיֹבִילָא.

— רס"י —

מכר. הגזבר: את השדה לאיש אחר לא
יגאל עוד. לשוב ליד המקדיש: כה והיה
השדה בעצתו ביבל. מיד הלוקחו מן
הגזבר בדרך שאר שדות היוצאות מיד
לוקחיהם ביובל: **קדש לה.** לא שישוב
להקדש ביד הבית ליד הגזבר אלא כשדה
החרם הנתון לכהנים, שנאמר (צמדז יח יז)
כל חרם בישראל לך יהיה, אף זו תתחלק
ביובל לכהנים שלאותו משמר, שיום
הכפורים שליובל פוגע בו:

שנה ושקל יתר בין בלן והשקל ארבעים
ושמנה פונדיון, הרי סלע ופונדיון לשנה
אלא שחסר פונדיון אחד לכלן, ואמרו
רבתינו שאותו פונדיון קלבון לפרוטרוט,
והבא לגאול יתן סלע ופונדיון לכל שנה
לשנים הנותרות עד שנת היובל: **ונגרע**
מערכך. מנזן השנים שמשנת היובל עד
שנת הפדיון: **יט ואם גאל יגאל.** המקדיש
אתו, יוסיף חמש על הקצבה הזאת: **כ ואם**
לא יגאל את השדה. המקדיש: **ואם**

תפסיר רס"ג

כְּצִיָּאע אַלְצֹאפִי וְתִצִּיר
לְאֵלֵאמָאם: כב) וְאֵן אֶקְדֵּס
צִיָּעָה אֲשֶׁתְּרֵאָהָא. וְלִיִּסְתָּ לֹה
בְּחֹזִי: כג) פְּלִיחְסֵב לֹה אֵלֵאמָאם
תַּקְסִיט אֶלְקִימָה. מִן סְנֵתָה אֵלִי
סְנֵה אֵלֵאטְלֵאק. וְיִדְפַעְהָא פִי
דְּאֵלְךָ אֵלִיּוֹם קֹדֶסָא לְלֹה:
כד) וְתִרְגַּע אֶלְצִיָּעָה פִי סְנֵה
אֵלֵאטְלֵאק. לְאֵלְבֹאִיע אֶלְדִּי
אֲשֶׁתְּרֵאָהָא מְנֵה. אֶלְדִּי לֹה
רְקִבְהִי אֶלְאֶרְץ: כה) וְגַמִּיע
קִימְתֵד. תְּכֹון בְּמֵתִקְאֵל אֵלִי
קֹדֶס. כָּל מֵתִקְאֵל עֲשֵׂרִין דְּאֶנְק:

קֹדֶשָׁא קֹדֶם יִי פְּחֻקֵּל חֶרְמָא לְכַהֲנָא
תְּהִי אַחְסַנְתִּיהָ: (שׂיִי) כב) וְאֵם אֶת־
שְׂדֵה מִקְנָתוֹ אֲשֶׁר לֹא
מִשְׂדֵּה אַחֲזָתוֹ יִקְדִּישׁ
לִיהוָה: וְאֵם יֵת חֻקֵּל זְבִינוּהִי. דְּלֹא
מִחֻקֵּל אַחְסַנְתִּיהָ. יִקְדִּישׁ קֹדֶם יִי:
כג) וְחָשַׁב־לוֹ הַכֹּהֵן אֶת־
מִכְסַּת הָעֶרְבֹף עַד שְׁנַת
הַיָּבֵל וְנָתַן אֶת־הָעֶרְבֹף

בַּיּוֹם הַהוּא קֹדֶשׁ לִיהוָה: וַיַּחֲשִׁיב לִיהֵ כַּהֲנָא. יֵת נָסִיב
פּוֹרְסָנִיה. עַד שְׁתָּא דִּיּוֹבִילֵא. וַיִּתֵּן יֵת פּוֹרְסָנִיה בַּיּוֹמָא הַהוּא. קֹדֶשָׁא
קֹדֶם יִי: כד) בְּשַׁנַּת הַיּוֹבֵל יָשׁוּב הַשְּׂדֵה לְאֲשֶׁר קָנָהוּ
מֵאֲתוֹ לְאֲשֶׁר־לוֹ אַחֲזָת הָאֶרֶץ: בְּשְׁתָּא דִּיּוֹבִילֵא יֵתוּב
חֻקְלֵא. לְדִזְבְּנִיה מְנִיה. לְדִדִּילִיה אַחְסַנַּת אֶרְעָא: כה) וְכָל־עֶרְבֹף
יְהִי בְּשִׁקֵּל הַקֹּדֶשׁ עֲשָׂרִים גֵּרָה יְהִי הַשִּׁקֵּל:

— כש"י —

קָנָהוּ הַלּוֹקֵם הַזֶּה הָאֶחָרוֹן מֵאֲתוֹ, וְזֶהוּ הַגִּזְרָה,
לְכָף הַצֶּרֶף לֹמַר לְאֲשֶׁר לוֹ אַחֲזָת הָאֶרֶץ
(פסוק כד), מִירֵשֶׁת אָבוֹת, וְזֶהוּ בְּעֵלִים
הֵרֵאשׁוּנִים שְׂמִכְרוּהָ לְמִקְדִּישׁ: ככ) וְכָל עֶרְבֹף
יְהִי בְּשִׁקֵּל הַקֹּדֶשׁ. כָּל עֶרְבֹף שְׂכָתוּב בּוֹ
שִׁקְלִים יְהִי בְּשִׁקֵּל הַקֹּדֶשׁ: עֲשָׂרִים גֵּרָה.
עֲשָׂרִים מְעוֹת. כָּף הִיּוֹ מִתְחַלָּה וְלֵאחֲרַי מִכָּאן
הוֹסִיפוּ שְׁתוֹת, וְאֶמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ שֵׁשׁ מְעָה כֶּסֶף
דִּינָר, עֲשָׂרִים וְאַרְבַּע מְעוֹת לְסֵלַע:

ככ) וְאֵם אֶת שְׂדֵה מִקְנָתוֹ וְגוֹי, חֻלּוֹק יֵשׁ בֵּין
שְׂדֵה מִקְנָה לְשְׂדֵה אַחֲזָה, שְׂדֵה מִקְנָה לֹא
תִּתְחַלַּק לְכַהֲנִים בִּיּוֹבֵל, לְפִי שְׂאִינוּ יְכוּל
לְהַקְדִּישָׁה אֵלֵא עַד הַיּוֹבֵל, שְׁהָרִי בִּיּוֹבֵל
הִיְתֵה עֲתִידָה לְצֵאת מִיָּדוֹ וְלָשׁוּב לְבָעֵלִים,
לְפִיכֹף אֵם בָּא לְגֵאֵלָה, יְגֵאֵל בְּדָמִים הַלְלוּ
הַקְּצוּבִים לְשְׂדֵה אַחֲזָה, וְאֵם לֹא יְגֵאֵל
וְיִמְכְרָנָה גִזְרָה לְאחֲרַי, אוֹ אֵם לֹא יְגֵאֵל הוּא,
בְּשַׁנַּת הַיּוֹבֵל יָשׁוּב הַשְּׂדֵה לְאֲשֶׁר קָנָהוּ
מֵאֲתוֹ, אוֹתוֹ שְׂהַקְדִּישָׁה, וְכֵן תֵּאמַר לְאֲשֶׁר

תפסיד רס"ג

כז) אמא בכר. יבכר ללה מן אלבֵהאים. פלא יחתאג אן יקדסה אנסאנא. אן כאן מן אלבֵקר או מן אלגֵנם. פהו ללה: כז) ואן אקדס שייא מן אלבֵהאים אלנגסה. פליפדהא בקימתה. ויזיד עליהא כ'מסהא. ואן לם יפתכה פליבאע בקימתה: כח) ואמא פל צואף. יגעלה אלאנסאן ללה מן גמיע מאלה. מן עביד ובהאים וציעה' חוזה. פלא יבאע ולא

ובל פורסניה. יהי בסלעי קודשא. עשרין מעין יהי סלעא: כז **אך-בכור אשר יבכר ליהוה בבהמה לא-יקדיש איש אתו אם-שור אם-שה ליהוה הוא:** ברם בוכרא. דיתבפר קדם יי בבעירא. לא יקדיש גבר יתיה. אם תור אם אמר: דיי הוא: כז **ואם בבהמה הטמאה ופדה בערפך ויסף**

חמשתו עליו ואם-לא יגאל ונמכר בערפך: ואם בבעירא מסאבא ופרוק בפורסניה. ויוסיף חומשיה עלוהי. ואם לא יתפריק ויזדבן בפורסניה: כח **אך כל-חרם אשר יחרם איש ליהוה מכל-אשר-לו מאדם ובהמה ומשדה אחותו לא ימכר ולא יגאל**

— רס"ג —

לאחרים: כח אך כל חרם וגי. נחלקו רבותינו בדבר יש אומרים סתם חרמים להקדש. ומה אני מקים (במדבר יט) כל חרם בישראל לך יהיה. בחרמי כהנים שפרש ואמר הרי זה חרם לכהן. ויש שאמרו סתם חרמים לכהנים: לא ימכר ולא יגאל. אלא ינתן לכהן. לדברי האומר סתם חרמים לכהנים. מפרש מקרא זה בסתם חרמים. והאומר סתם חרמים לבדק הבית. מפרש מקרא זה בחרמי כהנים. שהכל מודים שחרמי כהנים אין להם פדיון עד שיבואו ליד כהן. וחרמי גבוה נפדים:

כז לא יקדיש איש אתו. לשם קרבן אחר. לפי שאינו שלו: כז **ואם בבהמה הטמאה וגי.** אין המקרא הזה מוסב על הבכור. שאין לומר בבכור בהמה טמאה ופדה בערפך. וחמור אין זה שהרי אין פדיון פטר חמור אלא טלה. והוא מתנה לכהן ואינו להקדש. אלא הכתוב מוסב על ההקדש. שהכתוב שלמעלה (פסוק יט) דבר בפדיון בהמה טהורה שהוממה. וכאן דבר במקדיש בהמה טמאה לבדק הבית: **ופדה בערפך.** כפי מה שיעריכנה הכהן: **ואם לא יגאל.** על ידי בעלים: **ונמכר בערפך.**

תפסיר רס"ג

כָּל-חֵרֶם קֹדֶשׁ-קֹדָשִׁים
הוא ליהוה: בָּרֶם כָּל חֶרְמָא.
 דִּיחֲרִים גְּבַר קָדָם יי מְכַל דְּלִיה. מֵאֲנָשָׁא
 וּבְעִירָא וּמְחַקֵּל אַחְסַנְתִּיה. לֹא יִזְדַּבֵּן
 וְלֹא יִתְפָּרֵק. כָּל חֶרְמָא קֹדֶשׁ קוֹדֶשִׁין
הוא קָדָם יי: (שבועי) כ"ט כָּל-חֵרֶם
אֲשֶׁר יִחְרַם מִן-הָאָדָם לֹא

יפתך. בל יכון מן כזאץ
 אלאקדאס ללה: כט) וכל
 מתלוף אסתחק אלתלף. מן
 אלנאס פלא יפדא. בל יקתל
 קתלא: ל) וגמיע עשור אל-
 ארץ. מן חבהא ומן תימר אל-
 שגר. פהו ללה קדסא: לא) פאן
 אפתך אנסאן שייא מן עשורה.
 פליזיד עליה כימס תימנה:

יפדה מות יומת: כָּל חֶרְמָא. דִּיתֶחֶרֶם. מִן אֲנָשָׁא לֹא יִתְפָּרֵק.

* ייז מתחילים מפעיר מכאן

אֲתִקְטִיל * ל וְכָל-מַעֲשֵׂר הָאָרֶץ מִזֶּרַע
 הָאָרֶץ מִפְּרֵי הָעֵץ לִיהוָה הוּא קֹדֶשׁ לִיהוָה:
 וְכָל מַעֲשֵׂר אֶרֶץ. מִזֶּרַע דְּאֶרֶץ אֵילָנָא. דִּי הוּא. קוֹדֶשׁ
 קָדָם יי: לֹא וְאִם-גָּאֵל יִגָּאֵל אִישׁ מִמַּעֲשָׂרוֹ
חֲמִשִּׁיתוֹ יוֹסֵף עָלָיו: וְאִם מִפָּרֶק יִפְרוֹק. גְּבַר מִמַּעֲשֵׂרֵיהּ.
 חוּמְשִׁיהּ יוֹסֵף עָלֶיהּ: **מפעיר** לִב וְכָל-מַעֲשֵׂר בֶּקָר וְצֹאן

— רס"י —

דמים ולא ערף: ל וְכָל מַעֲשֵׂר הָאָרֶץ.
 במעשר שני הכתוב מדבר: מִזֶּרַע הָאָרֶץ.
 דגן: מִפְּרֵי הָעֵץ. תירוש ויצהר: לה' הוא.
 קנאו השם ומשלחנו צוה לך לעלות
 ולאכלו בירושלים. כמו שצאמר (דברים יד כג)
 ואכלת לפני ה' אלהיך מעשר דגנך
 תירושך וגי: לא מִמַּעֲשָׂרוֹ. ולא ממעשר
 חֶבְרוֹ, הפודה מעשר של חֶבְרוֹ אין מוסיף
 חומש. ומה היא גאלתו, כדי להתירו
 באכלה בכל מקום. והמעות יעלה ויאכל
 בירושלים, כמו שצאמר (דברים יד כד) ונתת
 בכסף וגי:

כָּל חֵרֶם קֹדֶשׁ קֹדָשִׁים הוּא. האומר סתם
 חרמים לבדן הבית מביא ראיה מכאן.
 והאומר סתם חרמים לכהנים מפרש כל
 חרם קדש קדשים הוא לה', ללמד שחרמי
 כהנים חלים על קדשי קדשים ועל קדשים
 קלים, ונותן לכהן, כמו ששנינו במסכת
 ערכין (כח ב) אם נדר נותן דמיהם, ואם נדבה
 נותן את טובתה: מֵאָדָם. כגון שהחרים
 עבדיו ושפחותיו הכנענים: כט כָּל חֵרֶם
 אֲשֶׁר יִחְרַם וגי. היוצא להרג ואמר אחד
 ערכו עלי, לא אמר פלום: מוֹת יוֹמַת. הרי
 הולך למות, לפיכך לא יפדה אין לו לא

תפסיד רס"ג

לב) וגמיע עשור אלבקר
ואלג'נם. מא יגוז תחת אלעצא.
פאלעאשר יפון קדסא ללה:
לג) לא יפתח ענה. בין גייד
לרדי ולא יג'ירה. פאן ג'ירה
פקד צאר הו ובדילה. קדסא
לא יפתד: לד) הד'ה אלוצאמא.
אלתי אמר אללה בהא מוסי.
אלי בני אסראיל פי גבל סיני:

**כָּל אֲשֶׁר-יַעֲבֹר תַּחַת
הַשֶּׁבֶט הָעֲשִׂירִי יִהְיֶה-קֹדֶשׁ
לַיהוָה: וְכָל מַעֲשֵׂר תּוֹרִין וְעֵן. כָּל
דִּיעֶבֶר תַּחֲוֹת חוּטְרָא. עֲשִׂירָאָה. יְהִי
קוּדְשָׁא קָדָם יי: לג) לֹא יִבְקֹר בֵּין
טוֹב לְרַע וְלֹא יִמִּירְנוּ וְאִם-
הֵמָּר יִמִּירְנוּ וְהִיָּה-הוּא**

**וּתְמוּרְתּוֹ יִהְיֶה-קֹדֶשׁ לֹא יִגָּאֵל: לֹא יִבְקֹר. בֵּין טָב
לְבִישׁ וְלֹא יַחֲלִפְנִיה. וְאִם חֲלָפָא יַחֲלִפְנִיה. וְיִהִי הוּא וְחֲלוּפִיָּה. יְהִי
קוּדְשָׁא לֹא יִתְפָּרִיק: לד) אֱלֹהֵי הַמִּצְוֹת אֲשֶׁר עֲוָה יְהוָה
אֶת-מֹשֶׁה אֶל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּהַר סִינַי: אֵלֵין
פְּקוּדֵיא. דְּפִקִּיד יי. ית משה לות בני ישראל. בְּטוֹרָא דְּסִינַי: פ פ פ**

נעח פיסוקים סימן עזאט

סכום הפיסוקים שְׁלִסְפֵר שמונה מאות וחמישים ותשעה. נט"ף סימן. וחציו והנגע
בבשר הזב. ופרשיותנו עשר. ב"א ג"ד סימן. וסדריו כ"ג. ובתורתו יג"ה יומם ולילה
סימן. ופרקו כ"ז ואה"ה עמד ואברכך סימן. מען הפתוחות שתיים וחמישים והסתומות
שש וארבעים, הכל שמנה ותשעים פרשיות, דודי צ"ח ואדום סימן.

— רס"י —

שיהא נתן לכהנים: לג) לֹא יִבְקֹר וגי. לפי
שנאמר (שס יז יא) וְכָל מִבְּחַר נְדָרֵיכֶם, וְכֹל
יְהִי בּוֹרֵר וּמוֹצִיא אֶת הַיָּפֶה, תִּלְמוּד לומר
לא יבקר בין טוב לרע. בין תם בין בעל מום,
חלה עליו קדשה, ולא שיקרב בעל מום,
אלא יאכל בתורת מעשר ואסור לגזז ולעבד:

חסלת פרשת בחקתי

לז תחת השֶׁבֶט. כְּשָׁבָא לְעֶשְׂרֵן מוֹצִיאָן
בְּפִתּוּחַ זֶה אַחַר זֶה, וְהָעֲשִׂירִי מִכָּה בְּשֶׁבֶט
צְבוּעַ בְּסִיקְרָא לְהִיּוֹת נֶכֶד שֶׁהוּא מַעֲשֵׂר, בֵּן
עוֹשֶׂה [לג'דיים] לְטָלָאִים וְלַעֲגָלִים שְׁלֹכֵל שְׁנָה
וְשְׁנָה: יְהִיָּה קֹדֶשׁ. לְקָרֵב לְמִזְבֵּחַ דְּמוֹ
וְאִמּוּרֵיו, וְהַבָּשָׂר נֹאכֵל לְבַעֲלִים, שְׁהָרִי לֹא
נִמְנָה עִם שְׂאֵר מִתְּנוּת כְּהֵנָּה, וְלֹא מְצִינּוּ

ברכה ראשונה שקודם ההפטרה

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. אֲשֶׁר בָּחַר, בְּנְבִיאִים טוֹבִים. וְרָצָה
בְּדְבָרֵיהֶם, הַנְּאֻמִּים בְּאֵמֶת. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה. הַבּוֹחֵר בַּתּוֹרָה,
בְּמֹשֶׁה עַבְדּוֹ, וּבִישְׂרָאֵל עַמּוֹ. וּבְנְבִיאֵי, הָאֵמֶת וְהַצְּדִק: (אמז)

הַפְּטֵרָה דְּבַחְקֵי

ביחזקאל סימן ל"ז

וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר: וְהוּא פִתְגָם נְבוּאָה מִן קֹדֶם יי,
עַמִּי לְמִימַר: בֶּן־אָדָם הִנָּבֵא עַל־רוּעֵי יִשְׂרָאֵל
הִנָּבֵא וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם לְרָעִים כֹּה־אָמַר | אֲדַנִּי יְהוָה הוּא
רָעֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הָיוּ רָעִים אוֹתָם הֲלוֹא הֵצֵאנִי יָרְעוּ
הָרָעִים: בַּר אָדָם. אֶתְנַבֵּי, עַל פְּרַנְסֵי יִשְׂרָאֵל. אֶתְנַבֵּי וְתִימַר לְהוֹן,
לְפִרְנָסִיא. בְּדָנִן אָמַר, יי אֱלֹהִים. וַי, עַל פְּרַנְסֵי יִשְׂרָאֵל. דְּהוּו, מְפִרְנָסִין
נִפְשָׁהוֹן. הֲלֹא לְפִרְנָסָא עָמָא. אֶתְמַנְיָא, פְּרַנְסִיא: ג אֶת־הַחֲלָב
תֹּאכְלוּ וְאֶת־הַצֶּמֶר תִּלְבְּשׁוּ הַבְּרִיאָה תִזְבַּחוּ הֵצֵאנִי לֹא
תִרְעוּ: ית טוֹבָא אֶתוֹן אֶכְלִין, וְעַמֵּר נְקִי אֶתוֹן לְבָשִׁין. פְּטִימִיא, אֶתוֹן
נְכִסִּין. עָמָא, לִיתִיכּוֹן מְפִרְנָסִין: ד אֶת־הַנְּחִלּוֹת לֹא תִזְקַתֶּם
וְאֶת־הַחֹלָה לֹא־רַפֵּאתֶם וְלִנְשַׁבְּרֵת לֹא חֲבַשְׁתֶּם וְאֶת־
הַנְּדַחַת לֹא הִשְׁבַּתֶּם וְאֶת־הָאֲבֹדֶת לֹא בִקְשַׁתֶּם וּבְחֻזְקָה
רַדִּיתֶם אַתֶּם וּבְפָרְדִּי: ית פֶּאֲבִיא לָא תִקִּיפְתוּן, וְלִמְרִיעִיא לָא
אֶסִּיתוּן. וְלִתְבִירִיא, לָא צְמַדְתוּן. וְיֵת דְּאֶטְלַטְלוּ, לָא אֶתִּיבְתוּן. וְיֵת
דְּאֶבְדּוּ, לָא בְעִיתוּן. וּבִתְקַפָּא, אֶפְלַחְתוּן בְּהוֹן, וּבִקְשִׁיו: ד וְתַפּוּצִינָה
מִבְּלֵי רַעָה וְתַהֲיִינָה לְאֶכְלָה לְכָל־חַיֵּת הַשָּׂדֶה וְתַפּוּצִינָה:
וְאֶתְבַּדְּרוּ, מִבְּלֵי פְרַנְסֵי. וְאֶתְמָסְרוּ, לְאֶשְׁתִּיצָאָה. לְכָל מַלְכוּת עַמְמִיא,
וְאֶטְלַטְלוּ: ד יִשְׁגּוּ צֵאנִי בְּכָל־הַהָרִים וְעַל כָּל־גְּבֻעָה רָמָה

וְעַל כָּל-פְּנֵי הָאָרֶץ נִפְעוּ צֹאנֵי וְאִין דּוֹרֵשׁ וְאִין מִבְקֵשׁ:
 טַעוּ עַמִּי, בְּכָל טוֹרֵיָא. וְעַל, כָּל רָמָא מְנַטְלָא. וְעַל כָּל אַפֵּי אַרְעָא,
 אַתְבְּדְרוּ עַמִּי. וְלִית דְּתַבַּע, וְלִית דְּבַעֵי: ^ז לָכֵן רַעִים שְׂמָעוּ
 אֶת-דְּבַר יְהוָה: בְּכִין פִּרְנְסֵיָא, קַבִּילוּ, ית פתגמא דִּי: ^ח חֵי-אַנִּי
 נְאֻם | אֲדַנִּי יְהוָה אִם-לֹא יַעַן הָיִית-צֹאנִי | לָבוֹ וְתַהֲיִינָה^ו
 צֹאנִי לְאֹכְלָה לְכָל-חַיֵּת הַשָּׂדֶה מֵאִין רַעָה וְלֹא-דְרָשׁוּ
 רַעֵי אֶת-צֹאנִי וַיִּרְעוּ הָרַעִים אוֹתָם וְאֶת-צֹאנִי לֹא רָעוּ:
 קִים אָנָא. אָמַר, יי אֱלֹהִים. אִם לֹא חֲלַף דְּהוּ עַמִּי, לְבָזָא. וְאַתְמַסְרוּ עַמִּי,
 לְאַשְׁתִּיצָאָה. לְכָל מַלְכוּת עַמְמֵיָא, מִבְּלֵי פִרְנֵס. וְלֹא תַבַּעוּ פִרְנֵסִי, ית
 עַמִּי. וּפִרְנִיסוּ פִרְנֵסֵיָא, נִפְשָׁהוּן. וְיַת עַמִּי, לֹא פִרְנִיסוּ: ^ט לָכֵן הָרַעִים
 שְׂמָעוּ דְּבַר-יְהוָה: בְּכִין פִּרְנְסֵיָא, קַבִּילוּ, פתגמא דִּי: ^י כֹּה-אָמַר
 אֲדַנִּי יְהוָה הֲנִי אֶל-הָרַעִים וְדַרְשָׁתִּי אֶת-צֹאנִי מִיָּדָם
 וְהַשְׁבַּתִּים מִרְעוֹת עֹזן וְלֹא-יִרְעוּ עוֹד הָרַעִים אוֹתָם
 וְהַצַּלְתִּי צֹאנִי מִפִּיהֶם וְלֹא-תַהֲיִין לָהֶם לְאֹכְלָה: כַּדָּנן
 אָמַר, יי אֱלֹהִים. הָא אָנָא שָׁלַח רַגְזִי עַל פִּרְנֵסֵיָא, וְאַתְבַּע ית עַמִּי מִיַּדְהוּן.
 וְאַבְטִילְנוּן, מִלְּפִרְנֵסָא עַמָּא. וְלֹא יִפְרְנִסוּן עוֹד. פִּרְנֵסֵיָא, נִפְשָׁהוּן. וְאַשְׁיִיב
 עַמִּי, מִיַּדְהוּן. וְלֹא יתמסרוּן בְּיַדְהוּן, לְאַשְׁתִּיצָאָה: ^{יא} כִּי כֹה אָמַר
 אֲדַנִּי יְהוָה הֲנִי-אַנִּי וְדַרְשָׁתִּי אֶת-צֹאנִי וּבִקְרָתִים: אַרִי.
 כַּדָּנן אָמַר, יי אֱלֹהִים. הָא אָנָא מִתְגַּלִּי. וְאַתְבַּע ית עַמִּי, וְאַבְקִרְנוּן:
^{יב} כְּבִקְרַת רַעָה עֲדָרוּ בְּיוֹם-הָיִיתוּ בְּתוֹךְ צֹאנֵי נִפְרָשׁוֹת
 כֵּן אֲבַקֵּר אֶת-צֹאנִי וְהַצַּלְתִּי אֹתָהֶם מִכָּל-הַמְּקוֹמוֹת
 אֲשֶׁר נִפְעוּ שָׁם בְּיוֹם עֲנָן וְעַרְפֵּל: כְּמָא דְּמִבְקֵר רַעֲיָא עֲדֵרִיָה.
 בְּיוֹמָא דְּהוּי בְּגוּ עֲנִיָה, וּמִפְרִישׁ לְהוּן. כֵּן, אֲבַקֵּר ית עַמִּי. וְאַשְׁיִיב יתְהוּן.

זולק הרקדוק: וְדַרְשָׁתִּי הוֹיִז גַּעֵי:

מִכָּל אֲתֵרָא, דְּאֵתְפִידְרוּ לְתַמְנָן. בְּיוֹם עֲנָנָא, וְאִמְטָתָא: ^{דג} וְהוֹצֵאתִים
מִן-הָעַמִּים וְקִבְּעֵתִים מִן-הָאֲרָצוֹת וְהִבִּיאוֹתִים אֶל-
אֲדָמְתָם וְרַעִיתִים אֶל-הָרִי יִשְׂרָאֵל בְּאִפְיָקִים וּבְכָל
מוֹשְׁבֵי הָאָרֶץ: וְאִפְיָקוֹנוֹן, מִבִּינֵי עַמְמֵיָא. וְאַכְנִישָׁנוֹן, מִן מְדִינַתָּא.
וְאֵעִילָנוֹן, לְאַרְעֵהוֹן. וְאַפְרַנִּיסָנוֹן, עַל טוּרֵי יִשְׂרָאֵל. בְּפַצִּידֵיָא, וּבְכָל,
מוֹתְבֵי אֲרַעָא: ^{דד} בְּמַרְעָה-טוֹב אֲרַעָה אוֹתָם וּבְהָרֵי מְרוֹם-
יִשְׂרָאֵל יִהְיֶה נוֹהֵם שֵׁם תְּרַבְּעָנָה בְּנוֹה טוֹב וּמַרְעָה שְׁמֹן
תְּרַעֲיָנָה אֶל-הָרִי יִשְׂרָאֵל: בְּפִרְנוֹס טָב, אֲפִרְנִיס יְתַהוֹן. וּבִטוּר
קִדְשָׁא דִּישְׂרָאֵל, יְהִי בֵּית מִשְׁרֵיהוֹן. תַּמְנָן יִשְׂרוּן, בְּאַתְרֵי דִּיאֵי. וּפִרְנוֹס טָב,
יִתְפִּרְנִיסוֹן, עַל טוּרֵי יִשְׂרָאֵל: ^{דט} אֲנִי אֲרַעָה צֹאנִי וְאֲנִי אֲרַבִּיעִים
נְאֻם אֲדֹנָי יְהוִה: אֲנָא אֲפִרְנִיס עַמִּי, וְאֲנָא אֲשִׁרִינוֹן לְרַחֲצָן. אָמַר, יי
אֱלֹהִים: ^{דז} אֶת-הָאֲבֹדֶת אֲבַקֵּשׁ וְאֶת-הַנְּדָחַת אֲשִׁיב
וְלִנְשֻׁבְרַת אֲחַבֵּשׁ וְאֶת-הַחֹלֵה אֲחַזֵּק וְאֶת-הַשְּׂמֵנָה
וְאֶת-הַחֲזָקָה אֲשַׁמֵּיד אֲרַעְנָה בְּמִשְׁפָּט: ית דַּאֲבָדוּ אֶתְבַּע, וְיֵת
דַּאֲטַלְטְלוּ אֶתִּיב. וְלִתְבִירֵיָא, אֲצַמוּד. וְלִמְרִיעֵיָא, אֲסוּבֵר. וְיֵת חֲטָאֵיָא
וְיֵת חִיבֵיָא, אֲשִׁיעִי, אֲפִרְנִיס עַמִּי בְּדִינָא: ^{דח} וְאֶתְנָה צֹאנִי כֹּה אָמַר
אֲדֹנָי יְהוִה הִנְנִי שֹׁפֵט בֵּין-שֵׁה לְשֵׁה לְאֵילִים וְלַעֲתוּדִים:
וְאַתְוֹן עַמִּי. כְּדָנָן אָמַר, יי אֱלֹהִים. הָאֲנָא דִּיאֵן, בֵּין גִּבֵּר לְגִבֵּר. לְחֲטָאֵיָא,
וְלִחִיבֵיָא: ^{דט} הַמַּעַט מִכֶּם הַמַּרְעָה הַטוֹב תִּרְעוּ וְיִתְרֵי
מַרְעִיכֶם תִּרְמָסוּ בְּרַגְלֵיכֶם וּמִשְׁקַע-מַיִם תִּשְׁתּוּ וְאֶת
הַנּוֹתָרִים בְּרַגְלֵיכֶם תִּרְפְּשׁוּן: הַזְעִיר לְכוּן. דְּפִרְנוֹס טָב, אֶתְוֹן
מִתְפִּרְנִיסִין. וּמוֹתֵר, פִּרְנוֹסִיכוּן. אֲכָלִין, שְׁמִשִּׁיכוּן. וּמִשְׁתִּי מִתְקוֹן, אֶתְוֹן
שְׁתָּן. וְיֵת מוֹתְרָא, שְׁמִשִּׁיכוּן, שְׁתָּן: ^{דכ} וְצֹאנִי מִרְמָס רַגְלֵיכֶם

וְזֶלֶק הַדְּקָדוֹק: ^ד בְּמַרְעָה טוֹב. הַטִּי"ת דַּגֵּשׁ גַּם בִּירוּשְׁלַמִּיִּם. וְכֵן בְּנוֹה טוֹב. דַּגֵּשׁ:

תרעינה ומרפש רגליכם תשתינה: ועמי. מותר מיכל
 שמשיכון, אכלין, ומותר משתי שמשיכון, שתן: כ לכן פה אמר
 אנני יהוה אליהם הנני-אני ושפטתי בין-שה ברזיה ובין
 שה רזה: בבין. פדנן אמר. יי אלהים, להון. האנא מתגלי. ואדון, בין
 גבר עתיר, ובין גבר, מספין: כ יען בצד ובכתף תהדפו
 ובקרניכם תנגחו כל-הנחלות עד אשר הפיצותם
 אותנה אל-החוץ: חלף. דברשע ובדרע, דחקתון. ובתקפכון
 תברתון, כל פאביא, עד דבדרתון יתהון, לביני מדינתא:
 כ והושעתי לצאני ולא-תהינה עוד לבו ושפטתי בין
 שה לשה: ואפרוק לעמי. ולא יתמסרון עוד, לבוא. ואדון, בין גבר,
 לגבר: כ והקמותי עליהם רעה אחד ורעה אתהון את
 עבדי דויד הוא ירעה אותם והוא-יהיה להן לרעה:
 ואקים עליהון. פרנס חד, ויפרנס יתהון. ית, עבדי דוד. הוא, יפרנס
 יתהון, והוא יהי להון, לפרנס: כ ואני יהוה אהיה להם
 לאלהים ועבדי דוד נשיא בתוכם אני יהוה דברתי:
 ואנא יי. אהוי להון, לאלה. ועבדי דוד, מלכא ביניהון, אנא יי, גזרית
 במימרי: כ וכרתי להם ברית שלום והשבתי חיה-רעה
 מן-הארץ וישבו במדבר לבטח וישנו (כ' ביעורים) ביערים:
 ואגזר להון, קים שלם. ואבטיל חיתא בשתא, מן ארעא. ויתבון
 במדברא, לרחצון, ויתעתקון, בחרשיא: כ ונתתי אותם וסביבות
 גבעתי ברכה והורדתי הגשם בעתו גשמי ברכה יהיו:
 ואשרי יתהון. וסחור סחור לבית מקדשי, ויהון מברכין. ואחית להון מטר
 בפיר, בעדניה. מטרינ דברכא, יהון: כ ונתן עץ השדה את-פריו
 והארץ תתן יבולה והיו על-אדמתם לבטח וידעו

זולק הרקדוק: כ וידעו כי אני יי. הוי"ו געי:

כִּי־אֲנִי יְהוָה בְּשִׁבְרִי אֶת־מַטּוֹת עֲלָם וְהִצַּלְתִּים מִיַּד
הָעֲבָדִים בָּהֶם: וַיִּתֵּן אֵילָן חֲקֵלָא, יַת אַבְיָה. וְאַרְעָא, תַּתִּין עַל־לַתְהָ.
וַיְהוֹן עַל אַרְעֵהוּן, לְרַחֲצָן. וַיְדַעוּן, אַרְי אָנָּא יְיָ. כַּד אֶתְפַּר, יַת נִיר
תַּקְפָּהוּן. וְאַשְׁיִיזִיבְנוּן. מִיַּד, דְּמִפְלִחִין בְּהוּן:

(גְּאֵלָנוּ יְהוָה צְבָאוֹת שְׁמוֹ קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל:)

(פְּרַקנָא. יְיָ צְבָאוֹת, שְׁמִיָּהּ. קְדִישָׁא, דִּישְׂרָאֵל:)

עַל דָּא יַתְפָּרְדּ וַיִּשְׁתַּבַּח, שְׁמָא רַבָּא קְדִישָׁא. דִּי לְעֵילָא, חַיָּא וְקַיְמָא. מְבָרַךְ הוּא לְעָלַם,
וּלְעֵלְמֵי עֲלְמֵיָּא:

מפטיר דשבת וראש חודש

במדבר סימן כ"ח פסוקים ט' - ט"ו

וּבַיּוֹם הַשַּׁבָּת שְׁנַיִם־כָּבָשִׁים בְּנֵי־שָׁנָה תְּמִימִם וּשְׁנַיִ עֶשְׂרֹנִים סֹלֶת
מִנְחָה בְּלוּלָה בְּשֶׁמֶן וְנִסְכּוֹ: עַל־תְּ שַׁבַּת בְּשַׁבְּתוֹ עַל־עַלְת הַתְּמִיד
וְנִסְכָּהּ: וּבְרָאשֵׁי חֳדָשֵׁיכֶם תִּקְרִיבוּ עֹלָה לַיהוָה פָּרִים בְּנֵי־בָקָר שְׁנַיִם
וְאֵיל אֶחָד כָּבָשִׁים בְּנֵי־שָׁנָה שֶׁבַע תְּמִימִם: וּשְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֹנִים סֹלֶת
מִנְחָה בְּלוּלָה בְּשֶׁמֶן לִפְרֵי הָאֶחָד וּשְׁנַיִ עֶשְׂרֹנִים סֹלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה
בְּשֶׁמֶן לְאֵיל הָאֶחָד: וְעֶשְׂרֹן עֶשְׂרֹן סֹלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה בְּשֶׁמֶן
לְכַבֵּשׁ הָאֶחָד עֹלָה רֵיחַ נִיחֹחַ אִשָּׁה לַיהוָה: וְנִסְפִיָּהֶם חֲצִי הֵהִין יְהִי
לִפְרֵי וּשְׁלִישֵׁת הֵהִין לְאֵיל וּרְבִיעֵת הֵהִין לְכַבֵּשׁ יִין זֹאת עַל־תְּ חֹדֶשׁ
בְּחֹדְשׁוֹ לְחֹדְשֵׁי הַשָּׁנָה: וּשְׁעִיר עִזִּים אֶחָד לְחַטָּאת לַיהוָה עַל־עַלְת
הַתְּמִיד יַעֲשֶׂה וְנִסְכּוֹ:

ברכה ראשונה שקודם ההפטרה

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. אֲשֶׁר בָּחַר, בְּנִבְיָאִים טוֹבִים. וְרָצָה
בְּדַבְרֵיהֶם, הַנְּאֻמָּרִים בְּאַמֶּת. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה. הַבוֹחֵר בַּתּוֹרָה,
בְּמִשָּׁה עַבְדּוֹ, וּבְיִשְׂרָאֵל עַמּוֹ. וּבְנִבְיָאֵי, הָאֶמֶת וְהַצְּדִק: (אמנ)

הפטרה דשבת וראש חודש

בישעיה סימן ס"ו

כֹּה אָמַר יְהוָה הַשָּׁמַיִם כִּסְאֵי וְהָאָרֶץ הַדָּם רַגְלֵי
אִי־זֶה בַּיִת אֲשֶׁר תִּבְנוּ־לִי וְאִי־זֶה מְקוֹם מְנוּחָתִי:
 פִּדְנֹן, אָמַר יי. שְׁמַיָא, בְּרַסֵּי יְקָרִי. וְאַרְעָא, בִּיבֵשׁ קְדָמִי. אִידִין בֵּיתָא,
 דְּתַבְנוּן קְדָמִי. וְאִידִין הוּא אַתְרָא, בֵּית אֲשֵׁרִיּוֹת שְׂכִינָתִי:
וְאֶת־כָּל־אֱלֹהֵי יָדַי עֲשָׂתָה וַיְהִי כָל־אֱלֹהֵי נְאֻם־יְהוָה
וְאֶל־זֶה אֶבְיֵט אֶל־עֵנִי וְנִכְה־רוּחַ וְחָרָד עַל־דְּבָרֵי: וְיֵת כָּל
 אֱלֹהִין, גְּבוּרָתִי עֲבַדְתָּ. הֲלֹא הוּאָה כָּל אֱלֹהִין, אָמַר יי. וּבִדְיִן רַעוּא קְדָמִי,
 לְאֶסְתַּכְּלָא בֵּיהּ. בְּדַעְנוּתְךָ, וּמְפִיךְ רוּחְךָ. וּמִשְׁתַּוִּי, לְקַבֵּיל פְּתֻגְמִי:
שׁוֹחֵט הַשּׁוֹר מִכֹּה־אִישׁ זֹבַח הַשֶּׁה עוֹרְףָּ כָּלֵב מַעְלָה
מִנְחָה דָם־חֲזִיר מִזְכִּיר לְבָנָה מִבְּרֶךְ אֹזֶן גַּם־הֵמָּה בְּחֶרֶף.
 בְּדַרְכֵיהֶם, וּבְשִׁקּוּצֵיהֶם נִפְשָׁם חִפְצָה: נְכִיס תוֹר, כְּקַטִּיל גְּבַר.
 דְּבַח אָמַר, כְּנִקִּיף כָּלֵב. מִסִּיק קַרְבֵּךְ, דָּם חֲזִירָא. קַרְבֵּן מִתְּנַתְּהוֹן, מִתְּנַתְּ
 אוּנִיס. אַף אַנּוּן. אַתְרַעִיאוּ, בְּאוֹרְחַתְהוֹן. וּבְשִׁקּוּצֵיהוֹן, נִפְשָׁהוֹן
 אַתְרַעִיאת: **גַּם־אֲנִי אֶבְחַר בְּתַעֲלוּלֵיהֶם וּמִגּוֹרָתָם אֶבְיֵא**
לָהֶם יַעַן קָרָאתִי וְאִין עוֹנָה דְּבַרְתִּי וְלֹא שָׁמְעוּ וַיַּעֲשׂוּ
הֲרַע בְּעֵינַי וּבְאֲשֶׁר לֹא־חִפְצָתִי בְּחֶרֶף: אַף אָנָּה, אֶצְבִּי
 בְּתַבְרָהוֹן. וּמִמָּא דִּי צִיפּוּ, לֹא יִשְׁתַּיְבוּן. חֲלָף דְּשַׁלְחִית נְבִיִי, וְלֹא תָבוּ.
 אַתְנַבִּיאוּ, וְלֹא קִבִּילוּ. וְעַבְדוּ דְּבִישׁ, קְדָמִי. וּבִדְלָא צְבִינָא, אַתְרַעִיאוּ:
שָׁמְעוּ דְּבַר־יְהוָה הַחֲרָדִים אֶל־דְּבָרוֹ אָמְרוּ אַחֲיֵכֶם
שְׁנֵאֵיכֶם מְנַדִּיכֶם לְמַעַן שְׁמִי יִכְבֵּד יְהוָה וְנִרְאָה
בְּשִׂמְחַתְכֶם וְהֵם יבְשׂוּ: קִבִּילוּ, פְּתַגְמָא דִּיִּי. צְדִיקָא דְּמִשְׁתַּוּ,
 זֻלְק הַחֲקָדוּק: **וְאֵל זֶה אֲבִיט.** בְּכָל סַפְרֵי תִימָן בְּשׁוֹפֵר הוֹלֵךְ: **מִכֹּה־אִישׁ.** צִירִי: עוֹרְףָּ.
 מִבְּרֶךְ. מִמוּצַע לֹא לַעֲלִיל וְלֹא לַרַע עֵינָן עֲרוּגַת הַבוּשָׁם:

לְקַבֵּיל פִּתְגָמֵי רְעוּתֵיהָ. אָמְרִין אַחִיכוּן סְנְאִיכוּן, מְרַחֲקִיכוּן. בְּדִיל שְׁמַי,
 יִסְגִי יִקְרָא דֵיין. וְנַחְוֵי בְּחֻדוֹתֵיכוּן, וְאֲנֹן יִבְהַתּוּן: ^ו קוֹל שְׁאוֹן מְעִיר
 קוֹל מְהִיכַל קוֹל יְהוָה מְשַׁלֵּם גְּמוּל לְאִיבֵיו: קַל אֶתְרַגּוּשָׁא,
 מְקַרְתָּא יְרֻשְׁלָם. קָלָא, מְהִיכְלָא. קַל מִימְרָא דֵיין. דְּמִשְׁלִים גְּמֻלָּא,
 לְבַעֲלֵי דְבַבּוּהֵי: ^ז בְּטָרָם תְּחִיל יִלְדָּה בְּטָרָם יָבּוּא חֶבֶל לָהּ
 וְהַמְּלִיטָה זָכָר: עַד לָא מִיִּתֵי עֶקְא לָהּ, תַּתְּפְרִיק. וְעַד לָא יִיִתֵי לָהּ,
 זִיעַ. כְּחַבְלִין עַל יִלְדָּא, יִתְגְּלֵי מַלְכָּה: ^ח מִי־שָׁמַע כְּזֹאת מִי רָאָה
 כְּאַלְהָה הַיּוֹחֵל אֶרֶץ בְּיוֹם אֶחָד אִם־יּוֹלֵד גּוֹי פְּעַם אַחַת
 כִּי־חָלָה גַם־יִלְדָּה צִיּוֹן אֶת־בְּנֵיהָ: מִן שָׁמַע כְּהָדָא. מִן חֲזָא,
 כְּאַלִּין. הָאֲפֻשֶׁר דְּתַתְּעֵבִיד אַרְעָא, בְּיוֹמָא חַד. אִם יִתְבְּרֵי עֲמָה, זְמַן חָדָא.
 אַרִי עֲתִידָא דְתַתְּנַחַם צִיּוֹן וְתַתְּמַלִּי, מַעַם גְּלוּתָהּ: ^ט הֲאֲנִי אֲשַׁבֵּיר
 וְלֹא אוֹלֵיד יֹאמֵר יְהוָה אִם־אֲנִי הַמוֹלִיד וְעֲצַרְתִּי אֹמֵר
 אֱלֹהֵיהָ: אֲנִי אֱלֹהֵא בְרִית עֲלֵמָא מִבְּרֵאשִׁית, אֹמֵר יי. אֲנִי בְרִית כָּל
 אֲנָשָׁא. אֲנִי בְּדַרִית יְתְהוּן, לְבִינֵי עַמְמֵיָא. אִף אֲנִי עֲתִיד לְכַנְשָׁא
 גְּלוּתֵיהָ, אֹמֵר אֱלֹהֵיהָ: ^י שָׁמַחוּ אֶת־יְרוּשָׁלַם וְגִילוּ בָּהּ
 כָּל־אֶהְבִּיהָ שִׁישׁוּ אֶתְהָ מְשׁוֹשׁ כָּל־הַמְּתַאֲבָלִים עָלֶיהָ:
 חָדוּ בִירֻשָׁלַם. וּבִוְעוּ בָּהּ, כָּל רְחֻמְהָא. דּוּצוּ עֲמָה, דִּינֵן. כָּל דְּהוּוּ מִתְאַבְּלִין,
 עֲלֵה: ^{יא} לְמַעַן תִּינָקוּ וּשְׁבַעְתֶּם מִשֹּׁד תִּנְחַמְיָהּ לְמַעַן
 תִּמְצוּ וְהַתְּעַנְגְּתֶם מִזִּז כְּבוֹדָהּ: בְּדִיל דְּתַתְּפַנְקוּן, וְתַסְבְּעוּן.
 מִבְּזוּת, תִּנְחַמְיָהּ. בְּדִיל דְּתַשְׁתּוּן. וְתַתְּרוּן, מִחֲמַר יִקְרָה: ^{יב} כִּי־כָה |
 אֹמֵר יְהוָה הִנְנִי נֹטֶה־אֵלַיָּהּ כְּנֹהַר שְׁלֹום וּכְנַחַל שׁוֹטֵף
 כְּבוֹד גּוֹיִם וַיִּנְקַתֶּם עַל־צַד תִּנְשְׂאוּ וְעַל־בְּרָכִים תִּשְׁעֲשַׁעוּ:

זולק הדקדוק: ^ז חבל. החי"ת בציר"י. וכ"ה במוסרה רבתא אות הקו"ף ערך קמץ: ^ח מניז
 כבודה. התרגום בנוסחאות קדמוניות מדוקדקות הגירסא כך 'מחמר' ברי"ש, דומה למ"ש חז"ל
 'חמר בשר' ודוק והוא מבואר:

אָרִי כְדָנֹן, אָמַר יי. הָאֲנָא מִיְתִי לֵה. כְּשִׁפְעָה נְהַר פְּרָת, שְׁלָם. וְכִנְחַל מְגַבְר. יְקָר עַמְמִיָּא, וְתַתְּפִנְקוֹן. עַל גְּסִינָא, תַּתְּנִטְלוֹן. וְעַל רִבְבִין, תַּתְּרַבּוּן: **כִּי אִישׁ אֲשֶׁר אָמַר תִּנְחַמְנוּ בֵּן אֲנֹכִי אֲנַחְמְכֶם וּבִירוּשָׁלַם תִּנְחַמוּ:** כְּגַבְר. דְּאֵמִיָּה, מְנַחְמָא לִיָּה. בֵּן מִימְרִי, יְנַחִים יִתְכּוֹן. וּבִירוּשָׁלַם, תַּתְּנַחְמוּן: **וְרֵאִיתֶם וְשִׁשׁ לְבָבְכֶם וְעֲצָמוֹתֵיכֶם כַּדְשָׁא תִפְרַחְנָה וְנוֹדְעָה יַד־יְהוָה אֶת־עַבְדֵּיו וְזַעַם אֶת־אִיבֵיו:** וְתַחְזוּן, וְיַחְדֵּי לְבָבּוֹן. וְגוּיְתַכּוֹן, כְּדַתְּאִין יִזְהָרֵן. וְתַתְּגְלִי גְבוּרְתָא דִּי, לְאִיטְבָא לְעַבְדוּהֵי צְדִיקָא. וְיִיתִי לְוֵט, לְבַעְלֵי דְבְבוּהֵי: **כִּי־הִנֵּה יְהוָה בָּאֵשׁ יָבֹא וְכִסּוּפָה מִרְפַּבְתֵּיו לְהַשִּׁיב בַּחֲמָה אִפּוֹ וְגַעְרָתוֹ בְּלֵהֲבֵי־אֵשׁ:** אָרִי הָא יי, בְּאִישְׁתָּא מִתְּגְלִי. וְכַעֲלֵעוּלִין, רַתְּבוּהֵי. לְאִתְבָּא בְּתַקוּף, רְגוּיָה. וּמְזוּפִיתִיָּה, בְּשַׁלְּהוּבִית אִישְׁתָּא: **כִּי בָאֵשׁ יְהוָה נִשְׁפָּט וּבְחַרְבּוֹ אֶת־כָּל־בָּשָׂר וְרַבּוֹ חֲלָלֵי יְהוָה:** אָרִי בְּאִישְׁתָּא, עֲתִיד יי לְמַדּוֹן. וּבְחַרְבִּיָּה, יֵת כָּל בְּסָרָא. וְסַגִּיאִין קְטִילָא, קְדָם יי: **הַמִּתְקַדְּשִׁים וְהַמְטַהֲרִים אֶל־הַגְּנוֹת אַחַר (כ' אחד) אַחַת בַּתּוֹךְ אֲכִלִי בְּשָׂר הַחֲזִיר וְהַשֶּׁקֶץ וְהַעֲכָבֵר יַחְדָּו יִסְפוּ נְאֻם־יְהוָה:** דְּמִזְדְּמִנִין וּדְמִדְּבָן, לְגַנְיָאךְ טְעוּתָא. סִיעָא, בְּתַר סִיעָא. אֲכִלִי, בְּסַר חֲזִירָא. וְשִׁקְצָא, וְעַכְבְּרָא. כַּחְדָּא יְסוּפוּן, אָמַר יי: **וְאֲנֹכִי מַעֲשִׂיהֶם וּמַחֲשַׁבְתֵּיהֶם בָּאָה לְקַבֵּץ אֶת־כָּל־הַגּוֹיִם וְהַלְשִׁנוֹת וּבָאוּ וְרָאוּ אֶת־כְּבוֹדִי:** וּקְדָמִי גְלָן. עוּבְדֵיהוֹן, וְעִשְׁתוּנֵיהוֹן. עֲתִידְנָא. לְכַנְשָׂא יֵת כָּל עַמְמִיָּא, אֲמִיָּא וְלִשְׁנֵיָּא. וְיִיתוּן, וְיַחְזוּן יֵת יְקָרִי: **וְשִׁמְתִי בָהֶם אוֹת וְשַׁלַּחְתִּי מֵהֶם | פְּלִיטִים אֶל־הַגּוֹיִם**

זֶלְק הַדְּקוּק: **וְשִׁשׁ לְבָבְכֶם.** בְּקַמְץ רַחֲב: **וְחֲלָלֵי הַחֲזִי"ת** גְּעִי וְהַשּׁוּא נַע: **וְיָבֹאוּ.** מֵאֲרַכָּה: וְרָאוּ. טַפְחָא בְּכָל סַפְרֵי תִימָן:

תַּרְשִׁישׁ פּוֹל וְלוֹד מִשְׁכֵּי קֶשֶׁת תַּבַּל וַיּוֹן הָאֵיִם הֶרְחָקִים
 אֲשֶׁר לֹא-שָׁמְעוּ אֶת-שְׁמִיעִי וְלֹא-רָאוּ אֶת-כְּבוֹדִי וְהִגִּידוּ
 אֶת-כְּבוֹדִי בְּגוֹיִם: וְאֲשׁוּי בַּהוֹן, אֶתְּא. וְאֶשְׁלַח מִנְּהוֹן, מְשִׁיבִין.
 לְבִינֵי עַמְמֵיָא. לַמְדִּינַת יַמָּא, פּוֹלָאֵי וְלוֹדָאֵי. דְּמַתְּחִין וּמַחֲן בְּקִשְׁתָּא,
 לַמְדִּינַת תּוּבַל וַיּוֹן. נְגוּתָא רַחֲקֵיָא. דְּלֹא שָׁמְעוּ יַת שִׁימַע גְּבוּרְתִּי, וְלֹא
 חָזוּ יַת יְקָרִי, וַיַּחֲזוּ יַת יְקָרִי, בְּעַמְמֵיָא: ב וְהִבִּיאוּ אֶת-כָּל-אֲחֵיכֶם
 מִכָּל-הַגּוֹיִם | מִנְּחָה | לִיהוָה בַּסּוּסִים וּבָרֶכֶב וּבַעֲצֵיִם
 וּבַפָּרָדִים וּבַבְּרִפְרוֹת עַל הַר קִדְשֵׁי יְרוּשָׁלַם אָמַר יְהוָה
 כֹּאֲשֶׁר יָבִיאוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת-הַמְּנַחָה בְּכָלִי טְהוֹר בֵּית
 יְהוָה: וַיִּיתוֹן יַת כָּל אֲחֵיכֶם מִכָּל עַמְמֵיָא, קַרְבָּנָא קָדָם יי. בְּסוּסוֹן.
 וּבִרְתִּבִין. וּבְרַחֲלִלֹן וּבְכוּדְנוֹן, וּבִתְשַׁבְּחֹן. עַל טוֹרָא דְקִדְשֵׁי. יְרוּשָׁלַם, אָמַר
 יי. כִּמָּא דַּיִיתוֹן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יַת מְנַחָתָא. בְּמִן דְּבִי, לְבֵית מִקְדָּשָׁא דַּיִי:
 כֹּא וְגַם-מֵהֶם אֶקַּח לְכַהֲנִים לְלוֹיִם אָמַר יְהוָה: וְאִף מִנְּהוֹן
 אֶקְרִיב. לְמַהוּי כְּהֲנֵיָא לְיוֹאֵי, אָמַר יי: כֹּא כִּי כֹאֲשֶׁר הַשְׁמִים
 הַחֲדָשִׁים וְהָאָרֶץ הַחֲדָשָׁה אֲשֶׁר אֲנִי עֹשֶׂה עִמָּדִים לְפָנַי
 נְאֻם-יְהוָה כֵּן יַעֲמֵד זֶרְעֶכֶם וְשִׁמְכֶם: אֲרִי כִּמָּא דְשִׁמְיָא חֲדַתִּין.
 וְאַרְעָא חֲדַתָּא. דְּאֲנָא עֲבִיד. קִימִין קְדָמִי, אָמַר יי. כֵּן יִתְקִים זֶרְעֶכֶן,
 וְשׁוּמְכוֹן: כֹּא וְהָיָה מִדֵּי-חֲדָשׁ בְּחֲדָשׁוֹ וּמִדֵּי שַׁבַּת בְּשַׁבַּתוֹ
 יָבֹא כָל-בָּשָׂר לְהִשְׁתַּחֲוֹת לְפָנַי אָמַר יְהוָה: וַיְהִי. כּוּזְמִן יֶרַח,
 בִּירַח. וְכוּזְמִן שַׁבָּא, בְּשַׁבָּא. יִיתוֹן כָּל בְּנֵי בְּסָרָא, לְמַסְגַּד קְדָמִי, אָמַר יי:
 כֹּא וַיֵּצְאוּ וְרָאוּ בְּפִגְרֵי הָאֲנָשִׁים הַפְּשָׁעִים בִּי כִּי תוֹלַעְתָּם
 לֹא תָמוּת וְאִשָּׁם לֹא תִכָּפֶה וְהָיוּ דְרָאוֹן לְכָל-בָּשָׂר:
 וַיִּפְקוּן וַיַּחֲזוּן. בְּפִגְרֵי, גְּבִרְיָא חִיבֵיָא. דְּמַרְדּוּ, בְּמִימְרֵי. אֲרִי נִשְׁמַתְהוֹן, לֹא
 יִמוּתוּן. וְאִישְׁתַּהוֹן, לֹא תִטְפִי. וַיְהוֹן מְדַדְּנִין רְשִׁיעֵיָא בְּגִיהֲנָם עַד דַּיִמְרוּן
 עַל־יְהוֹן צְדִיקֵיָא, מִסַּת חֲזִינָא:

נוהגין לחזור על פסוק זה:

וְהָיָה מִדֵּי־חֹדֶשׁ בְּחֹדְשׁוֹ וּמִדֵּי שַׁבָּת בְּשַׁבְּתוֹ יָבֹא כָּל־בָּשָׂר לְהִשְׁתַּחֲוֹת
לְפָנַי אָמַר יְהוָה:

זולק הדקדוק: כ" וְהָיָה מִדֵּי־חֹדֶשׁ וכו'. ארבעה ספרים אין מסיימין בהם אלא מלעיל.
וסימנך, יתק"ק. ישעיה, תרי עשר, קהלת, קינות, עיין בסדור שלי הנקרא "עץ חיים" בס' ט"ב
מה שכתבתי שם:

(גֵּאֲלֵנוּ יְהוָה צְבָאוֹת שְׁמוֹ קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל:)

(פְּרָקְנָא. יי צְבָאוֹת, שְׁמִיָּהּ קְדִישָׁא, דִּישְׂרָאֵל:)

על דא יתברך וישתבח, שְׁמָא רַבָּא קְדִישָׁא. דִּי לְעִילָא, חַיָּא וְקַיָּמָא. מְבָרַךְ הוּא לְעַלְמָא,
וּלְעַלְמֵי עַלְמֵיָא:

ברכה ראשונה שקודם ההפטרה

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. אֲשֶׁר בָּחַר, בְּנִבְיָאִים טוֹבִים. וְרָצָה
בְּדַבְרֵיהֶם, הַנְּאֻמִּים בְּאֵמֶת. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה. הַבּוֹחֵר בַּתּוֹרָה,
בְּמֹשֶׁה עַבְדּוֹ, וּבִישְׂרָאֵל עַמּוֹ. וּבְנִבְיָאֵי, הָאֵמֶת וְהַצְּדִק: (אמין)

הפטרה דמחר חודש

בשמואל א' סימן כ'

וַיֹּאמְרוּ־לוֹ יְהוֹנָתָן מֶחָר חֹדֶשׁ וּנְפַקְדָתָּ כִּי יִפְקֹד
מוֹשֶׁבְּדָד: וַאֲמַר לִיָּהּ יְהוֹנָתָן, מֶחָר יִרְחֵא. וְתִתְבַּעֵי אָרִי יְהִי
מִרוֹת, בַּיִת אֲסַחְרוּתְךָ: ב וְשִׁלַּשְׁתְּ תִרְדּ מָאֵד וּבָאתְ
אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר־נִסְתַּרְתָּ שָׁם בְּיוֹם הַמַּעֲשֶׂה וַיִּשְׁבֹּתְ
אֶצֶּל הָאֲבִן הָאֵזוֹל: וּכְתַלְתוֹת יִרְחֵא, תִּתְבַּעֵי לַחֲדָא. וְתִהְיֶה לְאַתְרָא.
דְּאֵטְמַרְתָּא תַּמּוּן, בְּיוֹמָא דְחִלָּא. וְתִתִּיב. בְּסֵטֵר, אֲבָן אַתָּא: ג וַאֲנִי
שְׁלַשֶּׁת חֲצִים צְדָה אֹרְחָה לְשַׁלַּח־לִי לְמַטְרָה:

זולק הדקדוק: א וּנְפַקְדָתָּ. כ"ה בכל התיגאן הקו"ף בזקף גדול:

וְאָנָּה תִּלְתָּא גְרִין, בְּקִשְׁת שְׂדֵי לְמַמְחֵי לִי, לַפְּלַגְלִיסָא: ׀ וְהִנֵּה
 אֲשַׁלַּח אֶת־הַנְּעַר לְךָ מֵצֵא אֶת־הַחֲצִיצִים אִם־אָמַר אָמַר
 לְנְעַר הִנֵּה הַחֲצִיצִים ׀ מִמֶּנָּה וְהִנֵּה קָחְנוּ וּבָאָה כִּי־שָׁלוֹם לְךָ
 וְאִין דְּבַר חֵי־יְהוּה: וְהָא, אֲשַׁלַּח יְת עוֹלִימָא. אִיזִיל, אֵיתָא יְת
 גְרִיָּא. אִם מִימַר אֵימַר, לְעוֹלִימָא. הָא גְרָא, מִנָּךְ וּלְכָא. סִבְהִי וְאֵיתָא.
 אָרִי שָׁלֵם לְךָ. וְלִית מְדַעַם בִּישׁ, קִים הוּא יִי: ׀ וְאִם־כֹּה אָמַר
 לְעֵלָם הִנֵּה הַחֲצִיצִים מִמֶּנָּה וְהִלָּאָה לְךָ כִּי שְׁלַחְךָ יְהוּה: וְאִם
 כְּדִין אֵימַר, לְעוֹלִימָא. הָא גְרָא, מִנָּךְ וְלִהְלָאָה. אִיזִיל, אָרִי שִׁיזְבֹּךְ, יִי:
 ׀ וְהִדְבָּר אֲשֶׁר דִּבְרַנּוּ אָנִי וְאַתָּה הִנֵּה יְהוּה בֵּינִי וּבֵינְךָ
 עַד־עוֹלָם: וּפְתַגְמָא. דְּמַלִּילָנָא, אָנָּה וְאַתָּה. הָא מִימַרָא דִּינִי, סְהִידָּ
 בֵּינָא וּבֵינְךָ, עַד עָלְמָא: ׀ וַיִּסְתַּר דָּוִד בַּשָּׂדֶה וַיְהִי הַחֹדֶשׁ וַיֵּשֶׁב
 הַמֶּלֶךְ (כ' על) אֶל־הַלֶּחֶם לֹא־כֹּל: וְאִטְמַר דָּוִד, בַּחֲקֵלָא. וְהוּה
 יֶרְחָא. וְאַסְחַר מִלְפָּא, עַל לַחְמָא, לְמִיכַל: ׀ וַיֵּשֶׁב הַמֶּלֶךְ
 עַל־מוֹשָׁבוֹ כְּפַעַם ׀ כְּפַעַם אֶל־מוֹשֵׁב הַקִּיר וַיִּקָּם יְהוֹנָתָן
 וַיֵּשֶׁב אַבְנֵר מֵצֵד שְׂאוּל וַיִּפְקֹד מְקוֹם דָּוִד: וְאַסְחַר מִלְפָּא. עַל
 שְׂוִיָּה. כּוֹמֵן, כּוֹמֵן. עַל שְׂוִיָּא דַּמְתַּקֵּן לִיה, בְּסִטְר פְּתֵלָא. וְקָם, יְהוֹנָתָן.
 וְאַסְחַר אַבְנֵר, מִסְטָרָא דְשְׂאוּל, וְהוּה אַתְרָא דְדָוִד, מְרוּחַ: ׀ וְלֹא־דִבֶּר
 שְׂאוּל מְאוּמָה בַּיּוֹם הַהוּא כִּי אָמַר מְקַרְהָ הוּא בְּלַתִּי
 טְהוֹר הוּא כִּי־לֹא טְהוֹר: וְלֹא מְלִיל שְׂאוּל. מְדַעַם, בְּיוֹמָא הַהוּא.
 אָרִי אָמַר דְּלִמָּא עָרוּעַ הָוָה לִיה, וְלֹא דְכִי הוּא. אִו דְּלִמָּא לְאוֹרַח אִוֹל
 וְאַנְחָנָא, לֹא זַמְנָהִי: ׀ וַיְהִי מִמַּחֲרַת הַחֹדֶשׁ הַשְּׁנִי וַיִּפְקֹד
 מְקוֹם דָּוִד וַיֹּאמֶר שְׂאוּל אֶל־יְהוֹנָתָן בְּנוֹ מַדּוּעַ לֹא־בָּא

-זולקן הרקדוק: ׀ שְׁלַחְךָ. השי"ן בגעיא: ׀ אֶל־הַלֶּחֶם. כתיב 'על' וקרי 'אל': ׀ מִמַּחֲרַת. המ"ם
 הראשונה געיא:

בן-ישי גַם-תִּמּוֹל גַּם-הַיּוֹם אֶל-הַלֶּחֶם: וְהָיָה. בְּיוֹמָא
דְּבַתְרוּהִי, דְּהוּא עֲבוּר יִרְחָא תִּנְנָנָא. וְהָיָה אַתְרָא דְדוּד, מְרוּחַ. וְאָמַר
שָׂאוּל, לִיהוֹנָתָן בְּרִיה. מְדִין. לָא אַתָּא בְּרִי יִשִׁי. אַף תִּמְלִי אַף יוֹמָא דִּין,
לְלַחְמָא: ^{דא} וַיַּעַן יְהוֹנָתָן אֶת-שָׂאוּל נִשְׂאָל נִשְׂאָל דְּדוּד
מִעֲמָדִי עַד-בֵּית לֶחֶם: וְאַתִּיב יְהוֹנָתָן, יַת שָׂאוּל. אִשְׁתְּאַלָּא
אִשְׁתְּאַיִל דְּדוּד. מְנִי, לְמִיזִל עַד בֵּית לֶחֶם: ^{דב} וַיֹּאמֶר שְׁלַחְנִי נָא כִּי
זָבַח מִשְׁפָּחָה לָנוּ בְּעִיר וְהוּא עֲוֹה־לִי אָחִי וְעַתָּה
אִם-מִצְעָתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ אִמְלִטָּה נָא וְאַרְאֶה אֶת-אָחִי
עַל-כֵּן לֹא-בָּא אֶל-שְׁלַחַן הַמֶּלֶךְ: וְאָמַר. שְׁלַחְנִי כְּעֵן. אַרִי שִׁירו
נְכֹסֶת קְדָשִׁיא לְכָל זְרַעִיתָא לְנָא, בְּקִרְתָּא. וְהוּא פְּקִיד לִי, אָחִי. וְכַעֲן. אִם
אִשְׁכַּחִית רַחֲמִין, בְּעֵינְךָ. אִשְׁתִּיב כְּעֵן, וְאַחֲוִי יַת אָחִי. עַל כֵּן לֹא עָלָּ
לְפִתְוֵרָא, דְּמִלְפָּא: ^{דג} וַיִּחַר-אַף שָׂאוּל בִּיהוֹנָתָן וַיֹּאמֶר לוֹ
בְּנִעוֹת הַמַּרְדּוֹת הָלוֹא יָדַעְתִּי כִּי-בַחַר אֶתְּהָ לְבֶן-יִשִׁי
לְבָשְׁתֶּךָ וּלְבָשֶׁת עֲרוֹת אִמְךָ: וְתַקִּיף רִגְזָא דְשָׂאוּל, בִּיהוֹנָתָן.
וְאָמַר לִיה. בְּרִי סְרַבְנִיתָא, דְּמַרְדּוּתָה קְשִׁיא. הָלֹא יָדַעְנָא. אַרִי רְעִי אַתָּה,
בְּבֵר יִשִׁי. לְבַהֲתַתְךָ. וּלְבַהֲתַת, קִלְן אִמְךָ: ^{דד} כִּי כָּל-הַיָּמִים אֲשֶׁר
בְּנִי-יִשִׁי חִי עַל-הָאָדָמָה לֹא תִכּוֹן אֶתְּהָ וּמִלְכוּתְךָ וְעַתָּה
שְׁלַח וְקַח אֶתְּוֹ אֵלָי כִּי בְּנֵי-מוֹת הוּא: אַרִי כָּל יוֹמֵיא. דְּבֵר יִשִׁי,
קָיִם עַל אַרְעָא. לֹא תִתְקֹן, אַתָּה וּמִלְכוּתְךָ. וְכַעֲן. שְׁלַח וְאַיְתִינִיָּה, לְוֹתִי.
אַרִי גְבֵר חֲיָב קְטוּל, הוּא: ^{דה} וַיַּעַן יְהוֹנָתָן אֶת-שָׂאוּל אָבִיו
וַיֹּאמֶר אֵלָיו לָמָּה יוֹמַת מֶה עָשָׂה: וְאַתִּיב יְהוֹנָתָן. יַת שָׂאוּל,
אַבוּהִי. וְאָמַר לִיה. לָמָּה יִתְקַטִּיל, מָא עֲבַד: ^{דו} וַיִּטֵּל שָׂאוּל

. וְזֶלֶק הַדְּקָדוּק: ^{דז} שְׁלַח וְקַח אֶתְּוֹ. בְּקִצַּת תִּיגָאן תִּיבַת 'שְׁלַח' בְּטֵרַס לֹא בְּאִזְלָא, וּבְרוּבִין
בְּאִזְלָא וְעִיקָר:

אֶת־הַחֲנִית עָלָיו לְהַפְתּוֹ וַיֵּדַע יְהוֹנָתָן כִּי־כָלָה הִיא מֵעַם
 אָבִיו לְהַמִּית אֶת־דָּוִד: וְאָרִים שָׂאוֹל יָת מוֹרְנִיתָא. עֲלוּהִי,
 לְמַמְחָהִי. וַיֵּדַע יְהוֹנָתָן. אָרִי גְמִירָא הִיא. מִן אַבוּהִי, לְמַקְטֵל יָת דָּוִד:
 וַיִּקָּם יְהוֹנָתָן מֵעַם הַשְּׁלַחַן בַּחֲרֵי־אָרִי וְלֹא־אָכַל
 בַּיּוֹם־הַחֲדָשׁ הַשְּׁנִי לֶחֶם כִּי נֶעְצַב אֶל־דָּוִד כִּי הִכְלָמוּ
 אָבִיו: וְקָם יְהוֹנָתָן. מִן פְּתוּרָא, בְּתַקּוּף רְגוֹ. וְלֹא אָכַל. בַּיּוֹם עֶבֶר יִרְחָא
 תְּנִינָא, לַחֲמָא. אָרִי אֶתְנַסִּים, עַל דָּוִד. אָרִי אַכְלָמִיָּה, אַבוּהִי: וַיְהִי
 בַּבֶּקֶר וַיֵּצֵא יְהוֹנָתָן הַשְּׂדֵה לְמוֹעֵד דָּוִד וְנֶעַר קִטָּן עִמּוֹ:
 וְהָוָה בְּצַפְרָא. וַנִּפְקֵי יְהוֹנָתָן. לְחַקְלָא, לְזַמְנָא דְאָמַר לִיה דָּוִד. וַיִּנְיֵק זְעִיר,
 עִמִּיה: וַיֹּאמֶר לְנַעֲרוֹ רֵץ מֵצֵא נָא אֶת־הַחֲצִים אֲשֶׁר
 אֲנִכִּי מוֹרָה הַנֶּעַר רֵץ וְהוּא־יִרְהֵ הַחֲצִי לְהַעֲבֵרוֹ: וַאֲמַר
 לְעוֹלִימָיָה. רְהוּט. אֵיתָא כְּעוֹן, יָת גְּרִיָּא. דְאֵנָּא, שְׂדֵי. עוֹלִימָא רְהוּט. וְהוּא
 שְׂדָא גְרָא, לְאֶעֱבְרוּתִיָּה: כִּי וַיָּבֵא הַנֶּעַר עַד־מְקוֹם הַחֲצִי אֲשֶׁר
 יָרָה יְהוֹנָתָן וַיִּקְרָא יְהוֹנָתָן אַחֲרַי הַנֶּעַר וַיֹּאמֶר הֲלוֹא
 הַחֲצִי מִמְּךָ וְהִלְאָה: וְאֵתָא עוֹלִימָא, עַד אֲתֵר גְּרָא. דְשְׂדָא, יְהוֹנָתָן.
 וַיִּקְרָא יְהוֹנָתָן. בְּתֵר עוֹלִימָא, וַאֲמַר. הֲלֹא גְרָא, מִנְךָ וְלֹהֲלֵאָה:
 כִּי וַיִּקְרָא יְהוֹנָתָן אַחֲרַי הַנֶּעַר מְהֵרָה חוֹשָׁה אֶל־תַּעֲמֹד
 וַיִּלְקָט נֶעַר יְהוֹנָתָן אֶת־ (כ' הַחֲצִי) הַחֲצִים וַיָּבֵא אֶל־אֲדָנָיו:
 וַיִּקְרָא יְהוֹנָתָן, בְּתֵר עוֹלִימָא. אוּחִי בַּפְרִיעַ, לָא תַתְּעַב. וְלִקִּיט. עוֹלִימָא
 דִּיהוֹנָתָן, יָת גְּרִיָּא. וְאֵתָא, לְוָת רַבּוּנִיָּה: כִּי וְהַנֶּעַר לֹא־יֵדַע
 מֵאוּמָה אֵךְ יְהוֹנָתָן וְדָוִד יֵדְעוּ אֶת־הַדְּבָר: וְעוֹלִימָא, לֹא יֵדַע
 מִדְּעַם. בְּרַם יְהוֹנָתָן, וְדָוִד. יֵדְעִין, יָת פְּתַגְמָא: כִּי וַיִּתֵּן יְהוֹנָתָן אֶת־
 כִּלְיוֹ אֶל־הַנֶּעַר אֲשֶׁר־לוֹ וַיֹּאמֶר לוֹ לֵךְ הִבִּיא הָעִיר: וַיְהִי
 יְהוֹנָתָן, יָת זַיְנִיָּה. לְעוֹלִימָא, דִּילִיָּה. וַאֲמַר לִיה. אִיזִיל, אוּבְלֵהִי לְקִרְתָּא:

כַּד הַנְּעַר בָּא וְדוֹד קָם מֵאֶצֶל הַנְּגֹב וַיִּפֹּל לְאַפָּיו אֶרְצָה
 וַיִּשְׁתַּחוּ שְׁלֹשׁ פְּעָמִים וַיִּשְׁקוּ | אִישׁ אֶת־רַעְהוּ וַיִּכְפוּ אִישׁ
 אֶת־רַעְהוּ עַד־דָּוֶד הַגְּדִיל: עוֹלִימָא, אַתָּא. וְדוֹד. קָם מִסְטֵר אַבְן
 אַתָּא, דְּלִקְבִיל דְּרוּמָא. וַנִּפֹּל עַל אַפּוּהִי, עַל אַרְעָא. וּסְגִיד, תְּלַת זְמַנִּין.
 וַנְּשִׁיקוּ, גָּבַר יְת חֲבַרְיָה. וּבְכוּ, גָּבַר יְת חֲבַרְיָה. עַד דְּדוֹד, אַסְגִּי:
 כַּד וַיֹּאמֶר יְהוֹנָתָן לְדוֹד לֵךְ לְשָׁלוֹם אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְנוּ שְׁנַיְנוּ
 אֲנַחְנוּ בְּשֵׁם יְהוָה לֵאמֹר יְהוָה יְהִיָּה | בֵּינֵי וּבֵינֶךָ וּבֵין
 זְרַעֵי וּבֵין זְרַעֶךָ עַד־עוֹלָם: וַאֲמַר יְהוֹנָתָן. לְדוֹד, אֵיזִיל לְשָׁלוֹם.
 דְּקַיִמְנָא תַרְוַנְא, אֲנַחְנָא. בְּשֵׁמָא דֵּי, לְמִימַר. מִימְרָא דֵּי. יְהִי סְהִיד,
 בֵּינָא וּבֵינֶךָ. וּבֵין בְּנֵי. וּבֵין בְּנֶךָ, עַד עֲלָמָא:

(גְּאָלְנֵנּוּ יְהוָה עֲבָאוֹת שְׁמוֹ קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל:)

(פְּרַקְנָא. יי עֲבָאוֹת, שְׁמִיָּה. קְדִישָׁא, דִּישְׂרָאֵל:)

עַל דָּא יִתְבָּרַךְ וַיִּשְׁתַּבַּח, שְׁמָא רַבָּא קְדִישָׁא. דִּי לְעִילָא, חַיָּא וְקַיִמָּא. מְבָרַךְ הוּא לְעָלַם,
 וּלְעָלְמֵי עֲלַמְיָא:

זֶלְק הַדְּקֻדּוּק: כַּד וַיִּשְׁקוּ. הוּי"ו גְעִי:

מפטייר דשבת זכור

דברים סימן כ"ה פסוקים י"ז - י"ט

זְכוֹר אֶת אֲשֶׁר־עָשָׂה לְךָ עַמְּלֶךָ בְּדֶרֶךְ בְּעֲאֲתָכֶם מִמִּצְרַיִם: אֲשֶׁר
 קָרָךְ בְּדֶרֶךְ וַיִּזְנֹב בְּךָ כָּל־הַנְּחָשִׁים אַחֲרֶיךָ וְאֵתָה עֵיף וַיִּגַּע וְלֹא יָרָא
 אֱלֹהִים: וְהָיָה בְּהִנִּיחַ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ | לְךָ מִכָּל־אֵיבֶיךָ מִסָּבִיב פְּאָרְץ
 אֲשֶׁר־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נָתַן לְךָ נַחֲלָה לְרִשְׁתָּהּ תִּמְחָה אֶת־זִכְרֵ עַמְּלֶךָ
 מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם לֹא תִשְׁכַּח:

ברכה ראשונה שקודם ההפטרה

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. אֲשֶׁר בָּחַר, בְּנְבִיאִים טוֹבִים. וְרָצָה
בְּדַבְרֵיהֶם, הַנְּאֻמִּים בְּאֵמֶת. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה. הַבוֹחֵר בַּתּוֹרָה,
בְּמִשְׁה עֲבָדוֹ, וּבִישְׂרָאֵל עַמּוֹ. וּבְנְבִיאֵי, הָאֵמֶת וְהַצְּדִק: (אמ)

הַפְּטִירָה דְּשַׁבַּת זְכוּר

בשמואל א' סוף סימן י"ד

וַתְּהִי הַמְּלַחְמָה חֲזָקָה עַל-פְּלִשְׁתִּים כָּל יְמֵי שָׁאוּל
וַרְאָה שָׁאוּל כָּל-אִישׁ גִּבּוֹר וְכָל-בֶּן-חַיִל
וַיֵּאֲסֹפֶהוּ אֵלָיו: וַהֲוֶה קָרְבָּא, תַּקִּיף עַל פְּלִשְׁתִּי. כָּל, יוֹמֵי שָׁאוּל.
וַחֲזִי שָׁאוּל. כָּל גִּבּוֹר גִּבּוֹר, וְכָל גִּבּוֹר עֲבִיד קָרְבַּ. וְנִגִּישׁ לִיה, לְוַתִּיה:
וַיֵּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל-שָׁאוּל אֲתִי שְׁלַח יְהוָה לְמִשְׁחָךְ
לְמֶלֶךְ עַל-עַמּוֹ עַל-יִשְׂרָאֵל וְעַתָּה שְׁמַע לְקוֹל דְּבַרִי
יְהוָה: וְאָמַר שְׁמוּאֵל, לְשָׁאוּל. יְתִי שְׁלַח יְיָ, לְרַבִּיּוֹתְךָ לְמַהוּי מַלְכָּא. עַל
עַמִּיה, עַל יִשְׂרָאֵל. וּבַעַן קַבִּיל. לְמִימַר, פִּתְגָּמָא דִּי: כֹּה אָמַר יְהוָה
צְבָאוֹת פְּקֹדֹתַי אֵת אֲשֶׁר-עָשָׂה עִמָּךְ לְיִשְׂרָאֵל
אֲשֶׁר-שָׂם לּוֹ בְּדָרְךָ בַּעֲלֹתוֹ מִמִּצְרַיִם: כַּדָּנָן אָמַר, יְיָ צְבָאוֹת.
דְּכִירָנָא. יְת דְּעַבַד עִמָּךְ, לְיִשְׂרָאֵל. דְּכַמְנ לִיה, בְּאוֹרְחָא. בְּמִסְקִיָּה,
מִמִּצְרַיִם: עַתָּה לֵךְ וְהַבִּיתָה אֶת-עִמָּךְ וְהַחֲרַמְתָּם
אֶת-כָּל-אֲשֶׁר-לוֹ וְלֹא תַחֲמַל עָלָיו וְהִמַּתָּה מֵאִישׁ
עַד-אִשָּׁה מֵעוֹלָל וְעַד-יוֹנֵק מִשּׁוֹר וְעַד-שֶׁה מִגָּמֶל
וְעַד-חֲמוֹר: כְּעַן אֵיזִיל וְתַמְחִי, יְת דְּבֵית עִמָּךְ. וְתַגְמַר, יְת כָּל
דִּילְהוֹן. וְלֹא תַחֲוֹס, עַלִּיהוֹן. וְתַקְטוּל, מִגִּבּוֹר עַד אֲתָא. מֵעוֹלָיִם, וְעַד יְנִיק.

ז"ל הַקְּדוּקָה: לְמִשְׁחָךְ לְמֶלֶךְ. הַחִי"ת שׁוֹא קַמְץ כִּי כֵן דִּינָה וְכ"כ רד"ק ז"ל. וְכֵן נִמְסַר
בְּתִיגָאן לְחוּד שׁוֹא קַמְץ עַל חִי"ת:

מתור ועד אמר, מגמל, ועד חמר: ^ה וישמע שאול את העם
 ויפקדם בטלאים מאתים אלף רגלי ועשרת אלפים
 את-איש יהודה: וכנש שאול, ית עמא. ומננון, באמרי פסחיא.
 מאתן אלפין, גבר רגלאי, ועסרא אלפין, ית אנש יהודה: ^ו ויבא
 שאול עד-עיר עמלק וירב בנחל: ואתא שאול, עד קרתא
 דבית עמלק, וטקיס משריתיה, בנחלא: ^ז ויאמר שאול
 אל-הקיני לכו סרו רדו מתוך עמלקי פן-אספד עמו
 ואתה עשיתה חסד עם-כל-בני ישראל בעלותם
 ממצרים ויסר קיני מתוך עמלק: ואמר שאול, לשלמא.
 איזיל זור אתפרש, מגו עמלקאה. דלמא אשיציןך, עמיה. ואת עבדת
 טיבו, עם כל בני ישראל. במסקהון, ממצרים. ואתפרש שלמא, מגו
 עמלקאה: ^ח ויד שאול את-עמלק מחוילה בואך שור
 אשר על-פני מצרים: ומחא שאול, ית דבית עמלק. מחוילה,
 מעלנא דחגרא, דעל, אפי מצרים: ^ט ויתפש את-אג
 מלך-עמלק חי ואת-כל-העם החרים לפי-חרב: ואחד. ית
 אג מלכא דבית עמלק, פד חי, וית כל עמא, גמר לפתגם דחרב:
^י ויחמל שאול והעם על-אג ועל-מיטב הצאן והבקר
 והמשנים ועל-הפרים ועל-כל-הטוב ולא אבו החרימם
 וכל-המלאכה נמבזה ונמס אתה החרימו: וחס שאול
 ועמא, על אג. ועל שפר ענא ותורי ושמיניא ופטימיא, ועל כל דטב.
 ולא אבו, לגמרותהון. וכל מדעם, דשיט ודבסיר, יתיה גמרו: ^{יא} ויהי
 דבר-יהוה אל-שמואל לאמר: והוה פתגם נבואה, מן קדם יי.

זולק דהקדוק: ^ה ויפקדם. הוי"ו געיא: ^ז לכו סרו. הסמ"ך דגש בכל ספרי תימן: אספד.
 המאריך באל"ף והשוא שבפ"א נח: ^ט את אג מלך. כל דסמ"ך למ"ם פתח סגול:

עם שְׂמוּאֵל, לְמִימֵר: ^{כב} נְחַמְתִּי כִּי־הִמְלַכְתִּי אֶת־שָׁאוּל
 לְמֶלֶךְ כִּי־שָׁב מֵאַחֲרַי וְאֶת־דְּבָרִי לֹא הִקִּים וַיַּחַר
 לְשְׂמוּאֵל וַיִּזְעַק אֶל־יְהוָה כָּל־הַלַּיְלָה: תְּבִית בְּמִימְרֵי אָרִי
 אִמְלִיכִית יְת שָׁאוּל, לְמַהוּי מַלְכָּא. אָרִי תָב, מִבְּתַר פְּלַחְנִי. וְיֵת
 פִּתְגָּמִי, לֹא קָיִים. וּתְקִיף לְשְׂמוּאֵל: וְצִלִּי קָדָם יְיָ, כָּל לַיְלָא:
^{כג} וַיִּשְׁבֹּם שְׂמוּאֵל לְקִרְאֵת שָׁאוּל בַּבֹּקֶר וַיֵּגֵד לְשְׂמוּאֵל
 לֵאמֹר בָּא־שָׁאוּל הַכְּרַמְלָה וְהִנֵּה מֵצִיב לוֹ יָד וַיִּסֹּב
 וַיַּעֲבֹר וַיֵּרֶד הַגִּלְגָּל: וְאֶקְדִּים שְׂמוּאֵל. לְקַדְמוֹת שָׁאוּל, בְּצַפְרָא.
 וְאֶתְחִוָּא לְשְׂמוּאֵל, לְמִימֵר. אֶתָּא שָׁאוּל לְכַרְמְלָא וְהָא מְתַקִּין לִיה תַּמָּן
 אֶתֶר, לְפִלְגָא בֵּיה בִּזְתָּא. וְאֶסְתַּחֲר, וְעֵבֶר. וְנַחַת, לְגִלְגָּלָא: ^{כד} וַיִּבֹּא
 שְׂמוּאֵל אֶל־שָׁאוּל וַיֹּאמֶר לוֹ שָׁאוּל בְּרוּךְ אַתָּה לַיהוָה
 הַקִּיַּמְתִּי אֶת־דְּבַר יְהוָה: וְאֶתָּא שְׂמוּאֵל, לְוֹת שָׁאוּל. וַאֲמַר לִיה
 שָׁאוּל. בְּרִיךְ אַתָּה, קָדָם יְיָ. קִיַּמְתִּי, יְת פִּתְגָּמָא דִּי: ^{כה} וַיֹּאמֶר
 שְׂמוּאֵל וּמָה קוֹל־הֵצֵאן הַזֶּה בְּאָזְנִי וְקוֹל הַבֹּקֶר אֲשֶׁר
 אֲנֹכִי שֹׁמֵעַ: וַאֲמַר שְׂמוּאֵל. וְאֵלוֹ קִיַּמְתָּא וּמָא קַל עֲנָא הַדִּין, בְּאֵדְנִי.
 וְקַל תּוֹרִיא. דְּאֵנָּא, שֹׁמֵעַ: ^{כו} וַיֹּאמֶר שָׁאוּל מֵעַמְלִקִי
 הֵבִיאוּם אֲשֶׁר חָמַל הָעַם עַל־מִיטֵב הֵצֵאן וְהַבֹּקֶר לְמַעַן
 זָבַח לַיהוָה אֶל־הַיָּד וְאֶת־הַיִּתֵּר הִחַרְמְנוּ: וַאֲמַר שָׁאוּל,
 מֵעַמְלִקָּא אֵיתִיאוּנוּן. דְּחָס עֲמָא, עַל שְׁפַר עֲנָא וְתוֹרִי. בְּדִיל לְדַבְּחָא,
 קָדָם יְיָ אֶלְהָד. וְיֵת מוֹתָרָא, גְּמַרְנָא: ^{כז} וַיֹּאמֶר שְׂמוּאֵל אֶל־שָׁאוּל
 הֲרָף וְאֶגִּידָה לְךָ אֵת אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה אֵלַי הַלַּיְלָה
 (כ' וַיֹּאמְרוּ) וַיֹּאמֶר לוֹ דִּבֶּר: וַאֲמַר שְׂמוּאֵל, לְשָׁאוּל. אֲוִרִיךְ, וְאֶחְוִי
 לְךָ. יְת דְּאֶתְמַלֵּל מִן קָדָם יְיָ. עֲפִי, בְּלִילָא. וַאֲמַר לִיה, מְלִיל:

זֶלֶק הַרְקָדוּק: "וַאֲגִידָה לְךָ הַלַּמָּד דְּגֵשׁ:

דה וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל הֲלוֹא אִם-קָטַן אֶתָּה בְּעֵינַיִךְ רֹאשׁ
 שְׁבֹטֵי יִשְׂרָאֵל אֶתָּה וַיִּמְשַׁחְךָ יְהוָה לְמֶלֶךְ עַל-יִשְׂרָאֵל:
 וַאֲמַר שְׁמוּאֵל. הֲלֹא מִן שִׁירֵי־יֹדֶךָ הָיִיתָ שֵׁיט וְחֹלֵט, בְּעֵינַי נִפְשָׁךְ. בְּרַם
 זְכוֹת שְׁבֹטָא דְבְנֵי־מִין אַבּוּךָ, הִיא גְרַמַּת לָךְ. דְּבַעָא לְמַעַבְר בְּיַמָּא, קָדָם
 בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. בְּדִיל כּוֹן, רַבִּיךָ יִי. לְמַהוּי מַלְכָּא, עַל יִשְׂרָאֵל: יט וַיִּשְׁלַחְךָ
 יְהוָה בְּדַרְךָ וַיֹּאמֶר לָךְ וְהַחֲרַמְתָּה אֶת-הַחֲטָאִים
 אֶת-עַמְּלֵק וְנִלְחַמְתָּ בּוֹ עַד פְּלוֹתָם אֲתָם: וְשִׁלַּחְךָ יִי,
 בְּאוּרְחָא. וַאֲמַר. אֵיזִיל וְתַגְמַר. יְת חִיבָא, יְת דְּבֵית עַמְּלֵק. וְתַגִּיחַ קְרָבָא,
 בְּהוֹן. עַד דְּתַשִּׁיזַי, יְתֵהוֹן: כ וְלָמָּה לֹא-שָׁמַעְתָּ בְּקוֹל יְהוָה
 וְתַעֲטֵ אֶל-הַשָּׁלָל וְתַעֲשׂ הָרַע בְּעֵינַי יְהוָה: וְלָמָּה לֹא
 קִבַּלְתָּא, לְמִימְרָא דִּי. וְאַתְפְּנִיתָא, עַל בְּזֻתָּא. וְעַבְדְתָּא דְּבֵישׁ, קָדָם יִי:
 כא וַיֹּאמֶר שָׂאוּל אֶל-שְׁמוּאֵל אֲשֶׁר שָׁמַעְתִּי בְּקוֹל יְהוָה
 וַאֲלֶיךָ בְּדַרְךָ אֲשֶׁר-שָׁלַחְנִי יְהוָה וְאַכִּיָּא אֶת-אַגַּג מֶלֶךְ
 עַמְּלֵק וְאַתְּ-עַמְּלֵק הַחֲרַמְתִּי: וַאֲמַר שָׂאוּל, לְשְׁמוּאֵל. דְּקִבַּלִית,

זולק הדקדוק: דה הלווא אם קטן. אזלא בלמ"ד לא ברביע בכל התיגאן: יט וישלחך. למ"ד
 בפתח בכל ספרי תימן ומסיר עליה 'לחוד פתח' וכן בירושלמיים: כ מהשלל. המ"ם גע:
 כה הנה שמע. בפשטא אחת בכל התיגאן והיא מלרע:

קִדְשֵׁינָּךְ טָב, לְאַצְתָּא לְמַלְי נְבִיִּיהִי, מִתְרַב פְּטִימִין: כִּי כִּי
 חֲטָאת־קָסֶם מְרִי וְאִזְוֹן וְתִרְפִּים הַפְּצָר יַעַן מְאִסְתָּ
 אֶת־דְּבַר יְהוָה וַיִּמְאַסְךָ מִמְּלֶכְךָ: אַרְי פְּחוּבַת גְּבֵרִיא דְשָׂאֲלִין
 בְּקַסְמָא בְּן חוּבַת כָּל גְּבַר, דְּמַסְרִיב עַל פְּתַגְמֵי אוּרִיתָא. וּכְחוּבֵי עֲמָא
 דְּטַעַן בְּתַר טְעוּתָא בְּן חוּבַת כָּל אַנְשֵׁי, דְּבַצֵּר וּמוֹסִיף עַל מְלֵי נְבִיִּיא.
 חֲלָף. דְּקַצְתָּא, בְּפִתְגָמָא דִּיִּי, וְרַחֲקָךְ, מְלַמְהוּ מִלְּפָא: כִּי וַיֹּאמֶר
 שְׂאוּל אֶל־שְׂמוּאֵל חֲטָאתִי כִּי־עֲבַרְתִּי אֶת־פִּי־יְהוָה
 וְאֶת־דְּבַרְךָ כִּי יֵרְאֵתִי אֶת־הָעַם וְאֲשָׁמַע בְּקוֹלָם: וַאֲמַר
 שְׂאוּל לְשְׂמוּאֵל, חֲבִית. אַרְי עֲבַרְתִּי עַל מִימְרָא דִּיִּי, וּבַסְרִית עַל פְּתַגְמָךְ.
 אַרְי דְּחִילִית, מִן עֲמָא, וְקַבִּילִית, לְמִימְרֵהוּן: כִּי וְעֵתָה שְׂא נָא
 אֶת־חֲטָאתִי וְשׁוּב עִמִּי וְאַשְׁתַּחֲוֶה לַיהוָה: וּכְעַן, שְׁבוּק פְּעוּן,
 לְחוּבֵי. וְתוּב עִמִּי, וְאַסְגוּד, קָדָם יִי: כִּי וַיֹּאמֶר שְׂמוּאֵל אֶל־שְׂאוּל
 לֹא אֲשׁוּב עִמָּךְ כִּי מְאִסְתָּה אֶת־דְּבַר יְהוָה וַיִּמְאַסְךָ
 יְהוָה מִהָיֹת מֶלֶךְ עַל־יִשְׂרָאֵל: וַאֲמַר שְׂמוּאֵל, לְשְׂאוּל. לֹא
 אֲתוּב, עִמָּךְ. אַרְי קַצְתָּא, בְּפִתְגָמָא דִּיִּי, וְרַחֲקָךְ יִי, מְלַמְהוּ מִלְּפָא, עַל
 יִשְׂרָאֵל: כִּי וַיִּסַּב שְׂמוּאֵל לְלֶכֶת וַיַּחֲזֶק בְּכַנְף־מְעִילוֹ
 וַיִּקְרַע: וְאַסְתַּחֲר שְׂמוּאֵל, לְמִיזַל, וְאַתְקִיף בְּכַנְף מְעִילִיה, וְאַתְבְּזַע:
 כִּי וַיֹּאמֶר אֵלָיו שְׂמוּאֵל קְרַע יְהוָה אֶת־מַמְלַכּוֹת יִשְׂרָאֵל
 מִעֲלֶיךָ הַיּוֹם וּנְתַנָּה לְרַעְךָ הַטּוֹב מִמָּךְ: וַאֲמַר לִיה, שְׂמוּאֵל.
 אַעֲדִי יִי, יַת מַלְכוּתָא דִּישְׂרָאֵל. מִנָּךְ, יוֹמָא דִּין, וַיְהִיבָה, לְחַבְרָךְ, דְּתַקְנִין

וזלך הדקדוק: כִּי וַיִּמְאַסְךָ. בכל התיגאן המאריך ביו"ד, ובאל"ף אין שם מאריך. וא"כ הקמץ
 חטוף והשוא שבסמ"ך נח לפי הדקדוק, וכן תנייתא דלקמן (פס' כו'): כִּי וַיִּמְאַסְךָ. האל"ף געני:
 כִּי וַיַּחֲזֶק בְּכַנְף־מְעִילוֹ וַיִּקְרַע. סימן זה מסר בידו מי שעתידי לקרוע כנף מעילו הוא שימלוך,
 ולזה אמר שאוּל לדוד כשכרת כנף מעילו 'ידעתי כי מלוך תמלוך'. הכי איתא באגדה, ומביאו
 רד"ק ז"ל:

עֹבְדוֹהִי מִנָּךְ: לֹא וְגַם נִצַּח יִשְׂרָאֵל לֹא יִשְׁקַר וְלֹא יִנְחַם כִּי
 לֹא אָדָם הוּא לְהִנְחָם: וְאִם תִּימַר אֲתוּב מֵחֻבִּי וַיִּשְׁתַּבֵּיך לִי בְדִיל
 דְּאֶעֱבִיד מַלְכוֹ אֲנָא וּבְנֵי עַל יִשְׂרָאֵל, לְעַלְמָא. כְּבַר גְּזִיר עֲלֶיך מִן קָדָם מְרִי
 נִצְחָנִיָּה דְיִשְׂרָאֵל דְּלִית קְדָמוּהִי שְׁקַר, וְלֹא תִיִּיב מִמָּא דְאָמַר. אֲרִי לֹא
 כְּבִנֵי אֲנִשָּׂא הוּא, דְּאָמְרִין וּמְכַדְבִּין גְּזִרִין, וְלֹא מְקִימִין: לֹא וַיֹּאמֶר
 חֲטָאתִי עִתָּה כְּבַדְנִי נָא נִגְדִי-זְקִנִי עִמִּי וְנִגְדִי יִשְׂרָאֵל וְשׁוּב
 עִמִּי וְהִשְׁתַּחֲוִיתִי לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ: וְאָמַר חֲבִית. כְּעֵן. יִקְרַנִּי כְּעֵן.
 קָדָם סְבִי עִמִּי, וְקָדָם יִשְׂרָאֵל. וְתוּב עִמִּי. וְאֶסְגֹּוד, קָדָם יי אֱלֹהֶיךָ:
 לֵב וַיִּשָּׁב שְׁמוּאֵל אַחֲרֵי שְׁאוּל וַיִּשְׁתַּחֲוֶה שְׁאוּל לַיהוָה: וְתַב
 שְׁמוּאֵל, בְּתַר שְׁאוּל. וְסִגִּיד שְׁאוּל, קָדָם יי: לֵב וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל
 הִגִּישׁוּ אֵלַי אֶת-אֲגַג מֶלֶךְ עַמְלֶק וַיִּלְךְ אֵלָיו אֲגַג מֵעַדְנָת
 וַיֹּאמֶר אֲגַג אֲכֹן סַר מֵר-הַמּוֹת: וְאָמַר שְׁמוּאֵל. קְרִיבוּ לְוֹתִי, יֵת
 אֲגַג מֶלֶכָא דְּבֵית עַמְלֶק. וְאֶתָּא לְוֹתִיָּה. אֲגַג, מִפְּנִקָא. וְאָמַר אֲגַג. בְּכַעַן
 רְבוּנִי, מְרִיר מוֹתָא: לֵב וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל כַּאֲשֶׁר שְׁפָלָה נָשִׁים
 חֲרָבְךָ כִּן-תִּשְׁפַל מִנְּשִׁים אִמְךָ וַיִּשְׁפֹּף שְׁמוּאֵל אֶת-אֲגַג
 לְפָנָיו יְהוָה בַּגְּלָגֶל: וְאָמַר שְׁמוּאֵל. כְּמָא דְאֶתְכִילַת נְשִׂיא, חֲרָבְךָ. כִּן
 תִּתְכַּל מִנְּשִׂיא, אִמְךָ. וּפִשַׁח שְׁמוּאֵל יֵת אֲגַג. קָדָם יי, בַּגְּלָגֶלָא:

(גְּאֵלֵנוּ יְהוָה צְבָאוֹת שְׁמוֹ קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל:)

(פְּרָקְנָא. יי צְבָאוֹת, שְׁמִיָּהּ קְדִישָׁא, דְיִשְׂרָאֵל:)

על דא יתברך וישתבח, שמא רבא קדישא. די לעילא, חיא וקימא. מברך הוא לעלם,
 ולעלמי עלמיא:

מפטיר דשבת פרה

במדבר סימן י"ט פסוקים א' - כ"ב

וידבר יהוה אל-משה ואל-אהרן לאמר: זאת חקת התורה אשר-צוה יהוה לאמר דבר | אל-בני ישראל ויקחו אליך פרה אדמה תמימה אשר אין-בה מום אשר לא-עלה עליה על: ונתתם אתה אל-אלעזר הכהן והוציא אתה אל-מחוי למחנה ושחט אתה לפניו: ולקח אלעזר הכהן מדמה באצבעו והזה אל-נכח פני אהל-מועד מדמה שבע פעמים: ושרף את-הפרה לעיניו את-ערה ואת-בשרה ואת-דמה על-פרשה שרף: ולקח הכהן עץ ארז ואזוב ושני תולעת והשליך אל-תוך שרפת הפרה: וכבס בגדיו הכהן ורחץ בשרו במים ואחר יבא אל-המחנה וטמא הכהן עד-הערב: והשרף אתה יכבס בגדיו במים ורחץ בשרו במים וטמא עד-הערב: ואסף | איש טהור את אפר הפרה והניח מחוי למחנה במקום טהור והיתה לעדת בני-ישראל למשמרת למי נדה חטאת הוא: וכבס האסף את-אפר הפרה את-בגדיו וטמא עד-הערב והיתה לבני ישראל ולגר הגר בתוכם לחקת עולם: הנגע במת לכל-נפש אדם וטמא שבעת ימים: הוא יתחטא בו ביום השלישי וביום השביעי יטהר ואם-לא יתחטא ביום השלישי וביום השביעי לא יטהר: כל-הנגע במת בנפש האדם אשר-ימות ולא יתחטא את-משכן יהוה טמא ונכרתה הנפש ההוא מישראל כי מי נדה לא-זרק עליו טמא יהיה עוד טמאתו בו: זאת התורה אדם כי-ימות באהל כל-הבא אל-האהל וכל-אשר באהל יטמא שבעת ימים: וכל כלי פתוח אשר אין-צמיד פתיל עליו טמא הוא: וכל אשר-יגע על-פני השדה בחלל-חרב או במת או-בעצם אדם או בקבר יטמא שבעת ימים: ולקחו לטמא מעפר שרפת החטאת ונתן עליו מים חיים אל-פלי: ולקח אזוב וטבל במים איש טהור והזה על-האהל ועל-כל-הכלים ועל-הנפשות אשר היו-שם

ועל-הנגע בעצם או בחלל או במת או בקבר: והזה הטוהר
 על-הטמא ביום השלישי וביום השביעי וחטאו ביום השביעי וכבס
 בגדיו ורחץ במים וטהר בערב: ואיש אשר-יטמא ולא יתחטא
 ונכרתה הנפש ההוא מתוך הקהל כי את-מקדש יהוה טמא מי
 נדה לא-זרק עליו טמא הוא: והיתה להם לחקת עולם ומזה
 מי-הנדה יכבס בגדיו והנגע במי הנדה יטמא עד-הערב: וכל
 אשר-יגע בו הטמא יטמא והנפש הנגעת תטמא עד-הערב:

ברכה ראשונה שקודם ההפטרה

ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם. אשר בחר, בנביאים טובים. ורצה
 בדבריהם, הנאמרים באמת. ברוך אתה יהוה. הבוחר בתורה,
 במשה עבדו, וב ישראל עמו. ובנביאי האמת והצדק: (אמן)

הפטרה דשבת פרה

ביחזקאל סימן ל"ו

ויהי דבר-יהוה אלי לאמר: והוה פתגם נבואה מן קדם יי,
 עמי למימר: בן-אדם בית ישראל ישבים
 על-אדמתם ויטמאו אותה בדרכם ובעלילותם כטמאת
 הנדה היתה דרכם לפני: בר אדם. בית ישראל, יתבין על
 ארעהון. וסאיבו יתה. באורחתהון, ובעובדיהון. כסואבת, אתא טמאה.
 הות אורחהון, קדמי: ואשפך חמתי עליהם על-הדם
 אשר-שפכו על-הארץ ובגלוליהם טמאה: ושפכית חמתי,
 עליהון. על דם זבאי, דאשדו על ארעא. ובפלחן טעותהון, סאבוהא:
 ואפיין אתם בגוים ויזרו בארצות בדרכם וכעלילותם
 שפטתים: ואגליתי יתהון, לביני עממיא. ואתבדרו, במדינתא.
 באורחתהון בישתא ובעובדיהון מקלקליא, אתפרעית מנהון:

הַ וַיָּבֹא אֶל-הַגּוֹיִם אֲשֶׁר-בָּאוּ שָׁם וַיַּחְלִלוּ אֶת-שֵׁם קֹדֶשׁי
 בְּאָמַר לָהֶם עִם-יְהוָה אֱלֹהֵי וּמֵאָרְצוֹ יֵצְאוּ: וְעַלֹּי לְבִינִי
 עֲמַמְיָא, דְּאֵתְגַלְיָאוּ לְתַמְנָן. עַל דְּאֶחֱלוּ, יְת שְׁמָא דְקֹדֶשׁי. בְּדִאֲמַרִּין
 לְהוֹן, אִם עֲמִיָּה דִי אֵלִין. וְאִיכְדִין מֵאָרַע בֵּית שְׂכִינְתִּיהָ, גְּלוּ: וְאֶחְמַל
 עַל-שֵׁם קֹדֶשׁי אֲשֶׁר חָלְלוּהוּ בֵּית יִשְׂרָאֵל בְּגוֹיִם אֲשֶׁר-
 בָּאוּ שָׁמָּה: וְחִסִּית, עַל שְׁמָא דְקֹדֶשׁי. דְּאֶחְלוּהִי, בֵּית יִשְׂרָאֵל. בִּינִי
 עֲמַמְיָא, דְּאֵתְגַלְיָאוּ לְתַמְנָן: לָכֵן אָמַר לְבֵית-יִשְׂרָאֵל כֹּה אָמַר
 אֲדֹנִי יְהוָה לֹא לְמַעַנְכֶם אֲנִי עֹשֶׂה בֵּית יִשְׂרָאֵל כִּי אִם-
 לְשֵׁם-קֹדֶשׁי אֲשֶׁר חָלַלְתֶּם בְּגוֹיִם אֲשֶׁר-בָּאתֶם שָׁם: בְּכִין,
 אִימַר לְבֵית יִשְׂרָאֵל. בְּדַנְן אָמַר, יי אֱלֹהִים. לֹא בְדִילְכוֹן. אֲנָא עֲבִיד, בֵּית
 יִשְׂרָאֵל. אֱלֹהִין לְשְׁמָא דְקֹדֶשׁי, דְּאֶחֱלוּתוֹן. בִּינִי עֲמַמְיָא, דְּאֵתְגַלְיָאוּ
 לְתַמְנָן: וְקֹדֶשְׁתִּי אֶת-שְׁמִי הַגָּדוֹל הַמְּחַלֵּל בְּגוֹיִם אֲשֶׁר
 חָלַלְתֶּם בְּתוֹכֶם וַיִּדְעוּ הַגּוֹיִם כִּי-אֲנִי יְהוָה נָא אֲדֹנִי
 יְהוָה בְּהַקְדָּשִׁי בְּכֶם לְעֵינֵיהֶם: וְאֶקְדִּישׁ, יְת שְׁמִי רַבָּא. דְּאֵתְחַל,
 בִּינִי עֲמַמְיָא. דְּאֶחֱלוּתוֹן, בִּינִי הוֹן. וַיִּדְעוּן עֲמַמְיָא, אֲרִי אֲנָא יי. אָמַר, יי
 אֱלֹהִים. כִּד אֶתְקַדֵּשׁ בְּכוֹן, לְעֵינֵיהוֹן: וְלִקְחֹתִי אֶתְכֶם מִן-הַגּוֹיִם
 וְקִבַּצְתִּי אֶתְכֶם מִכָּל-הָאָרְצוֹת וְהִבֵּאתִי אֶתְכֶם
 אֶל-אֲדַמְתְּכֶם: וְאֶקְרִיב יְתְכוֹן, מִבִּינִי עֲמַמְיָא. וְאֶכְנִישׁ יְתְכוֹן, מִכָּל
 מְדִינָתָא. וְאֶעִיל יְתְכוֹן, לְאָרְעוֹן: וְזָרְקֹתִי עֲלֵיכֶם מִיַּם טְהוֹרִים
 וּטְהַרְתֶּם מִכָּל טְמְאוֹתֵיכֶם וּמִכָּל-גְּלוּלֵיכֶם אֲטַהַר
 אֶתְכֶם: וְאֶשְׁבּוֹק לְחֹבִיכוֹן. כְּמָא דְמַדְבְּן בְּמִי אֲדִיּוֹתָא וּבְקַטְס תּוֹרְתָא
 דְּחֻטְאָתָא, וְתַדְכוֹן. מִכָּל סוּאֲבַתְכוֹן. וּמִכָּל פְּלַחַן טְעוֹתְכוֹן, אֲדַפִּי יְתְכוֹן:

זולק הדקדוק: ה בהקדשי בכם לעיניהם. 'לעיניהם' בה"א לא בכ"ף בכל ספרי תימן. וכן יש
 בירושלמיים:

וְנָתַתִּי לָכֶם לֵב חָדָשׁ וְרוּחַ חֲדָשָׁה אֶתֶּן בְּקִרְבְּכֶם
 וְהִסְרֹתִי אֶת-לֵב הָאֲבֹן מִבְּשָׂרְכֶם וְנָתַתִּי לָכֶם לֵב בָּשָׂר׃
 וְאֶתִּין לְכוֹן, לֵב דְּחֹל. וְרוּחַ דְּחֹלָא, אֶתִּין בְּמַעֲיָכוֹן. וְאֶתְבַּר יֵת לְבָא
 דְּרִשְׁעָא דְּהוּא תְּקִיף בְּאֲבָנָא, מִבְּסַרְכוֹן. וְאֶתִּין לְכוֹן לֵב דְּחֹל קְדָמִי,
 לְמַעַבְד רְעוּתִי׃ יב וְאֶת-רוּחִי אֶתֶּן בְּקִרְבְּכֶם וְעָשִׂיתִי אֶת
 אֲשֶׁר-בְּחַקִּי תִּלְכוּ וּמִשְׁפָּטֵי תִּשְׁמְרוּ וְעָשִׂיתֶם׃ וְיֵת רוּחַ
 קְדָשִׁי, אֶתִּין בְּמַעֲיָכוֹן. וְאֶעֱבִיד. יֵת דְּבִקְיָמִי, תְּהִיבְכוֹן. וְדִינִי תִּטְרוּן,
 וְתַעֲבֹדוּן׃ יג וְיִשְׁבַּתֶּם בְּאֶרֶץ אֲשֶׁר נָתַתִּי לְאֲבֹתֵיכֶם וְהֵייתֶם
 לִי לְעָם וְאֲנֹכִי אֶהְיֶה לָכֶם לֵאלֹהִים׃ וְתִתְבּוֹן בְּאַרְעָא.
 דִּיהִבִּית, לְאַבְהָתְכוֹן. וְתִהוֹן קְדָמִי, לְעָם. וְאֲנָא, אֶהְוִי לְכוֹן, לְאַלְהָה׃
 דְּוְהוֹשַׁעְתִּי אֶתְכֶם מִכָּל טְמָאוֹתֵיכֶם וְקִרְאתִי אֶל-הַדָּגָן
 וְהִרְבִּיתִי אֹתוֹ וְלֹא-אֶתֶּן עֲלֵיכֶם רָעַב׃ וְאֶפְרוֹק יִתְכוֹן. מִכָּל,
 סוֹאֲבַתְכוֹן. וְאֶבְרִיךְ יֵת עֲבוּרָא, וְאֶסְגִּי יִתְיָהּ. וְלֹא אֶתִּין עֲלֵיכוֹן, כְּפִנָּא׃
 דְּוְהִרְבִּיתִי אֶת-פְּרִי הָעֵץ וְתִנּוּבַת הַשָּׂדֶה לְמַעַן אֲשֶׁר
 לֹא תִקְחוּ עוֹד חֶרֶפַת רָעַב בְּגוֹיִם׃ וְאֶסְגִּי יֵת פִּירֵי אֵילָנָא.
 וְעִלְלַת, חֶקְלָא. בְּדִיל. דְּלֹא תִקְבְּלוֹן עוֹד, חֶסְדֵי כְּפִנָּא, בִּינֵי עַמְמֵי־א׃
 דְּוְזִכַּרְתֶּם אֶת-דַּרְכֵיכֶם הָרָעִים וּמַעַלְלֵיכֶם אֲשֶׁר
 לֹא-טוֹבִים וּנְקֻטַּתֶּם בְּפִנְיֵיכֶם עַל עוֹנֹתֵיכֶם וְעַל
 תּוֹעֲבֹתֵיכֶם׃ וְתִדְכְּרוּן, יֵת אֹרְחַתְכוֹן בִּישְׁתָּא. וְעוֹבְדֵיכוֹן, דְּלֹא תִקְנִינוּ.
 וְתִדְנַקוּן, וְתִהוֹן חֲזוֹן. עַל, חוֹבֵיכוֹן. וְעַל, תּוֹעִיבַתְכוֹן׃ דְּ לֹא לְמַעַנְכֶם
 אֲנִי-עָשִׂה נְאֻם אֲדֹנָי יְהוִה יוֹדַע לָכֶם בּוֹשׁוּ וְהִכְלַמוּ
 מִדַּרְכֵיכֶם בֵּית יִשְׂרָאֵל׃ לֹא בְדִילְכוֹן אֲנָא עֲבִיד. אֲמַר, יי אֱלֹהִים.
 יִתְיַדַע, לְכוֹן. בְּהִיתוּ, וְאֶתְכַנְעוּ. מֵאֹרְחַתְכוֹן, בֵּית יִשְׂרָאֵל׃
 דְּ כֹה אֲמַר אֲדֹנָי יְהוִה בְּיוֹם טְהָרֵי אֶתְכֶם מִכָּל

עֲוֹנוֹתֵיכֶם וְהוֹשַׁבְתִּי אֶת־הָעָרִים וְנִבְנוּ הַחֲרָבוֹת: פִּדְנָן
אָמַר, יי אֱלֹהִים. בְּיוֹמָא, דְּאָדָּפִי יִתְכּוֹן. מְכַל, חוֹבֵיכּוֹן. וְאֵי־תִיב, יֵת
קְרוּיָא. וְיִתְפְּנִין, חֲרָבְתָא: וְהָאָרֶץ הַנְּשֻׁמָּה תַעֲבֹד תַּחַת
אֲשֶׁר הִיְתָה שְׁמֵמָה לְעֵינַי כָּל־עוֹבְרָ: וְאַרְעָא דְהָת צְדִיא,
תַּתְּפִלַּת. חֲלָף, דְהָת צְדוּ. לְעֵינַי, כָּל דְּעָדִי: כּ וְאָמְרוּ הָאָרֶץ הַלְלוּ
הַנְּשֻׁמָּה הִיְתָה פְּגוּז־עֵדוֹן וְהָעָרִים הַחֲרָבוֹת וְהַנְּשֻׁמוֹת
וְהַנְּהַרְסוֹת בְּצוּרוֹת יִשְׁבוּ: וְיִמְרוּן. אַרְעָא דְפִן דִּישְׂרָאֵל, דְהָת
צְדִיא. תַּבַּת לְמַהוּי, כְּגַנְתָּא דְעֵדוֹן. וְקְרוּיָא חֲרָבְתָא. וְצְדִיתָא וּמְפַגְרָתָא,
פְּרַכִּין תַּקִּיפִין יִתִּיבוּ: כּ וְיִדְעוּ הַגּוֹיִם אֲשֶׁר יִשְׁאָרוּ
סְבִיבוֹתֵיכֶם כִּי | אֲנִי יְהוָה בְּנִיתִי הַנְּהַרְסוֹת נִטְעֵתִי
הַנְּשֻׁמָּה אֲנִי יְהוָה דְּבִרְתִּי וְעִשִׂיתִי: וְיִדְעוּן עַמְמֵיָא. דִּישְׂתְּאָרוּן,
סַחְרֵיכּוֹן. אָרִי, אָנָּא יי. בְּנִיתִי, מְפַגְרָתָא. קְיִימִית, צְדִיתָא. אָנָּא יי, גְּזֵרִית
בְּמִימְרֵי וְאַקִּיִּים:

(גְּאֵלְנוּ יְהוָה צְבָאוֹת שְׁמוֹ קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל:)

(פְּרַקְנָא. יי צְבָאוֹת, שְׁמִיָּה. קְדִישָׁא, דִּישְׂרָאֵל:)

על דא יתברך וישתבח, שְׁמָא רַבָּא קְדִישָׁא. די לעילא, חַיָּא וְקַיָּמָא. מְבָרַךְ הוּא לְעַלְמָא,
וּלְעַלְמֵי עַלְמֵיָא:

מפסיר דשבת החודש

שמות סימן י"ב פסוקים א - כ

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם לֵאמֹר: הַחֹדֶשׁ הַזֶּה
לָכֶם רָאשׁ חֲדָשִׁים רֵאשׁוֹן הוּא לָכֶם לְחֹדְשֵׁי הַשָּׁנָה: דְּבָרוּ
אֶל־כָּל־עַדְתֵּי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר בְּעֶשֶׂר לַחֹדֶשׁ הַזֶּה וַיִּקְחוּ לָהֶם אִישׁ
שֶׁה לְבֵית־אָבִת שֶׁה לְבֵית: וְאִם־יִמְעַט הַבַּיִת מֵהַיּוֹת מִשֶּׁה וְלָקַח

הוא ושכנו הקרב אל-ביתו במכסת נפשית איש לפי אכלו תכסו
 על-השה: שה תמים זכר בין-שנה יהיה לכם מן-הקבשים
 ומן-העזים תקחו: והיה לכם למשמרת עד ארבעה עשר יום
 לחדש הזה ושחטו אתו כל קהל עדת-ישראל בין הערבים: ולקחו
 מן-הדם ונתנו על-שתי המזוזות ועל-המשקוף על הפתים
 אשר-יאכלו אתו בהם: ואכלו את-הבשר בלילה הזה צלי-אש
 ומצות על-מדרים יאכלהו: אל-תאכלו ממנו נא ובשל מבשל
 במים כי אם-צלי-אש ראשו על-כרעיו ועל-קרבו: ולא-תותרו
 ממנו עד-בקר והנותר ממנו עד-בקר באש תשרפו: וככה תאכלו
 אתו מתניכם חגרים געליכם ברגליכם ומקלכם בידכם ואכלתם
 אתו בחפזון פסח הוא ליהוה: ועברתי בארץ-מצרים בלילה הזה
 והפיתי כל-בכור בארץ מצרים מאדם ועד-בהמה ובכל-אלי
 מצרים אעשה שפטים אני יהוה: והיה הדם לכם לאת על הפתים
 אשר אתם שם וראיתי את-הדם ופסחתי עליכם ולא-יהיה בכם
 נגף למשחית בהכתי בארץ מצרים: והיה היום לכם לזכרון
 וחגתם אתו חג ליהוה לדרתיכם חקת עולם תחגגו: שבעת ימים
 מצות תאכלו אך ביום הראשון תשביתו שאר מפתיתכם כי
 כל-אכל חמץ ונכרתה הנפש ההוא מישראל מיום הראשון עד-יום
 השביעי: וביום הראשון מקרא-קדש וביום השביעי מקרא-קדש
 יהיה לכם כל-מלאכה לא-יעשה בהם אך אשר יאכל לכל-נפש
 הוא לבדו יעשה לכם: ושמרתם את-המצות כי בעצם היום הזה
 הוצאתי את-עבאوتיכם מארץ מצרים ושמרתם את-היום הזה
 לדרתיכם חקת עולם: בראשון בארבעה עשר יום לחדש בערב
 תאכלו מצת עד יום האחד ועשרים לחדש בערב: שבעת ימים
 שאר לא ימצא בבתיכם כי | כל-אכל מחמצת ונכרתה הנפש
 ההוא מעדת ישראל בגר ובאזרח הארץ: כל-מחמצת לא תאכלו
 בכל מושבתיכם תאכלו מצות:

ברכה ראשונה שקודם ההפטרה

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. אֲשֶׁר בָּחַר, בְּנַבִּיאִים טוֹבִים. וְרָצָה
בְּדַבְרֵיהֶם, הַנְּאֻמִּים בְּאַמֶּת. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה. הַבּוֹחֵר בַּתּוֹרָה,
בְּמֹשֶׁה עַבְדּוֹ, וּבִישְׂרָאֵל עַמּוֹ. וּבְנַבִּיאֵי, הָאֱמֶת וְהַצְּדָק: (אמז)

הפטרה דשבת החודש

ביחזקאל סימן מ"ה

**כֹּה-אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה רַב-לְכֶם נְשִׂאֵי יִשְׂרָאֵל חֲמֵס
וְשָׂדֵה הִסִּירוּ וּמִשְׁפָּט וּצְדָקָה עָשׂוּ הָרִימוּ גְרִשְׁתֵּיכֶם
מֵעַל עַמִּי נְאֻם אֲדֹנָי יְהוִה: פִּדְנָן אָמַר, יי אֱלֹהִים. סְגִי לְכוּן,
רַבְרָבֵי יִשְׂרָאֵל. חֲטָפָא וּבָזָא, אַעְדּוּ. וְדִין דְּקִשׁוּט וְזָכוּ, עַבְדּוֹ. סְלִיקוּ
תַקְלָתְכוּן, מִגּוֹ עַמִּי. אָמַר, יי אֱלֹהִים: **מֵאֲזֵנֵי-צְדָק וְאִיפַת-צְדָק
וּבַת-צְדָק יְהִי לְכֶם:** מוֹזְנוֹן דְּקִשׁוּט, וּמְכִילָן דְּקִשׁוּט. וּבַתִּין דְּקִשׁוּט,
יְהוֹן לְכוּן: **הָאִיפָה וְהַבַּת תִּכֵּן אַחַד יְהִיהַ לְשֵׂאת מַעֲשֵׂר
הַחֲמֵר הַבַּת וְעֵשִׂירַת הַחֲמֵר הָאִיפָה אֶל-הַחֲמֵר יְהִי
מִתְּכַנְתּוֹ:** מְכִילְתָא וּבִתָּא. טִיקַס חַד, יְהִי. סְכוּס, תִּלְתָּ סְאִין. לְמַסְב
מַעֲשֵׂר פּוּרָא בְּמְכִילַת רְטִיבָא, בִּתָּא. וְעֶסֶר פּוּרָא יַבִּישָׁא, מְכִילְתָּא. מִן
פּוּרָא, הוּי טְקוּסִיָּה: **וְהַשְּׁקֵל עֵשְׂרִים גְּרָה עֵשְׂרִים שְׁקָלִים
חֲמִשָּׁה וְעֵשְׂרִים שְׁקָלִים עֲשָׂרָה וְחֲמִשָּׁה שְׁקָל הַמָּנָה
יְהִי לְכֶם:** וְסַלְעָא, עֶסְרִין מְעִין. תִּלְתּוֹת מְנָיָא, עֶסְרִין סַלְעִין. מְנִי
כְּסָפָא, עֶסְרִין וְחֲמִישׁ סַלְעִין. רַבְעוֹת מְנָיָא, חֲמִישׁ עֶסְרֵי סַלְעִין. כְּלָהוֹן,
שְׁתִּין. מְנָיָא רַבָּא. מְנִי קִדְשָׁא, יְהִי לְכוּן: **זֹאת הַתְּרוּמָה אֲשֶׁר
תִּרְיִמוּ שְׁשִׁית הָאִיפָה מִחֲמֵר הַחֲטִיִּים וְשְׁשִׁיתֶם הָאִיפָה
מִחֲמֵר הַשְּׁעָרִים:** דָּא אֶפְרָשׁוּתָא, דְּתַפְרָשׁוּן. חַד מִן שְׁתָּא
בְּמְכִילְתָּא, מְכוּר חֲטִין. וְחַד מִן שְׁתָּא, בְּמְכִילְתָּא. מְכוּר, סְעָרִין:**

וְחֹק הַשְּׁמֹן הַבֵּת הַשְּׁמֹן מֵעֵשֶׂר הַבֵּת מִן־הַכֹּר עֲשֶׂרֶת
הַבֵּתִים חֹמֶר כִּי־עֲשֶׂרֶת הַבֵּתִים חֹמֶר: וּדְחֹזִי לְמִסַּב מִן
מִשְׁחָא, בְּמַכִּילַת רְטִיבָא. מַעֲסָרָא בִּתְאָ, מִן פּוֹרָא. חַד מִן עֶסְרָא הוּיָא
בִּתְאָ, מִן פּוֹרָא. אֲרִי עֵשֶׂר בִּתִּין, פּוֹרָא: וְשֵׁה־אַחַת מִן־הַצָּאֵן
מִן־הַמָּאֲתִים מִמִּשְׁקָה יִשְׂרָאֵל לְמִנְחָה וּלְעוֹלָה
וְלִשְׁלָמִים לְכַפֵּר עֲלֵיהֶם נֶאֱמַר אֲדֹנָי יְהוִה: וְאָמַר חַד מִן עֲנָא
מִן מָאֲתָן, דְּחֹזִי לְמִסַּב מִפְּטֻמָּא דְיִשְׂרָאֵל. לְמִנְחָתָא וּלְעֻלְתָּא, וּלְנִכְסַת
קֹדֶשֶׁיָא. לְכַפֵּרָא עֲלֵיהוֹן. אָמַר, יי אֱלֹהִים: הַ כֹּל הָעַם הָאָרֶץ יִהְיוּ
אֶל־הַתְּרוּמָה הַזֹּאת לְנִשְׂיָא בְּיִשְׂרָאֵל: כֹּל, עֲמָא דְאָרְעָא. יְהוֹן
עֲבָדִין, ית אֲפָרְשׁוּתָא הָדָא. לְרַבָּא, בְּיִשְׂרָאֵל: ט וְעַל־הַנְּשִׂיָא יִהְיֶה
הָעוֹלוֹת וְהַמִּנְחָה וְהַנֶּסֶךְ בַּחֲגִים וּבַחֲדָשִׁים וּבַשַּׁבָּתוֹת
בְּכָל־מוֹעֲדֵי בֵּית יִשְׂרָאֵל הוּא־יַעֲשֶׂה אֶת־הַחֲטָאֹת וְאֶת־
הַמִּנְחָה וְאֶת־הָעוֹלָה וְאֶת־הַשְּׁלָמִים לְכַפֵּר בְּעַד בֵּית־
יִשְׂרָאֵל: וְעַל רַבָּא תְּהִי. עֻלְתָּא וּמִנְחָתָא, וְנִסְכֵּיָא. בַּחֲגִיָּא וּבִירְחֵיָא,
וּבַשַּׁבָּיָא. בְּכָל מוֹעֲדֵי, בֵּית יִשְׂרָאֵל. הוּא יַעֲבִיד, ית חֲטָאֹתָא וְיִת מִנְחָתָא.
וְיִת עֻלְתָּא, וְיִת נִכְסַת קֹדֶשֶׁיָא. לְכַפֵּרָא, עַל בֵּית יִשְׂרָאֵל: ד כֹּה־אָמַר
אֲדֹנָי יְהוִה בְּרֵאשׁוֹן בְּאַחַד לַחֹדֶשׁ תִּקַּח פֶּרֶבֶן־בָּקָר
תָּמִים וְחֲטָאֹת אֶת־הַמִּקְדָּשׁ: כַּדָּן אָמַר, יי אֱלֹהִים. בְּקַדְמָאָה,
בְּחַד לִירְחָא. תִּסַּב תוֹר בַּר תוֹרִי, שְׁלִים. וּתְרַבִּי, ית מִקְדָּשָׁא: ז וּלְקַח
הַכֹּהֵן מִדָּם הַחֲטָאֹת וְנָתַן אֶל־מְזוֹזוֹת הַבַּיִת וְאֶל־אַרְבַּע
פְּנֹת הָעֶזְרָה לְמִזְבֵּחַ וְעַל־מְזוֹזוֹת שַׁעַר הַחָצֵר הַפְּנִימִית:
וְיִסַּב כְּהֵנָּא, מִדְּמָא דְחֲטָאֹתָא. וְיִתִּין, עַל סְקַפַּת בֵּיתָא. וְעַל אַרְבַּע.
זוֹת מְסַמְתָּא, לְמַדְבְּחָא. וְעַל סְקַפַּת. תְּרַע, דְּרִתָּא גְּוִיתָא:
זֶלֶק הַדְּקוּק: ט וְהַנֶּסֶךְ. הַנּוֹרֵן בְּצִירִי:

יב וְכֵן תַּעֲשֶׂה בְּשַׁבְּעָה בַּחֹדֶשׁ מֵאִישׁ שְׁגָה וּמִפְּתֵי
 וּכְפָרְתָם אֶת־הַבַּיִת: וְכֵן תַּעֲבִיד, בְּשַׁבְּעָא בִירְחָא. מְגַבֵּר דְּמִשְׁתְּלִי,
 וּמִטְּפֵשׁ. וּתְכַפְּרוּן, עַל בֵּיתָא: יג בְּרֵאשׁוֹן בְּאַרְבַּעַה עָשָׂר יוֹם
 לַחֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם הַפֶּסַח חֹג שְׁבַעֵת יָמִים מִצֹּת יֹאכְל:
 בְּנִיסָן. בְּאַרְבַּעַת עֶסְרָא יוֹמָא, לִירְחָא. יְהִי לְכוּן, פֶּסַחָא. חֲגָא. שְׁבַעַת
 יוֹמִין. פֶּטְרָא, יתְאַכִּיל: יד וְעֲשֶׂה הַנְּשִׂיא בַּיּוֹם הַהוּא בַּעֲדוֹ
 וּבַעֲד כָּל־עַם הָאָרֶץ פֶּר חֲטָאת: וַיַּעֲבִיד רַבָּא, בַּיּוֹמָא הַהוּא.
 חֲלִיפוּהִי. וּחֲלָךְ, כָּל עָמָא דְאַרְעָא. תוֹרָא, דְּחֲטָאתָא: טו וְשַׁבְּעַת
 יָמֵי־הַחֹג יַעֲשֶׂה עוֹלָה לִיהוָה שְׁבַעֵת פָּרִים וְשַׁבְּעַת
 אֵילִים תְּמִימִם לַיּוֹם שְׁבַעֵת הַיָּמִים וְחֲטָאת שְׁעִיר עֲזִים
 לַיּוֹם: וְשַׁבְּעָא יוֹמֵי חֲגָא, יַעֲבִיד עֲלֵתָא קָדָם יי. שְׁבַעַת תוֹרִין. וְשַׁבְּעָא
 דְּכַרִּין שְׁלֵמִין, לַיּוֹמָא. שְׁבַעַת, יוֹמָא. וְחֲטָאתָא. צִפִּיר בַּר עֲזִין, לַיּוֹמָא:
 טז וּמִנְחָה אֵיפָה לֶפֶר וְאֵיפָה לְאֵיל יַעֲשֶׂה וְשֶׁמֶן הֵיזַן לְאֵיפָה:
 וּמִנְחָתָא. מְכִילְתָא לְתוֹרָא. וּמְכִילְתָא לְדַכְרָא, יַעֲבִיד. וּמִשְׁחָא, מְלִי
 הֵינָא לְמְכִילְתָא: יז בְּשַׁבְּעֵי בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ בְּחֹג
 יַעֲשֶׂה כָּאלֶה שְׁבַעֵת הַיָּמִים כְּחֲטָאת כְּעֹלָה וְכַמִּנְחָה
 וְכַשְּׁמֹן: בְּשַׁבְּעָא. בַּחֲמִישֵׁת עֶסְרָא יוֹמָא לִירְחָא, בְּחֲגָא. יַעֲבִיד
 כְּאֵלִין, שְׁבַעַת יוֹמָא. כְּחֲטָאתָא, כְּעֹלָתָא. וְכַמִּנְחָתָא, וְכַמִּשְׁחָא:
 יח כֹּה־אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה שִׁעַר הַחֲצֵר הַפְּנִימִית הַפְּנִיָה
 קָדָם יִהְיֶה סָגוּר שֵׁשֶׁת יָמֵי הַמַּעֲשֶׂה וּבַיּוֹם הַשַּׁבָּת יִפְתַּח
 וּבַיּוֹם הַחֹדֶשׁ יִפְתַּח: כְּדָנֹן אָמַר, יי אֱלֹהִים. תַּרְעָא. דְּדַרְתָּא גְּוִיתָא,
 דְּפִתִּיחַ לְמַדְנַחָא. יְהִי אַחִיד. שְׁתָּא, יוֹמֵי חֲלָא. וּבַיּוֹמָא דְּשַׁבְּתָא, יְהִי
 פְתִיחַ. וּבַיּוֹמָא דִּירְחָא, יְהִי פְתִיחַ: יט וּבָא הַנְּשִׂיא דְּרַדְּ אֹלָם
 הַשְּׁעַר מַחוּץ וְעַמֵּד עַל־מְזוֹזֹת הַשְּׁעַר וְעָשׂוּ הַכֹּהֲנִים

אֶת-עוֹלָתוֹ וְאֶת-שְׁלָמָיו וְהִשְׁתַּחֲוָה עַל-מִפְתָּן הַשָּׁעַר
 וַיֵּצֵא וְהִשְׁעַר לֹא-יִסָּגֵר עַד-הָעֶרֶב: וַיֵּעוֹל רַבָּא. בְּאוֹרַח אוֹלְמָא
 דְּתַרְעָא, מִלְּבָרָא. וַיְקוּם, עַל סְקִפְתַּת תַּרְעָא. וַיַּעֲבֹדוּן כְּהִנְיָא. יְתַּעְלִיתְיָה,
 וַיְתַּנְכַּסֵּת קַדְשׁוֹהִי. וַיִּסְגְּדוּ. עַל סְקִפְתַּת תַּרְעָא, וַיְפֹקֵ. וְתַרְעָא לֹא יִתְאַחַד,
 עַד רַמְשָׁא: כ וְהִשְׁתַּחֲוּוּ עִם-הָאָרֶץ פֶּתַח הַשָּׁעַר הַהוּא
 בַּשַּׁבָּתוֹת וּבַחֲדָשִׁים לְפָנָי יְהוָה: וַיִּסְגְּדוּן, עִמָּא דְּאֶרְעָא.
 בְּמַעְלָנָא, דְּתַרְעָא הַהוּא. בְּשַׁבְּיָא, וּבִירְחִיָּא. קָדָם, יי: כ א וְהִעֲלָה
 אֲשֶׁר-יִקְרַב הַנָּשִׂיא לִיהוָה בַּיּוֹם הַשַּׁבָּת שְׂשָׂה כְּבָשִׂים
 תְּמִימִם וְאֵיל תְּמִיִם: וְעֵלְתָּא. דִּיקְרִיב רַבָּא, קָדָם יי. בַּיּוֹמָא
 דְּשַׁבָּתָא. שְׂתָא אֲמַרִּין. שְׁלָמִין, וּדְכַר שְׁלִים: כ ב וּמִנְחָה אֵיפָה
 לְאֵיל וְלִכְבָּשִׂים מִנְחָה מִתַּת יָדוֹ וְשֶׁמֶן הֵינּוּ לְאֵיפָה:
 וּמִנְחָתָא, מְכִילְתָּא לְדְכָרָא. וְלֹאֲמַרְיָא מִנְחָתָא, דְּתַדְבִּיק יְדִיָּהּ. וּמִשְׁחָא,
 מְלִי הֵינָא לְמְכִילְתָּא: כ ג וּבַיּוֹם הַחֹדֶשׁ פֶּר בֶּן-בְּקָר תְּמִימִם
 וְשֵׁשֶׁת כְּבָשִׂים וְאֵיל תְּמִימִם יִהְיוּ: וּבַיּוֹמָא דִּירְחָא. תוֹר בַּר
 תוֹרִי, שְׁלָמִין. וְשְׂתָא אֲמַרִּין. וּדְכַר, שְׁלָמִין יְהוֹן: כ ד וְאֵיפָה לְפָר
 וְאֵיפָה לְאֵיל יַעֲשֶׂה מִנְחָה וְלִכְבָּשִׂים כַּאֲשֶׁר תִּשְׂיֵג יָדוֹ
 וְשֶׁמֶן הֵינּוּ לְאֵיפָה: וּמְכִילְתָּא לְתוֹרָא. וּמְכִילְתָּא לְדְכָרָא, יַעֲבִיד
 מִנְחָתָא. וְלֹאֲמַרְיָא. כְּמָא דְּתַדְבִּיק, יְדִיָּהּ. וּמִשְׁחָא, מְלִי הֵינָא לְמְכִילְתָּא:
 כ ה וּבְבוֹא הַנָּשִׂיא דְרָדָּא אוֹלָם הַשָּׁעַר יָבוֹא וּבְדַרְכּוֹ יֵצֵא:
 וּבְמִיעַל רַבָּא. בְּאוֹרַח אוֹלְמָא דְּתַרְעָא, יֵעוֹל. וּבְאוֹרְחִיָּה, יְפֹקֵ:
 כ וּבְבוֹא עִם-הָאָרֶץ לְפָנָי יְהוָה בַּמוֹעֲדִים הַבָּא דְרָדָּא
 שָׁעַר צְפוֹן לְהִשְׁתַּחֲוֹת יֵצֵא דְרָדָּא-שָׁעַר נֹגֵב וְהַבָּא
 דְרָדָּא-שָׁעַר נֹגֵב יֵצֵא דְרָדָּא-שָׁעַר צְפוֹנָה לֹא יָשׁוּב דְרָדָּא
 הַשָּׁעַר אֲשֶׁר-בָּא בּוֹ כִּי נִכְחוּ (כ' יצאו) יֵצֵא: וּבְמִיעַל עִמָּא

דָּאָרְעָא. לְמַסְגַּד קָדָם יְיָ, בְּמוֹעֲדֵיָא. דְּעָלִיל. בְּאוֹרַח תְּרַע צְפוֹנָא, לְמַסְגַּד.
 יְפוּק, בְּאוֹרַח תְּרַע דְּרוֹמָא. וְדְעָלִיל, בְּאוֹרַח תְּרַע דְּרוֹמָא. יְפוּק, בְּאוֹרַח
 תְּרַע צְפוֹנָא. לָא יְתוּב. בְּאוֹרַח תְּרַעָא, דְּעָל בֵּיהּ אָרִי לְקַבְלֵיהּ, יְפוּק:
 כֹּה וְהַנְּשִׂיא בְּתוֹכְס בְּבוֹאֵם יָבוֹא וּבְדַרְכְּס יֵצְאוּ: וְרַבָּא.
 בֵּינֵיהוֹן בְּמִיעֲלֵהוֹן, יֵיעוּל. וּבְמַפְקֵהוֹן, יְפִקוּן: כַּח וּבְחֻגִים וּבְמוֹעֲדִים
 תְּהִיָּה הַמְּנַחָה אֵיפָה לְפָר וְאֵיפָה לְאֵיל וּלְכַבְּשִׁים מִתַּת
 יָדוֹ וְשֶׁמֶן הֵיִן לְאֵיפָה: וּבְחֻגֵיָא וּבְמוֹעֲדֵיָא. תְּהִי מְנַחְתָּא מְכִילְתָּא
 לְתוֹרָא, וּמְכִילְתָּא לְדַכְרָא. וְלֹא מְרִיא, דְּתַדְבִּיק יְדֵיהּ, וּמְשַׁחָא, מְלֵי הֵינָא
 לְמְכִילְתָּא:

(גְּאֵלְנוּ יְהוָה צְבָאוֹת שְׁמוֹ קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל:)

(פְּרַקְנָא. יְיָ צְבָאוֹת, שְׁמִיָּהּ, קְדִישָׁא, דִּישְׂרָאֵל:)

עַל דָּא יְתַבְרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח, שְׁמָא רַבָּא קְדִישָׁא. דִּי לְעִילָא, חֵיא וְקִימָא. מְבָרַךְ הוּא לְעָלַם,
 וְלְעָלְמֵי עָלְמֵיָא:

זוֹלַק הַדְּקוּק: כֹּה וְהַנְּשִׂיא. הוּי"ו גְעִי: וּבְדַרְכְּס יֵצְאוּ. בְּדַפּוּסִים: 'וּבְצִאתֵם' וּבְכָל ס"ת
 'וּבְדַרְכְּס' וְעֵיקֵר. וְכַלְפֵי שְׁאֵמֵר תַּחֲלֵה בְנִשְׂיָא וּבְדַרְכּוֹ יֵצְא שְׁאֵיִן מוֹתֵר לוֹ לַעֲשׂוֹת קַפְנִדְרִיא אִמֵּר
 כַּאֲן 'וּבְדַרְכְּס יֵצְאוּ' כְּלוּמֵר בְּדַרְךְ הַעֵם שְׁהֵם מְצוּוִים לַעֲשׂוֹתוֹ קַפְנִדְרִיא, אִף הוּא מְצוּוֵה לַעֲשׂוֹתוֹ
 קַפְנִדְרִיא עִמָּהֶם וּכְמוֹתֶם, וְכֵן רֵאִיתִי לַה"ר אַבְרָהָם קְדִמוֹן מַחְכְּמֵי צַנְעָא יַע"א בְּפִירוּשׁ כַּת"י
 ע"ש:

ברכה ראשונה שקודם ההפטרה

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. אֲשֶׁר בָּחַר, בְּנַבְיָאִים טוֹבִים. וְרָצָה
 בְּדַבְרֵיהֶם, הַנְּאֻמִּים בְּאֵמֶת. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה. הַבּוֹחֵר בְּתוֹרָה,
 בְּמוֹשֶׁה עַבְדּוֹ, וּבִישְׂרָאֵל עַמּוֹ. וּבְנַבְיָאִי, הָאֵמֶת וְהַצְּדִק: (אמנ)

הפטרה דשבת הגדול

וְעַרְבָּה לִיהוָה מְנַחַת יְהוּדָה וִירוּשָׁלַם בְּיַמֵי עוֹלָם
 וּבְשָׁנִים קְדָמְנִית: וְיִתְקַבַּל קָדָם יְיָ. קוֹרְבַן אָנְשׁ

יהודה, ויתבי ירושלם. כיומי עלמא, וכשנין דמלקדמין: ב וקרבתני
 אליכם למשפט והייתי | עד ממהר במכשפים
 ובמנאפים ובנשבעים לשקר ובעשקי שכר-שכיר
 אלמנה ויתום ומטי-גר ולא יראוני אמר יהוה צבאות:
 ואתגלי עליכון, למעבד דינא. ויהי מימרי בכון, לסהיד מוחי. בחרשיא,
 ובגיפייא. ובדמשתבעין, לשקרא. ובאנסי אגר אגרא. ארמלא ויתם
 ומסטן דין גיורא, ולא דחילו מן קדמי. אמר, יי צבאות: ג כי אני
 יהוה לא שניתי ואתם בני-יעקב לא כליתם: ארי. אנא יי,
 לא אשניתי קימי דמן עלמא. ואתון בני יעקב אתון מדמן דמאן דמית
 בעלמא הדין, דיניה פסיק: ד למימי אבתיכם סרתם מחקי
 ולא שמרתם שובו אלי ואשובה אליכם אמר יהוה
 צבאות ואמרתם במה נשוב: למימי אבהתכון. סטיתון מן
 קיימי ולא נטרותון. תובו לפולחני, ואתפני במימרי לאיטבא לכון. אמר,
 יי צבאות. ואם תימרון, במא נתוב: ה היקבע אדם אלהים כי
 אתם קבעים אתי ואמרתם במה קבענוך המעשר
 והתרומה: הירגו גבר, קדם דינא. ארי אתון, מרגזין קדמי. ואם
 תימרון, במא ארגיזנא קדמך. במעשריא, ובתרומתא: ו במארה
 אתם נארים ואתי אתם קבעים הגוי כלו: בלטותא, אתון
 מתלטן. וקדמי, אתון מרגזין. עמא, בלהון: ז הביאו את-כל-
 המעשר אל-בית האוצר ויהי טרף בביתי ובחנוני נא
 בזאת אמר יהוה צבאות אם-לא אפתח לכם את
 ארבות השמים והריקתי לכם ברכה עד-בלי-די:

זולק הרקדוק: ב במכשפים. השוא שבמ"ם נע, מפני המאריך שבכ"ת: ובמנאפים. המ"ם
 רפה והשוא נח:

אמר נביא איתאו ית כל מעשרא, לבית אוצרא. ויהי פרנוס,
לדמשמשין בבית מקדשי. ונסו כען קדמי, בהדא. אמר, יי צבאות. אם
לא אפתח לכוון. ית, פוי דשמיא. ואחית לכוון. טובא, עד דתימרון מסת:
ח וגערתי לכם באכל ולא ישחת לכם את פרי האדמה
ולא תשכל לכם הגפן בשדה אמר יהוה צבאות: ואזוף
לכוון, במחבלא. ולא יחביל לכוון, ית אבא דארעא. ולא תתפיל לכוון
גופנא, בחקלא. אמר, יי צבאות: ו אשרו אתכם כל-הגוים
כִּי־תִהְיוּ אַתֶּם אֶרֶץ חֶפֶץ אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת: וישבחון
יתכוון, כל עממיא. ארי תהון אתון יתבין בארע בית שכינתי, ועבדין בה
רעותי. אמר, יי צבאות: חזקו עלי דבריכם אמר יהוה
ואמרתם מה נדברנו עליך: תקיפו קדמי. פתגמיכון, אמר יי.
ואם תימרון. מא אסגינא למללא, קדמך: אמרתם שוא עבד
אלהים ומה-פצע כי שמרנו משמרתו וכי הלכנו
קדרגית מפני יהוה צבאות: אמרתון. לא להנאה, מן דיפלח
קדם יי. ומא ממון, נתהני לנא. ארי נטרנא, מטרת מימריה. וארי
הליכנא, במפיכות רוחא, מן קדם, יי צבאות: ועתה אנחנו
מאשרים זדים גם-נבנו עשי רשעה גם בחנו אלהים
וימלטנו: ובען. אנחנא, משבחין רשיעין. אף אתקיימו, עבדי חטאה.
אף נסיאו, קדם יי, ואשתיבו: אז נדברו יראי יהוה איש
אל-רעהו ויקשב יהוה וישמע ויפתב ספר זכרון לפניו
ליראי יהוה ולחשבי שמו: בכן ממליין. דחליא די, גבר עם
חבריה. ושמיע קדם יי, וגלי קדמוהי. ואתפתיב. ספר דוכרנא קדמוהי,
לדחליא די, ולדמחשבין, ליקרא שמייה: והיו לי אמר יהוה
צבאות ליום אשר אני עשה סגלה וחמלתי עליהם

כַּאֲשֶׁר יַחְמַל אִישׁ עַל-בְּנוֹ הַעֲבֵד אֹתוֹ: וַיְהוּן קְדָמִי. אָמַר, יי
צְבָאוֹת. לְיוֹמָא. דְּאָנָא עֵתִיד, לְמַעְבַּד סְגֻלְתָּא. וְאַחוּס עֲלֵיהוּן. כְּמָא,
דְּחַיִּיס גְּבָרָא. עַל בְּרִיה, דְּפִלַּח יְתִיה: ^{טו} וְשִׁבְתֶּם וּרְאִיתֶם בֵּין
צְדִיק לְרָשָׁע בֵּין עֲבֵד אֱלֹהִים לְאֲשֶׁר לֹא עֲבָדוּ: וְתַתּוּבוּן,
וְתַחזוּן. בֵּין צְדִיקָיָא, לְרָשִׁיעֵיָא. בֵּין דְּפִלַּחוּ, קְדָם יי. לְדֹלָא פְּלַחוּ,
קְדָמוּהִי: ^{טז} כִּי הִנֵּה הַיּוֹם בָּא בְּעַר פִּתְגוּר וְהָיוּ כָּל-זָדִים
וְכָל-עֲשֵׂה רָשָׁעָה קָשׁ וְלֹהֵט אֲתֶם הַיּוֹם הַבָּא אָמַר יְהוָה
צְבָאוֹת אֲשֶׁר לֹא-יַעֲזֹב לָהֶם שָׂרֵשׁ וְעַנְף: אָרִי הָא יוֹמָא, אֲתִי.
בְּעִיר, בְּתַנּוּרָא. וַיְהוּן כָּל רָשִׁיעֵיָא. וְכָל עֲבָדֵי חֲטָאָה, חֲלָשִׁין פְּקֻשָּׂא.
וַיִּלְחִיד יְתִיהוּן, יוֹמָא דְּאֲתִי. אָמַר, יי צְבָאוֹת. דְּלֹא יִשְׁבּוּק לְהוּן, בַּר וּבַר
בַּר: ^{יז} וְזָרְחָה לְכֶם יְרֵאֵי שָׁמַי שְׁמֵשׁ צְדָקָה וּמְרַפָּא בְּכַנְפֵיהָ
וַיִּצְאֲתֶם וּפְשִׁתֶם בְּעִגְלֵי מְרַבְּק: וְתַדְנַח לְכוּן. דְּחִלֵי שָׁמַי, שְׁמַשָּׁא
דְּזָכוּ. וְאַסוּתָא בְּכַנְפָּהָ. וְתַפְקוּן וְתַטְּוִלוּן, בְּעִגְלֵי רַבְּקָא: ^{יח} וְעִסוּתֶם
רָשָׁעִים כִּי-יְהִיוּ אֲפֹר תַּחַת כַּפּוֹת רַגְלֵיכֶם בַּיּוֹם אֲשֶׁר אָנֹכִי
עֹשֶׂה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת: וְתַדְוִשוּן רָשִׁיעִין. אָרִי יְהוּן קְטַמָּא.
תַּחֲוֹת, פְּרַסַת רַגְלֵיכוּן. בַּיּוֹמָא, דְּאָנָא עֲבִיד. אָמַר, יי צְבָאוֹת: ^{יט} זְכָרוּ
תּוֹרַת מֹשֶׁה עֲבָדֵי אֲשֶׁר צִוִּיתִי אוֹתוֹ בְּחֹרֵב
עַל-כָּל-יִשְׂרָאֵל חֻקִּים וּמִשְׁפָּטִים: אַדְּכֵרוּ. אוּרִיתָא, דְּמִשָּׁה
עֲבָדֵי. דְּפִקִּידִית יְתִיה בְּחֹרֵב, עַל כָּל יִשְׂרָאֵל. לְאַלְפָּא יְתִיהוּן, קִימִין
וְדִינִין: ^כ הִנֵּה אֲנֹכִי שֹׁלַח לְכֶם אֶת אֱלֹהֵי הַנְּבִיא לְפָנַי בּוֹא
יוֹם יְהוָה הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא: הָא אָנָא, שֹׁלַח לְכוּן. יְת, אֱלֹהֵי נְבִיא.
קְדָם. מִיתִי יוֹמָא דְּעֵתִיד לְמִיתִי, מִן קְדָם יי. רַבָּא וּדְחִילָא: ^{כא} וְהָשִׁיב
לְב-אֲבוֹת עַל-בָּנִים וְלֵב בָּנִים עַל-אֲבוֹתֶם פֶּן-אֲבוֹא

וְהִפִּיתִי אֶת־הָאָרֶץ חֶרֶם: וְיָתִיב לֵב אָבְהָן, עַל בְּנֵינָן. וְלֵב בְּנֵינָא,
עַל אָבְהָתְהוֹן. דְּלִמָּא אֶתְגְּלִי, וְאִשְׁבַּח יְת אַרְעָא בְּחֻבְהָא, וְאִמְחִינָה
גְּמִירָא:

ונוהגים לחזור על פסוק זה:

הִנֵּה אֲנֹכִי שֹׁלַח לְכֶם אֶת אֱלֹהֵי הַנְּבִיא לִפְנֵי בּוֹא יוֹם יְהוָה הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא:
(גְּאֲלֵנוּ יְהוָה צְבָאוֹת שְׁמוֹ קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל):
(פְּרַקְנָא. יי צְבָאוֹת, שְׁמִיָּהּ קְדִישָׁא, דִּישְׂרָאֵל):

על דא יתברך וישתבח, שְׁמָא רַבָּא קְדִישָׁא. די לעילא, חַיָּא וְקַיָּמָא. מְבָרַךְ הוּא לְעָלַם,
וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא:

מפטיר דיו"ט שני שלפסח (בהוצה לארץ)

במדבר סימן כ"ח פסוקים ט"ז - כ"ה

וּבַחֲדָשׁ הָרִאשׁוֹן בְּאַרְבַּעַת עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ פָּסַח לִיהוָה: וּבַחֲמִשָּׁה
עָשָׂר יוֹם לַחֲדָשׁ הַזֶּה חֲגַ שְׁבַעַת יָמִים מִצּוֹת יֹאכֵל: בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן
מִקְרָא־קֹדֶשׁ כָּל־מְלֹאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ: וְהִקְרַבְתֶּם אִשָּׁה עִלָּה
לִיהוָה פָּרִים בְּנֵי־בָקָר שְׁנַיִם וְאֵיל אֶחָד וְשִׁבְעָה כִּבְשִׂים בְּנֵי שָׁנָה
תְּמִימִם יְהִיוּ לְכֶם: וּמִנְחַתְכֶם סֹלֶת בָּלוּלָה בְּשֶׁמֶן שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרִינָיִם
לֶפֶד וּשְׁנַיִם עֶשְׂרִינָיִם לֶאֱיִל תַּעֲשׂוּ: עֶשְׂרוֹן עֶשְׂרוֹן תַּעֲשֶׂה לַכֶּבֶשׂ
הָאֶחָד לְשִׁבְעַת הַכִּבְשִׂים: וְשַׁעִיר חַטָּאת אֶחָד לְכַפֵּר עֲלֵיכֶם: מִלֶּבֶד
עֲלֵת הַבָּקָר אֲשֶׁר לְעֵלֶת הַתְּמִיד תַּעֲשׂוּ אֶת־אֱלֹהֵי: כִּי־אֵלֶּה תַּעֲשׂוּ
לַיּוֹם שִׁבְעַת יָמִים לֶחֶם אִשָּׁה רִיחַ־נִיחֹחַ לִיהוָה עַל־עוֹלֹת הַתְּמִיד
יַעֲשֶׂה וְנִסְפּוּ: וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מִקְרָא־קֹדֶשׁ יְהִי לְכֶם כָּל־מְלֹאכֶת
עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ:

ברכה ראשונה שקודם ההפטרה

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. אֲשֶׁר בָּחַר, בְּנִבְיָאִים טוֹבִים. וּרְצָה
בְּדַבְרֵיהֶם, הַנְּאֻמְרִים בְּאֵמֶת. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה. הַבּוֹחֵר בַּתּוֹרָה,
בְּמֹשֶׁה עַבְדּוֹ, וּבִישְׂרָאֵל עַמּוֹ. וּבְנִבְיָאֵי, הָאֵמֶת וְהַצְּדִק: (אמנ)

הפטרה דיו"ט שני שלפסח (בחוצה לארץ)

במלכים ב' סימן כ"ב

בֶּן־שְׁמֹנֶה שָׁנָה יֵאֱשִׁיחוּ בְּמִלְכוֹ וּשְׁלֹשִׁים וְאַחַת שָׁנָה
מֶלֶךְ בִּירוּשָׁלַם וְשֵׁם אָמוֹ יְדִידָה בַת־עֲדִיָה
מִבְּצֻקָת: בַּר תַּמְנֵי שָׁנִים, יֵאֱשִׁיחַ כַּד מֶלֶךְ. וּתְלַתִּין וַחֲדָא, שָׁנִים. מֶלֶךְ,
בִּירוּשָׁלַם. וְשׁוּם אִמִּיהָ. יְדִידָה בַת עֲדִיָה, מִבְּצֻקָת: בַּ וַיַּעַשׂ הַיִּשְׂרָאֵל
בְּעֵינָיו יְהוָה וַיִּלְךְ בְּכָל־דָּרֶךְ דָּוִד אָבִיו וְלֹא־סָר יָמִין
וּשְׁמֹאוֹל: וַעֲבַד דְּכֶשֶׁר, קָדָם יְיָ. וְאַזֵּל. בְּכָל אֹרַח, דָּוִד אָבוּהִי. וְלֹא
סָטָא, לְיַמִּנָא וְלִסְמָאֲלָא: ג וַיְהִי בְשְׁמֹנֶה עֶשְׂרֵה שָׁנָה לְמֶלֶךְ
יֵאֱשִׁיחוּ שְׁלַח הַמֶּלֶךְ אֶת־שָׁפָן בֶּן־אַצְלִיָהוּ בֶן־מִשְׁלָם
הַסֹּפֵר בֵּית יְהוָה לֵאמֹר: וַהֲוָה. בַּתְּמָנָא עֶסְרִי, שָׁנִים. לְמַלְכָא,
יֵאֱשִׁיחַ. שְׁלַח מַלְכָא. יָת שָׁפָן בַּר אַצְלִיָה בַר מִשְׁלָם, סֹפְרָא. בֵּית מִקְדָּשָׁא
דִּי, לְמִימְר: דַּ עֲלֵה אֶל־חִלְקִיָהוּ הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל וַיְתִים
אֶת־הַכֶּסֶף הַמּוּבָא בֵּית יְהוָה אֲשֶׁר אֶסְפוּ שְׁמֵרֵי הַסֶּף
מֵאֵת הָעָם: סָק. לְוֹת חִלְקִיָה, כְּהֵנָא רַבָּא. וַיִּטְקִים, יָת כֶּסֶף.
דְּמַתְעַל, לְבֵית מִקְדָּשָׁא דִּי. דְּכַנְשׁוּ אִמְרַפְלִיָא, מִן עַמָּא: דַּ (כ' וַיִּתְנָה)
וַיִּתְּנֵהוּ עַל־יַד עֹשֵׂי הַמְּלָאכָה הַמִּפְקָדִים (כ' בַּבֵּית) בֵּית
יְהוָה וַיִּתְּנוּ אֹתוֹ לְעֹשֵׂי הַמְּלָאכָה אֲשֶׁר בְּבֵית יְהוָה לְחֻזְק
בְּדָק הַבַּיִת: וַיִּתְּנֵיהּ. עַל יַד, עֲבָדֵי עֲבִידְתָא. דְּמִמְנֹן, בֵּית מִקְדָּשָׁא
דִּי. וַיִּתְּנוּ יָתֵיהּ. לְעֲבָדֵי עֲבִידְתָא, דְּבַבֵּית מִקְדָּשָׁא דִּי. לְתַקְפָא, בְּדָקָא
דְּבֵיתָא: דַּ לְחַרְשִׁים וְלַבְנִים וְלַגְּדָרִים וְלַקְנֹת עֵצִים וְאַבְנֵי

זולק הדקדוק: א מבצקת. הקמץ חטף והשווא נח והקו"ף בפתח: ה לחזק (את) בדק הבית.
לא גרסינן תיבת 'את' גם בקצת דפוסים ל"ג לה:

מַחְצֵב לְחֻק אֶת-הַבַּיִת: לְנִגְרֵיא. וְלֹא רֵדִיכְלִיא, וְלֹא רֵגוּבְלִיא.
וּלְמִזְבֵּן אֲעִין, וְאַבְנֵין פְּסִילֵן. לְתַקְפָּא, יֵת בֵּיתָא: ז אַךְ לֹא-יִחְשָׁב
אֲתָם הַכְּסָף הַנָּתֵן עַל-יָדָם כִּי בְּאִמּוּנָה הֵם עֹשִׂים: בְּרַם,
לֹא מִתְחַשֵּׁב עִמָּהוֹן. כְּסָפָא, דְּמִתְיָהִיב עַל יְדֵהוֹן. אֲרִי בְּהִימְנוּתָא, אֲנוּן
עֲבָדִין: ח וַיֵּצֵו הַמֶּלֶךְ אֶת-כָּל-הָעָם לֵאמֹר עֲשׂוּ פִּסְח
לִיהוָה אֱלֹהֵיכֶם כַּכָּתוּב עַל סֵפֶר הַבְּרִית הַזֶּה: וּפְקִיד
מִלְכָּא, יֵת כָּל עַמָּא לְמִימַר. עֲבִידוּ פִּסְחָא. קְדָם, יי אֱלֹהֵכּוֹן. כְּמָא
דְּכַתִּיב, עַל סֵפֶרָא דְקִימָא, הַדִּין: ט כִּי לֹא נַעֲשָׂה בְּפִסְח הַזֶּה
מִימֵי הַשְּׁפָטִים אֲשֶׁר שִׁפְטוּ אֶת-יִשְׂרָאֵל וְכָל יְמֵי מַלְכֵי
יִשְׂרָאֵל וּמַלְכֵי יְהוּדָה: אֲרִי לֹא אֶתְעֵבִיד, בְּפִסְחָא הַדִּין. מִיּוֹמֵי,
נְגוּדֵיא. דְּדָנוּ, יֵת יִשְׂרָאֵל. וְכָל. יוֹמֵי. מַלְכֵי יִשְׂרָאֵל, וּמַלְכֵי דְבֵית יְהוּדָה:
י כִּי אִם-בְּשִׂמְנָה עֲשֶׂרָה שָׁנָה לְמֶלֶךְ יֹאשִׁיָּהוּ נַעֲשָׂה
הַפִּסְח הַזֶּה לִיהוָה בִּירוּשָׁלַם: אֱלֵהִין. בְּתַמְנָא עֶסְרֵי, שְׁנֵין.
לְמִלְכָּא, יֹאשִׁיָּהוּ. אֶתְעֵבִיד. פִּסְחָא הַדִּין. קְדָם יי, בִּירוּשָׁלַם: יא וְגַם
אֶת-הָאֲבוֹת וְאֶת-הַיְדֻעָנִים וְאֶת-הַתְּרַפִּים וְאֶת-הַגְּלָלִים
וְאֶת כָּל-הַשְּׁקִצִּים אֲשֶׁר נִרְאוּ בְּאַרְצֵי יְהוּדָה וּבִירוּשָׁלַם
בְּעַר יֹאשִׁיָּהוּ לְמַעַן הַקִּים אֶת-דְּבָרֵי הַתּוֹרָה הַכְּתוּבִים
עַל-הַסֵּפֶר אֲשֶׁר מֵצָא חִלְקִיָּהוּ הַכֹּהֵן בֵּית יְהוָה: וְאִף יֵת
בְּדִין, וְיֵת זְכוּרוֹ. וְיֵת צִלְמֵנִיא וְיֵת טְעוּתָא, וְיֵת כָּל שְׁקוּצֵיא. דְּאֶתְחַזִּיא
בְּאַרְעָא דְבֵית יְהוּדָה, וּבִירוּשָׁלַם. פְּלִי, יֹאשִׁיָּהוּ. בְּדִיל. לְקִימָא. יֵת פְּתַגְמֵי
אוּרִיתָא, דְּכַתִּיבִין עַל סֵפֶרָא. דְּאֶשְׁכַּח. חִלְקִיָּהוּ כְּהֵנָּא, בֵּית מִקְדָּשָׁא דִּיִּי:
יב וְכִמְהוּ לֹא-הָיָה לְפָנָיו מֶלֶךְ אֲשֶׁר-שָׁב אֶל-יְהוָה
בְּכָל-לְבָבוֹ וּבְכָל-נַפְשׁוֹ וּבְכָל-מְאֹדוֹ כְּכָל תּוֹרַת מֹשֶׁה
וְאַחֲרָיו לֹא-קָם כְּמֵהוּ: וּכְוִתִּיה לֹא הוּהוּ קְדָמוּהִי, מִלְכָּא. דְּתַב

לְפִלְחָנָא דִּיּוּ בְּכֹל לְבִיָּהּ וּבְכֹל נַפְשִׁיהּ, וּבְכֹל נְכוּסוּהֵי. כְּכֹל, אוֹרִיתָא
 דְּמֹשֶׁה, וּבְתַרוּהֵי, לָא קָם כְּוַתִּיָּה:
 (גְּאֵלְנוּ יְהוָה עֲבָאוֹת שְׁמוֹ קְדוּשׁ יִשְׂרָאֵל):
 (פְּרָקְנָא. יי עֲבָאוֹת, שְׁמִיָּה. קְדִישָׁא, דִּישְׂרָאֵל):
 עַל דָּא יִתְבָּרַךְ וַיִּשְׁתַּבַּח, שְׁמָא רַבָּא קְדִישָׁא. דִּי לְעִילָא, חַיָּא וְקַיְמָא. מְבָרַךְ הוּא לְעָלַם,
 וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא:

מפטיר דשחרית כפור

במדבר סימן כ"ט פסוקים ז' - י"א

וּבַעֲשׂוֹר לַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי הַזֶּה מִקְרָא־קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם וְעֲנִיתֶם
 אֶת־נַפְשֹׁתֵיכֶם כָּל־מְלֹאכָה לֹא תַעֲשׂוּ: וְהִקְרַבְתֶּם עֲלֶיהָ לִיהוָה רִיח־
 נִיחֹחַ פַּר בֶּן־בָּקָר אֶחָד אֵיל אֶחָד כַּבָּשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה שִׁבְעָה תְּמִימִם
 יִהְיוּ לָכֶם: וּמִנְחַתֶּם סֶלֶת בְּלוּלָה בְּשֶׁמֶן שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֹנִים לַפָּר שְׁנֵי
 עֶשְׂרֹנִים לָאֵיל הָאֶחָד: עֶשְׂרוֹן עֶשְׂרוֹן לַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד לְשִׁבְעַת
 הַכֶּבֶשִׂים: שְׁעִיר־עִזִּים אֶחָד חֲטָאת מִלֶּבֶד חֲטָאת הַכֹּפְרִים וְעֹלֹת
 הַתְּמִיד וּמִנְחַתָּהּ וְנִסְפִיָּהֶם:

ברכה ראשונה שקודם ההפטרה

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. אֲשֶׁר בָּחַר, בְּנִבְיָאִים טוֹבִים. וְרָצָה
 בְּדַבְרֵיהֶם, הַנְּאֻמִּים בְּאֵמֶת. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה. הַפּוֹחֵר בַּתּוֹרָה,
 בְּמֹשֶׁה עַבְדּוֹ, וּבִישְׂרָאֵל עַמּוֹ. וּבְנִבְיָאֵי, הָאֵמֶת וְהַצְּדִק: (אמין)

הפטרה דשחרית כפור

בישעיה סימן נ"ז

וְאָמַר סְלוּ־סְלוּ פִּנּוּ־דַרְךְ הָרִימוּ מִכְּשׁוֹל מִדְּרֹךְ עַמִּי:
 וַיִּימַר אֱלִיפוֹ וְאִזְהַרְוּ אִפְנוּ לֵב עַמָּא, לְאוֹרַח תְּקַנְנָא. סְלִיקוּ
 תַקְלַת רְשִׁיעֵיָא מְאוֹרַח, כְּנִשְׁתָּא דְעַמִּי: כִּי כֹה אָמַר רַם וְנִשְׂא
 שִׁכְנָא עַד וְקְדוּשׁ שְׁמוֹ מְרוֹם וְקְדוּשׁ אִשְׁכּוֹן וְאַתְּ־דִכְּא

וְשַׁפְּל־רוּחַ לְהַחֲיוֹת רוּחַ שְׁפָלִים וּלְהַחֲיוֹת לֵב נְדַפְאִים:
 אָרִי כְדָנָן אָמַר, רָמָא וּמְנַטְלָא. דְּשָׂרִי בְּשִׁמְיָא, וְקָדִישׁ שְׁמִיָּה. בְּרוּמָא
 שָׂרִי, וְקָדִישָׁא שְׂכִינְתִּיהָ. אָמַר לְמַפְרַק לְתַבִּירִי לְבָא, וּלְמַכִּיכִי רוּחָא.
 לְקִימָא, רוּחַ מַכִּיכִין. וּלְמַסְעָד, לֵב תְּבִירִין: ^א כִּי לֹא לְעוֹלָם אָרִיב
 וְלֹא לְנֹצַח אֶקְצוֹף כִּי-רוּחַ מִלְּפָנַי יַעֲטוֹף וּנְשָׁמוֹת אָנִי
 עֲשִׂיתִי: אָרִי לֹא לְעֶלְמָא, אֶתְפָּרַע בְּדִין. וְלֹא לְאַפְרָשׁ, יְהִי רְגוּזִי. אָרִי
 רוּחִי מִיִּתְיָא, אָנָּא עֲתִיד לְאַתְבָּא. וּנְשַׁמְתָּא, אָנָּא עֲבַדִּית:
^ב בְּעֶזְרִי בְּעֵזְרִי קָצַפְתִּי וְאַכְהוּ הַסֵּתֵר וְאַקְצָף וַיִּלְךְ שׁוֹבֵב
 בְּדַרְךְ לְבוֹ: בְּחוּבֵי מְמוֹנְהוֹן דְּאַנְסוֹ הָוָה רְגוּזִי עֲלִיהוֹן, וְאַלְקִיתַנּוּן.
 סְלִיקִית שְׂכִינְתִּי מִנְהוֹן, וְטַלְטִילַתַנּוּן. בְּדַרְיַת גְּלוּתְהוֹן עַל דְּטַעוּ, בְּתַר
 הַרְהוּר לְבַהוֹן: ^ג דְּרַכִּיו רְאִיתִי וְאַרְפָּאָהוּ וְאַנְחָהוּ וְאַשְׁלָם
 נַחְמִים לוֹ וְלְאַבְלָיו: אֹרַח תִּיבְתְּהוֹן גְּלִיָּא קְדָמִי, וְאַשְׁבוּק לְהוֹן.
 וְאַרְחִים עֲלִיהוֹן. וְאַשְׁלָם תַּנְחוּמִין. לְהוֹן, וְלְדַמְתָּא בְּלִין עֲלִיהוֹן: ^ד בּוֹרָא
 (כ' נוב) נִיב שְׁפָתַי שְׁלוֹם | שְׁלוֹם לְרַחוּק וְלִקְרוֹב אָמַר
 יְהוָה וּרְפָאתָיו: דְּבָרָא מְמַלֵּל סְפוֹן, בְּפוּס כָּל אַנְשָׁא. אָמַר שְׁלָמָא
 יתְעַבִּיד לְצַדִּיקָיָא, דְּנִטְרוּ אֹרִיתִי מִלְּקַדְמִין. וְשְׁלָמָא יתְעַבִּיד לְתַבִּיָּא,
 דְּתַבוּ לְאֹרִיתִי קְרִיב. אָמַר יי, וְאַשְׁבוּק לְהוֹן: ^ה וְהַרְשָׁעִים פִּיִּם
 נִגְרָשׁ כִּי הַשְׁקֵט לֹא יוֹכֵל וַיִּגְרָשׁוּ מִימִיו רַפֵּשׁ וְטִיט:
 וְרִשְׁיַעֲיָא, פִּימָא דְטָרִיד. דְּבַעֵי לְמַנְחָ, וְלֹא יְכִיל. וְעַכְרִין מוֹהִי, סִין וְטִין:
^ו אֵין שְׁלוֹם אָמַר אֱלֹהֵי לְרִשְׁעִים: לִית שְׁלָמָא. אָמַר אֱלֹהֵי,
 לְרִשְׁיַעֲיָא: ^ז קָרָא בְּגֵרוֹן אֶל-תְּחַשֵּׁף בְּשׁוֹפֵר הָרִם קוֹלְךָ
 וְהִגַּד לְעַמִּי פִּשְׁעָם וּלְבַיִת יַעֲקֹב חַטָּאתָם: נְבִיא אֲכַלִּי
 בְּגֵרוֹנְךָ, לֹא תִמְנַע. בְּקַל שׁוֹפְרָא, אָרִים קַלְךָ. וְחוּי לְעַמִּי, מִרְדֵּיהוֹן. וּלְבַיִת
 יַעֲקֹב, חוּבִיהוֹן: ^ח וְאוֹתֵי יוֹם יוֹם יְדַרְשׁוּן וְדַעַת דְּרַכִּי יַחְפְּצוּן

כְּגוֹי אֲשֶׁר-צָדָקָה עָשָׂה וּמִשְׁפָּט אֱלֹהֵיוּ לֹא עֲזָב יִשְׁאָלוּנִי
 מִשְׁפָּטֵי-צֶדֶק קִרְבַּת אֱלֹהִים יַחֲפָצוּן: וּקְדָמִי יוֹם יוֹם, אֶלְפָן
 תִּבְעִין. כְּאֵלֹו לְמַדַּע אֹרְחָן דְּתַקְנֵן קְדָמִי, צָבָן. כְּעַמָּא, דְּזָכוּ עֲבַד. וּמְדִין
 אֱלֹהֵיהּ, לֹא אֶתְרַחֵק. שְׁאֵלִין מִן קְדָמִי, דִּין דְּקִשׁוּט. כְּאֵלֹו לְאֶתְקַרְבָּא
 לְדַחֲלָתָא דִּי, צָבָן: ^ד לְמָה צִמְנוּ וְלֹא רָאִיתָ עֲנִינוּ נַפְשָׁנוּ
 וְלֹא תִדַּע הֵן בְּיוֹם צִמְכֶם תִּמְצְאוּ-חֲפִץ וְכָל-עֲצָבֵיכֶם
 תִּנְגָּשׁוּ: אֲמַרִין לְמָא אֲנַחְנָא צִימִין, וּקְדָמְךָ גְּלִי. מְסַגְפִין נַפְשָׁתְנָא,
 וּקְדָמְךָ יָדִיעַ. נְבִיא, אֵימַר לְהוֹן. הָא בְּיוֹם תַּעֲנִיתְכוּן, אַתּוֹן תִּבְעִין
 צְרִיכוּן, וְכָל תַּקְלָתְכוּן, אַתּוֹן מְקַרְבִין: ^ב הֵן לְרִיב וּמִצָּה תִצְוִמוּ
 וְלִהְיוֹת בְּאֶגְרֵי רָשָׁע לֹא-תִצְוִמוּ כְּיוֹם לְהִשְׁמִיעַ בְּמָרוֹם
 קוֹלְכֶם: הָא לְתַחֲרוּ וּלְמַצּוּ, אַתּוֹן צִימִין. וְלִמְמַחֵי, בְּכַרְמִיזָא דְרִשְׁעָא.
 לֹא תַתְעַנּוּן תַּעֲנִין, כְּאֵלִין. לְאִשְׁמַעְיָא בְּמָרוּמָא, קְלָכוּן: ^ג הַכֹּזֶה יִהְיֶה
 צוֹם אֲבַחְרֵהוּ יוֹם עֲנוֹת אָדָם נַפְשׁוֹ הִלְכָף כְּאֲגָמֵן רֹאשׁוֹ
 וְשָׁק וְאֶפֶר יַצִּיעַ הִלְזָה תִקְרָא-צוֹם וְיוֹם רָצוֹן לִיהוּהִ:
 הַהֲדָא הִיא תַעֲנִיתָא, דְרַעֲינָא בֵּה. יוֹמָא. דְּמִסְגִּיף אֲנִשָּׂא, נַפְשִׂיהּ. כְּפִיף
 רִישִׂיהּ, כְּאֲגִמוֹן כְּפִיף. וְעַל סְקָא וְקֻטְמָא, בְּאִית. הִלְהֲדָא, אַתּוֹן קָרָן תַּעֲנִין.
 וְיוֹמָא דְרַעֲוָא בֵּיה, מִן קְדָם יִי: ^ד הֲלוֹא זֶה צוֹם אֲבַחְרֵהוּ פִתְחַ
 חֲרָצְבוֹת רָשָׁע הַתֵּר אֲגָדוֹת מוֹטָה וְשִׁלַּח רְצוּעִים חֲפָשִׁים
 וְכָל-מוֹטָה תִנְתְּקוּן: הֲלֹא דָא הִיא תַעֲנִיתָא, דְרַעֲינָא בֵּה. פְּרָדוּ,
 כְּנִשְׁת רִשְׁעָא. שְׂרוּ, קִטְרֵי כְּתָבֵי דִין מִסְטִי. וּפְטְרוּ דְהוּ אֲנִיסִין, בְּנֵי חוֹרִין.
 וְכָל דִּין מִסְטִי, תִסְלָקוּן: ^ה הֲלוֹא פָרַס לָרַעַב לַחֲמֶךָ וְעֲנִיִים
 מְרוּדִים תִּבְיָא בֵּית כִּי-תִרְאֶה עָרִם וְכִסִּיתוּ וּמִבְּשָׂרְךָ לֹא
 תִתַּעֲלֶם: הֲלֹא תִפְרִינִים לְכַפְנָא, מִלְחָמְךָ. וְחִשְׁיָכִין מְטַלְטְלִין,

זֶלְק הַדְּקָדוּק: ^ו בְּאֶגְרֵי. בְּטַפְחָא בְּכָל סַפְרֵי תִימָן: ^ז פִּתְחַ. בְּפִשְׁט אַחַד בְּסַתִּי
 וּבִירוּשְׁלַמִּיִם, וְהִיא שִׁיטַת רַמ"ל:

תעיל לגו ביתך. ארי תחזי ערטלאה, ותכסיניה, ומקריב בסרך, לא
תכבוש עינך: ^{טז} אז יבקע פשחר אורך וארכתך מהרה
תצמח והלך לפניך צדקך כבוד יהוה יאספק: בכין יתגלי
כשפרפרא, נהורך. ואסות מחתך, בפריע תסק. ויהכן קדמך, וכותך.
ביקר מן קדם יי, תתפניש: ^{יז} אז תקרא ויהוה יענה תשוע
ויאמר הנני אסתסיר מתוכך מוטה שלח אצבע
ודבר-און: בכין תצלי, ויי יקביל צלותך. תבעי מן קדמוהי, ויעביד
בעותך. אם תעדי מבינך, אסטיות דיין, מרמו באצבע ומלמלא, מלין
דאונים: ^{יח} ותפק לרעב נפשך ונפש נענה תשביע וזרח
בחשך אורך ואפלתך פצהרים: ותתפח קדם כפנא, נפשך.
ונפש מסגפא, תסבע. וידנח בחשוכא, נהורך. וקבלך, יהי כטיהרא:
^{יט} ונחך יהוה תמיד והשביע בצחצחות נפשך ועצמתך
יחליץ והיית כגן רוה וכמוצא מים אשר לא יכזבו
מימיו: וידברנך יי, תדירא. ויסבע בשני בערתא, נפשך. וגופך, ייחי
בחיי עלמא. ותהי נפשך מליא תפנקין, כגנת שקיא דמרויא. וכמבוע
דמין, דלא פסקין, מוהי: כ ובנו ממך חרבות עולם מוסדי
דור-ודור תקומם וקרא לך גדר פריץ משובב נתיבות
לשבת: ויבנו מנך, חרבת עלם. יסודי דר ודר, תקומים. ויקרון לך,
מקיים אורחא דתקנא, מתיב רשיעיא, לאוריתא: ^כ אסתשיב
משבת רגלך עשות חפצך ביום קדשי וקראת לשבת
ענג לקדוש יהוה מכבד וכבדתו מעשות דרכיך ממצוא
חפצך ודבר דבר: אם תתיב משבתא, רגלך. למעבד צרכך,
ביומא דקדשי. ותערעה לשבתא, בתפנקין. לקדישא דיין, תיקר. ותיקר

זולק הדקדוק: ^{טז} יאספק. הפ"ה והכ"ף רפה בסת"י: ^כ לקדוש יי מכבד. ה"ג בלא וי"ו,
ובקצת דפוסים נפל טעות:

קדמוהי, מלמעבד אורחך, ומלסופקא צרכך ומלמללא, מלין דאונים:
כב אז תתענג על-יהוה והרפבתיך על- (כ' במותי) **במתי**
ארץ והאכלתיך נחלת יעקב אביך פי פי יהוה דבר:
 בכין. תתפנק, קדם יי. וישרינד, על תקפי ארעא. ויזילנד. פירי, אחסנת
 יעקב אבוד. ארי במימרא די, גזיר בן: **כג ובא לציון גואל ולשבי**
פשע ביעקב נאם יהוה: וייתי לציון, פריק. ולא תבא מרודיא
 דבית יעקב, לאוריתא. אמר, יי: **כד ואני זאת בריתי אותם**
אמר יהוה רוחי אשר עליך ודברי אשר-שמתי בפיהך
לא-ימושו מפיהך ומפי זרעך ומפי זרעך אמר יהוה
מעתה ועד-עולם: ואנא. דין קימי עמהון, אמר יי. רוח קדשי,
 דעלך. ופתגמי נבואתי, דשויתי בפמך. לא יעדון. מפמך ומפום בך.
 ומפום בני בך, אמר יי. מפעון, ועד עלמא:

(גאלנו יהוה צבאות שמו קדוש ישראל:)

(פרקנא. יי צבאות, שמייה. קדישא, דישראל:)

על דא יתברך וישתבח, שמה רבא קדישא. די לעילא, חיא וקימא. מברך הוא לעלם,
 ולעלמי עלמאי:

ברכה ראשונה שקודם ההפטרה

ברוך אתה יהוה אל-ינו מלך העולם. אשר בחר, בנביאים טובים. ורצה
בדבריהם, הנאמרים באמת. ברוך אתה יהוה. הבוחר בתורה,
במשה עבדו, ובנישאל עמו. ובנביאי האמת והצדק: (אמ)

הפטרה דמנחת כפור

ספר יונה

ויהי דבר-יהוה אל-יונה בן-אמתי לאמר: והוה פתגם
 נבואה, מן קדם יי. עם יונה בר אמתי, למימר: **ב קום לך**

אֶל-נִינְוָה הָעִיר הַגְּדוֹלָה וְקָרָא עָלֶיהָ כִּי-עָלְתָה רַעְתָּם
לְפָנָי: קוּם. אִיזִיל לְנִינְוָה. קָרָתָא רַבְתָּא, וְאַתְנַבֵּי עָלֶיהָ. אָרִי סְלִיקַת
בִּישְׁתְּהוֹן, לְקַדְמִי: וַיִּקָּם יוֹנָה לְבָרַח תַּרְשִׁישָׁה מִלְּפָנָי יְהוָה
וַיֵּרֶד יָפוֹ וַיִּמְצֵא אֹנִיָּה | בָּאָה תַרְשִׁישׁ וַיִּתֵּן שְׂכָרָהּ וַיֵּרֶד
בָּהּ לָבוֹא עִמָּהֶם תַּרְשִׁישָׁה מִלְּפָנָי יְהוָה: וְקָם יוֹנָה, לְמַעַרְק
לְיָמָא. מִן קָדָם דִּיתְנַבֵּי, בְּשִׁמְא דִּינִי. וּנְחַת לְיָפוֹ. וְאַשְׁכַּח אֶלְפָּא, דְּאֶזְלָא
בְּיָמָא. וַיְהִי אַגְרָה. וּנְחַת בָּהּ, לְמִיזַל עִמָּהוֹן בְּיָמָא. מִן קָדָם דִּיתְנַבֵּי,
בְּשִׁמְא דִּינִי: וַיְהוֶה הַטִּיל רוּחַ-גְּדוֹלָה אֶל-הַיָּם וַיְהִי
סַעַר-גְּדוֹל בַּיָּם וְהָאֹנִיָּה חֹשֶׁבֶה לְהִשָּׁבֵר: וַיִּי. אָרִיס רוּחַ רַב,
עַל יָמָא. וְהוּהוּ נַחְשׁוּל רַב, בְּיָמָא. וְאַלְפָּא, בְּעֵינָא, לְאַתְבְּרָא: וַיִּירָאוּ
הַמַּלְאָכִים וַיִּזְעַקוּ אִישׁ אֶל-אֱלֹהֵיוֹ וַיִּטְלוּ אֶת-הַכְּלִים אֲשֶׁר
בָּאֹנִיָּה אֶל-הַיָּם לְהַקֵּל מֵעֲלֵיהֶם וַיּוֹנָה יָרַד אֶל-יַרְבַּתִּי
הַסְּפִינָה וַיִּשְׁכַּב וַיֵּרְדָּם: וּדְחִילוֹ סַפְנִיָּא. וּבְעוֹ גְּבַר מִן דְּחִלְתִּיהּ וַחֲזוּ,
אָרִי לִית בְּהוֹן צְרוּךְ. וּרְמוּ יַת מְנִיָּא. דְּבִאֶלְפָּא, לְיָמָא. לְאַקְלָא, מִנְהוֹן.
וַיּוֹנָה. נְחַת, לְאַרְעִית שְׂדָא דְּבִאֶלְפָּא. וּשְׂכִיב, וּדְמוּךְ: וַיִּקְרַב אֵלָיו
רַב הַחֲבִל וַיֹּאמֶר לוֹ מַה-לָּךְ גְּרָדָם קוּם קְרָא אֶל-אֱלֹהֶיךָ
אוּלַי יַתְעַשֶּׂת הָאֱלֹהִים לָנוּ וְלֹא נֹאבָד: וּקְרִיב לְוַתִּיהּ, רַב
סַפְנִיָּא. וַאֲמַר לִיהּ, מָא אַתְ דְּמוּךְ. קוּם צְלִי, קָדָם אֱלֹהֶךָ. מָאִם. יַתְרַחַס מִן
קָדָם יִי. עֲלָנָא, וְלֹא נִיבַד: וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל-רֵעֵהוּ לְכוּ
וּנְפִילָה גּוֹרְלוֹת וְנִדְעָה בְּשַׁלְמֵי הַרְעָה הַזֹּאת לָנוּ וַיִּפְּלוּ
גּוֹרְלוֹת וַיִּפְּל הַגּוֹרֵל עַל-יוֹנָה: וַאֲמָרוּ, גְּבַר לְחַבְרִיָּה. אִיתוּ, וְנִרְמִי
עַד בִּין. וְנִדְעַ. בְּדִיל מִן בְּשַׁתָּא הָדָא, לָנָא. וּרְמוּ עַד בִּין. וּנְפִל עַד בָּא, עַל
יוֹנָה: וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו הַגִּידָה-נָא לָנוּ בְּאֲשֶׁר לְמִי-הַרְעָה

הזאת לנו מה-מלאכתך ומאין תבוא מה ארצך
ואי-מזה עם אתה: ואמרו ליה, חוי כען לנא. בדיל מן בשתא
הדא, לנא. מא עבידתך, ומנן את אתי. אידא היא מדינתך. ואי מדין
עמא, את: ^ט ויאמר אליהם עברי אנכי ואת-יהוה אלהי
השמים אני ירא אשר-עשה את-הים ואת-היבשה:
ואמר להון, יהודאה אנא. ומן קדם יי. אלהא דשמיא, אנא דחיל. דעבד
ית ימא, וית יבשתא: ^ד וייראו האנשים יראה גדולה ויאמרו
אליו מה-זאת עשית כי-ידעו האנשים כי-מלפני יהוה
הוא ברח כי הגיד להם: ודחילו גברי, דחלא רבא. ואמרו ליה,
מא דא עבדתא. ארי ידעו גברי. ארי מן קדם דיתנבי בשמא די, הוא
עריק. ארי חוי, להון: ^ה ויאמרו אליו מה-נעשה לך וישתק
הים מעלינו כי הים הולך וסער: ואמרו ליה, מא נעביד לך.
וינוח ימא, מננא. ארי ימא אזיל, ונחשוליה תקיף: ^ו ויאמר אליהם
שאוני והטילני אל-הים וישתק הים מעליכם כי יודע
אני כי בשלי הסער הגדול הזה עליכם: ואמר להון, סבוני,
ורמוני לימא. וינוח ימא, מנכון. ארי, ידע אנא. ארי בדילי. נחשולא
רבא. הדין, עליכון: ^ז ויחתרו האנשים להשיב אל-היבשה
ולא יכלו כי הים הולך וסער עליהם: ושיטין גברי.א.
לאתבא. ליבשתא, ולא יכלו. ארי ימא אזיל, ונחשוליה תקיף עליהון:
^ח ויקראו אל-יהוה ויאמרו אנה יהוה אל-נא נאבדה
בנפש האיש הזה ואל-תתן עלינו דם נקיא כי-אתה
יהוה כאשר חפצת עשית: וצליאו קדם יי, ואמרו. קביל בעותנא
יי, לא כען ניבד. בחובת נפשיה, דגברא הדין. ולא תתין עלנא, חובת
זולק הדקדוק: ^ט אנה. מלרע בכל התיגאן גם בירושלמיים, וכולהו שארא. וכ"ה כפי
הדקדוק. וכ"כ בעל מקנה אברהם. ועיין ערוגת הבושם:

דָּם וְזָפַי. אָרִי אֶת יי. כְּמֵא דְרַעְוֵא קְדָמְךָ, עֲבַדְתָּא: טו וַיִּשְׂאוּ
אֶת-יוֹנָה וַיִּטְלֶהוּ אֶל-הַיָּם וַיַּעֲמֵד הַיָּם מִזַּעְפוֹ: וּנְסִיבוּ, יָת
יוֹנָה. וּרְמוּהִי, לְיָמָא. וְנַח יָמָא, מִנַּח שׁוֹלִיָּה: טז וַיִּירָאוּ הָאֲנָשִׁים
יְרֵאָה גְדוּלָּה אֶת-יְהוָה וַיִּזְבְּחוּ-זֶבַח לַיהוָה וַיִּדְרוּ נְדָרִים:
וּדְחִילוּ גְבַרְיָא. דְּחֵלָא רַבָּא, מִן קָדָם יי. וַאֲמְרוּ לְדַבְּחָא דִּיבַח, קָדָם יי.
וַנְדְרוּ, נְדָרִין: ז וַיִּמֶן יְהוָה דְּג גְדוּל לְבַלַּע אֶת-יוֹנָה וַיְהִי
יוֹנָה בְּמַעֵי הַדָּג שְׁלֹשָׁה יָמִים וּשְׁלֹשָׁה לַיְלוֹת: וְזִמִּין יי, נִנְא
רַבָּא. לְמַבְלַע, יָת יוֹנָה. וְהוּהוּ יוֹנָה, בְּמַעֵיא דְנוֹנְתָא. תְּלַתָּא יָמִין,
וּתְלַתָּא לַיְלוֹן: ח וַיִּתְפַּלֵּל יוֹנָה אֶל-יְהוָה אֱלֹהֵי מַמְעֵי
הַדָּגָה: וְצִלִּי יוֹנָה. קָדָם יי, אֱלֹהֵיהָ. מַמְעֵיא, דְנוֹנְתָא: ט וַיֹּאמֶר
קָרָאתִי מִצְרָה לִי אֶל-יְהוָה וַיַּעֲנֵנִי מִבֶּטֶן שְׂאוֹל שׁוֹעֵתִי
שָׁמַעְתָּ קוֹלִי: וַאֲמַר. צִלִּיתִי. מִדְּעַקְתָּ לִי. קָדָם יי, וְקַבִּיל צְלוֹתִי.
מֵאֲרַעִית תְּהוּמָא. בְּעִיתִי, עֲבַדְתָּא בְּעוֹתִי: י וַתִּשְׁלִיכֵנִי מִצּוֹלָה
בְּלִבֵּב יָמִים וְנָהָר יִסְבְּבֵנִי כָּל-מִשְׁפָּרִיךְ וְגִלְיִךְ עָלַי עֲבָרוּ:
וּרְמִיתָנִי לְעַמְקֵיא, בְּלִבָּא דְיָמָא. וְנִהָרָא, סְחוּר סְחוּר לִי. כָּל נַחֲשׁוֹלוּהִי
דְיָמָא וְגִלוּהִי, עָלַי עָדוּ: יא וְאֲנִי אֲמַרְתִּי נִגְרַשְׁתִּי מִנְּגַד עֵינִיךְ
אֲדָ אוֹסִיף לְהַבִּיט אֶל-הֵיכַל קְדָשְׁךָ: וְאֲנָא אֲמַרְתִּי. אֲתַרְכִּיתִי,
מִן קָדָם מִימְרָךְ. בְּרַם, אוֹסִיף לְאַסְתַּכְּלָא. בְּהֵיכְלָא, דְקְדָשְׁךָ:
יב אֲפַפּוֹנִי מִיָּם עַד-נַפְשִׁי תְהוּם יִסְבְּבֵנִי סוּף חֲבוּשׁ
לְרֵאשֵׁי: אֲקַפּוֹנִי מֵיא, עַד מוֹתָא. תְּהוּמָא, סְחוּר סְחוּר לִי. יָמָא דְסוּף,
תְּלִי עֵיל מִן רֵישִׁי: יג לְקַצְבֵי הָרִים יִרְדְּתִי הָאָרֶץ בְּרַחֲתִיהָ

זולק הדקדוק: יט מצרה לי. הלמ"ד רפה בכל ספרי תימן וכ"ה בירושלמיים וברוב הדפוסים,
כי אין בו דין אתי מרחיק כי הה"א שרשית כי היא סימן הנקבות וכמו 'חרה לך' דלקמן
(פרק-ד' פס' ט'):

בְּעַדֵי לְעוֹלָם וַתַּעַל מִשַּׁחַת חַיִּי יְהוָה אֱלֹהֵי: לְעַקְרֵי טוֹרֵי־אֵ, נַחֲתִית. אֲרַעֲא. נִגְדַת בְּתַקְפָּהָא, עֵיל מְנֵי עֲלָמִין. וְאֵת קָרִיב קְדָמְךָ, לְאַסְקָא מִחֻבְלָא. חַיִּי, יְיָ אֱלֹהֵי: כֹּד בְּהַתְעַטֵּף עָלַי נַפְשִׁי אֶת־יְהוָה זְכַרְתִּי וַתָּבוֹא אֵלַיךְ תְּפִלָּתִי אֶל־הֵיכַל קֹדֶשְׁךָ: בְּאַשְׁתַּלְהוּיֹת עָלַי, נַפְשִׁי. פִּלְחָנָא דִּיִּי, אֲדַכְרִית. וְעַלְת לְקִדְמָךְ, עֲלוֹתִי. לְהֵיכַלְךָ, דְּקֹדֶשְׁךָ: כֹּד מְשֻׁמְרִים הַבְּלִי־שׁוֹא חֶסֶדְס יַעֲזֹבוּ: לֹא כַעֲמֻמְיָא, פְּלַחֵי טְעוֹתָא. דְּמֵאֲתַר דְּמַתּוּטֵב לְהוֹן, לִית אֲנוּן יַדְעִין: כֹּד וְאֲנִי בְּקוֹל תּוֹדָה אֲזַבְּחָה־לְךָ אֲשֶׁר נִדְרַתִּי אֲשַׁלְּמָה יְשׁוּעָתָה לִיהוָה: וְאֲנָא. בְּקַל תְּשַׁבַּחַת אוֹדָאָה, קִרְבְּנֵי אֶקְרִיב קְדָמְךָ. דְּנִדְרִית, אֲשַׁלֵּים. פְּרַקֵּן נַפְשִׁי בְּעֵלוֹ, קְדָם יְיָ: כֹּד וַיֹּאמֶר יְהוָה לְדָג וַיִּקָּא אֶת־יוֹנָה אֶל־הַיַּבֶּשֶׁתָּה: וַאֲמַר יְיָ, לְנוֹנָא. וּפְלַט יַת יוֹנָה, לַיַּבֶּשֶׁתָּה: כֹּד וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֶל־יוֹנָה שְׁנִית לְאִמְרֵ: וַהֲוָה פְתָגְס נְבוּזָאָה, מִן קְדָם יְיָ. עִם יוֹנָה, תְּנַנְוֹת לְמִימַר: כֹּס קוּם לְךָ אֶל־נִינּוּה הָעִיר הַגְּדוֹלָה וּקְרָא אֵלֶיהָ אֶת־הַקְּרִיאָה אֲשֶׁר אֲנֹכִי דֹבֵר אֵלַיךְ: קוּם. אִיזִיל לְנִינּוּה, קִרְתָּא רַבְתָּא. וְאַתְנַבֵּי עֲלֵהָ, יַת נְבוּזָאָתָא. דְּאֲנָא, מְמַלִּיל עִמָּךְ: לֹא וַיִּקָּם יוֹנָה וַיֵּלֶךְ אֶל־נִינּוּה כְּדִבַּר יְהוָה וְנִינּוּה הִיתָה עִיר־גְּדוֹלָה לְאֱלֹהִים מְהֵלֶךְ שְׁלֹשֶׁת יָמִים: וְקָם יוֹנָה. וְאִזִּיל לְנִינּוּה, בְּפִתְגָמָא דִּיִּי. וְנִינּוּה. הָוֹת קִרְתָּא רַבְתָּא, קְדָם יְיָ. מְהֵלֶךְ, תְּלַתָּא יוֹמִין: לֹא וַיַּחֲל יוֹנָה לָבוֹא בְּעִיר מְהֵלֶךְ יוֹם אֶחָד וַיִּקְרָא וַיֹּאמֶר עוֹד אַרְבַּעִים יוֹם וְנִינּוּה נֶהְפְּכַת: וְשָׂרֵי יוֹנָה, לְמִיעַל בְּקִרְתָּא. מְהֵלֶךְ, יוֹמָא חַד. וְאַכְרִיז, וַאֲמַר. עוֹד, אַרְבַּעִין יוֹמִין. וְנִינּוּה, מִתְהַפְּכָא: לֵב וַיֹּאמְרִינוּ אַנְשֵׁי נִינּוּה בְּאֱלֹהִים וַיִּקְרְאוּ־צוֹם וַיִּלְבְּשׁוּ שִׁקִּים מְגֹדוֹלָם

וְעַד־קִטְנָם: וְהִימִינוּ. אֲנָשִׁי נִינּוּהָ, בְּמִימְרָא דִּי. וּגְזָרוּ צוּמָא, וּלְבָשׁוּ
 סָקִין. מְרַבְּהוּן, וְעַד זְעִירָהוּן: לָג וַיִּגַע הַדָּבָר אֶל־מֶלֶךְ נִינּוּהָ וַיִּקָּם
 מִכֶּסְאוֹ וַיַּעֲבֵר אֲדָרְתּוֹ מֵעַלָּיו וַיְכַס שֶׁק וַיֵּשֶׁב עַל־הָאֶפֶר:
 וּמָטָא פְתַגְמָא, לְוֹת מַלְכָּא דְּנִינּוּהָ. וְקָם, מִכְּרִסֵּי מַלְכוּתֶיהָ. וְאַעֲדֵי לְבוּשׁ
 יִקְרִיָּה, מִנִּיָּה. וְאַתְכַּפְּסֵי סָקָא. וַיְתִיב, עַל קִטְמָא: לָד וַיִּזְעַק וַיֹּאמֶר
 בְּנִינּוּהָ מִטַּעַם הַמֶּלֶךְ וּגְדָלְיוֹ לֵאמֹר הָאָדָם וְהַבְּהֵמָה
 הַבֶּקֶר וְהַצֹּאן אֵל־יִטְעֲמוּ מֵאוֹמָה אֶל־יָרְעוּ וּמִים
 אֶל־יִשְׁתּוּ: וְאַכְרִיז. וְאָמַר, בְּנִינּוּהָ. מִגְזֵירַת מַלְכָּא. וְרַבְרַבְנוּהִי, לְמִימַר.
 אֲנָשָׂא וּבַעֲרָא, תּוֹרֵי וְעֵנָא. לָא יִטְעֲמוּן, מִדְּעַם. לָא יָרְעוּן. וּמִיָּא, לָא
 יִשְׁתּוּן: לָד וַיִּתְכַּפְּסוּ שֶׁקִּים הָאָדָם וְהַבְּהֵמָה וַיִּקְרְאוּ
 אֶל־אֱלֹהִים בְּחֻזְקָה וַיֵּשְׁבוּ אִישׁ מִדְּרָכּוֹ הַרְעָה וּמִן־הַחֲמִס
 אֲשֶׁר בְּכַפֵּיהֶם: וַיִּתְכַּפְּסוּן סָקִין. אֲנָשָׂא, וּבַעֲרָא. וַיִּצְלוּן קָדָם יי,
 בַּתְּקוּף. וַיְתוּבוּן. גָּבַר, מֵאוֹרְחֵיהּ בִּשְׁתָּא. וּמִן חֲטָפָא, דְּבִידֵיהוּן:
 לָד מִי־יֹדַע יָשׁוּב וְנַחֵם הָאֱלֹהִים וְשָׁב מִחֲרוֹן אַפּוֹ וְלֹא
 נֶאֱבַד: מִן יָדַע דָּאִית בִּידֵיהּ חוּבִין, יְתוּב מְנַהוּן. וַיִּתְרַחַם עֲלֵנָא, מִן קָדָם
 יי. וַיְתוּב. מִתְּקוּף רְגִזִּיהּ, וְלֹא נִיבַד: לָד וַיִּרְא הָאֱלֹהִים
 אֶת־מַעֲשֵׂיהֶם כִּי־שָׁבוּ מִדְּרָכָם הַרְעָה וַיִּנַּחֵם הָאֱלֹהִים
 עַל־הַרְעָה אֲשֶׁר־דָּבַר לַעֲשׂוֹת־לָהֶם וְלֹא עָשָׂה: וּגְלִי קָדָם
 יי, יֵת עוֹבְדֵיהוּן. אֲרִי תָבוּ, מֵאוֹרְחַתְהוּן בִּישְׁתָּא. וְתָב יי. מִן בִּשְׁתָּא.
 דְּמַלִּיל לְמַעַבְד לְהוּן, וְלֹא עֲבַד: לָד וַיִּרַע אֶל־יֹנָה רָעָה גְדוּלָּה
 וַיַּחַר לוֹ: וּבֵאִישׁ לְיֹנָה, בִּישָׂא רַבָּא. וַתְּקִיף, לִיה: לָט וַיִּתְפַּלֵּל
 אֶל־יְהוָה וַיֹּאמֶר אֲנִי יְהוָה הֲלוֹא־זֶה דְּבָרִי עַד־הַיּוֹתִי

וְזֶלַק הַדְּקָדוּק: לָג וַיְכַס שֶׁק. זָקַף בַּפְתַּח כַּדִּינוּ: לָד וְנַחֵם הָאֱלֹהִים. הַחֲזִי"ת בַּפְתַּח: לָז אֲשֶׁר דָּבַר.
 תִּיבַת 'דָּבַר' בַּמֶּלֶךְ לֹא בַתְּבִיר בַּסֵּת"י: לָט אֲנָה. מַלְרַע:

על-אדמתי על-פני קדמתי לברח תרשישה כי ידעתי
 כי אתה אל-חנן ורחום ארץ אפים ורב-חסד ונתם
 על-הרעה: וצלי קדם יי, ואמר. בבעו יי, הלא דין פתגמי. עד דהויתי
 קים, על ארעי. על פני אוחיתי, למערק לימא. ארי ידענא. ארי את
 אלהא, חננא ורחמנא. מרחיק רגז, ומסגי למעבד טבון. ומתיב מימריה,
 מלאיתא בשתא: **ה** ועתה יהוה קח-נא את-נפשי ממני כי
 טוב מותי מחיי: וכען יי. סב בען ית נפשי, מני. ארי. טב דאמות,
 מדאיחי: **מא** ויאמר יהוה ההיטב חרה לך: ואמר יי. הלחדא,
 תקיף לך: **מב** ויצא יונה מן-העיר וישב מקדם לעיר ויעש
 לו שם ספה וישב תחתיה בצל עד אשר יראה
 מה-יהיה בעיר: ונפק יונה, מן קרתא. ויתיב, ממדנח לקרתא. ועבד
 ליה תמן, מטלתא. ויתיב תחותה, בטלא. עד דיחוי. מא יהי בסוף
 קרתא: **מג** וימן יהוה-אלהים קיקיון ויעל | מעל ליונה
 להיות על-ראשו להציל לו מרעתו וישמח יונה
 על-הקיקיון שמחה גדולה: וימן יי אלהים. קיקיון. וסליק, עיל
 מן יונה. למהוי טלא, על רישיה. לאגנא ליה, מבשתיה. וחדי יונה, על
 קיקיון, חדוא רבא: **מד** וימן האלהים תולעת בעלות השחר
 למחרת ותך את-הקיקיון ויבש: וימן יי, תולעתא. במסק
 צפרא, ביומא דבתרוהי. ומחת ית קיקיון, ויבש: **מה** ויהי | בזרח
 השמש וימן אלהים רוח קדים חרישית ותך השמש
 על-ראש יונה ויתעלף וישאל את-נפשו למות ויאמר
 טוב מותי מחיי: והוה, במדנח שמשא. וימן יי. רוח קדומא,
 שתיקתא. וטפחת שמשא. על רישא דיונה, ואשתלהי. ושאל ית

זולק הדקדוק: **מג** וימן יהוה. תי' 'השם' בגעיא:

נפשיה, לממת. ואמר טב דאמות, מדאיחי: **וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים**
אֶל-יוֹנָה הַהֵיטֵב חָרָה-לְךָ עַל-הַקִּיקְיוֹן וַיֹּאמֶר הֵיטֵב
חָרָה-לִּי עַד-מוֹת: ואמר יי, ליונה. הלחדא תקיף לך, על קיקיון.
 ואמר, לחדא תקיף לי, עד מותא: **וַיֹּאמֶר יְהוָה אַתָּה חֲסַתְךָ**
עַל-הַקִּיקְיוֹן אֲשֶׁר לֹא-עָמַלְתָּ בּוֹ וְלֹא גִדַּלְתּוֹ שְׁבֹן-לֵילָה
הָיָה וּבֶן-לֵילָה אָבָד: ואמר יי, את חסתא, על קיקיון. דלא
 עמלתא ביה, ולא רביתיה. דבליליא הדין הוה, ובליליא אחרנא אבד:
מִה וְאֲנִי לֹא אָחוּס עַל-נִינוּהָ הָעִיר הַגְּדוֹלָה אֲשֶׁר יֹשְׁבֶיהָ
הֲרַבָּה מְשֹׁתִים-עֲשָׂרָה רְבֹו אָדָם אֲשֶׁר לֹא-יָדַע בֵּין-יָמִינוֹ
לְשִׁמְאֵלוֹ וּבִהְמָה רַבָּה: ואנא, לא אחוס. על נינוה, קרתא רבתא.
 דאית בה. סגי מתרתא עסרי רבוא, אנשא. דלא ידע, בין ימיניה
 לסמאליה. ובעירא, סגי: **מִי-אֵל כְּמוֹךָ נִשְׂא עוֹן וְעֵבֶר**
עַל-פֶּשַׁע לְשֹׂאֲרֵית נַחֲלָתוֹ לֹא-הֲחִזִּיק לְעַד אַפּוֹ כִּי-חָפֵן
חֶסֶד הוּא: לית פר מנך, את הוא אלהא. שביק לעוין, ומעבר על
 חובין. לשארא, דאחסנתיה. לא מוריד לעלמין, רגזיה. ארי רעי
 לאיטבא, הוא: **יָשׁוּב יִרְחַמְנוּ יִכְבָּשׁ עוֹנֵתֵינוּ וְתִשְׁלִיךְ**
בְּמַצְלוֹת יָם כָּל-חַטָּאתָם: יתוב מימריה, לרחמא עלנא. ישבוק
 על חובנא, ברחמתיה. וירמי לעמקי ימא, כל חטאי ישראל: **וְתִתֵּן**
אֵמֶת לְיַעֲקֹב חֶסֶד לְאַבְרָהָם אֲשֶׁר-נִשְׁבַּעְתָּ לְאַבְתֵּינוּ
מִיְמֵי קָדָם: תתין קשטי יעקב לבנוהי, כמא דקיימתא ליה בבית אל.
 טבות אברהם לזרעיה בתרוהי, כמא דקיימתא ליה בין בתריא. תדכר
 לנא עקידת יצחק דאתעקד על מדבחא, קדמך. תעביד עמנא, טבון:
דְּקִיִּימְתָא לְאַבְהָתְנָא, מִיּוֹמֵי קָדָם:

וזלק הדקדוק: מה משתים. השוא שבשי"ן נח ואף שיש געיא במ"ם, בעבור שהתיבה בטעם
 מקף, עיין במחברת התיגאן. והתי"ו דגש:

וְהוּא יֹאמֶר יְהוָה אֱלֹהֵי: וְאֵעִיל יְת תִּלְתָּא בְּעָקָא, בְּכוּר דְּאִישָׁא.
 וְאַצְרוּפְנוּן, כְּמָא דְּצָרְפִּין יְת כְּסָפָא. וְאַבְחַרְנוּן, כְּמָא דְּבַחְרִין יְת דִּהָבָא.
 הוּא, יְצַלִּי בְּשָׁמַי. וְאַנָּא, אֶקְבִּיל צְלוֹתֶיהָ. אֲמַרִית, עֲמִי הוּא. וְהוּא יִימַר, יי
 אֱלֹהֵי: הִנֵּה יוֹם-בָּא לִיהוּה וְחֻלְק שְׁלֵלְךָ בְּקִרְבְּךָ: הָא
 יוֹמָא עֲתִיד לְמִיתִי, מִן קָדָם יי. וְיַפְלִגוּן בֵּית יִשְׂרָאֵל נְכֹסֵי עֲמֻמְיָא, בְּגוּיךָ
 יְרֻשָׁלַם: וְאַסְפְּתִי אֶת-כָּל-הַגּוֹיִם | אֶל-יְרוּשָׁלַם לְמַלְחָמָה
 וְנִלְכְּדָה הָעִיר וְנִשְׁסוּ הַבָּתִּים וְהַנְּשִׁים (כ' תשגלנה)
 תִּשְׁכַּבְנָה וְיֵצֵא חֲצֵי הָעִיר בַּגּוֹלָה וְיִתַר הָעָם לֹא יִפְרֹת
 מִן-הָעִיר: וְאַכְנִישׁ יְת כָּל עֲמֻמְיָא לִירֻשָׁלַם, לְאַגְחָא קִרְבָּא. וְתַתְּכַבִּישׁ
 קִרְתָּא. וְיִתְבַּזְזוּן, בְּתֵיבָא. וְנִשְׂיָא, יִשְׁתַּכְּבֹן. וְיִפּוֹק. פִּלְגָה דְּקִרְתָּא, בְּגִלּוּתָא.
 וְשָׂאָר עֲמָא, לֹא יִפְסוֹק, מִן קִרְתָּא: וְיֵצֵא יְהוָה וְנִלְחַם בְּגוֹיִם
 הָהֵם בְּיוֹם הַלְחָמּוֹ בְּיוֹם קָרְב: וְיִתְגַּלִּי יי. וְיִגִּיחַ קִרְבָּא, בְּעֲמֻמְיָא
 הָאֲנוּן. בְּיוֹם אֲגַחּוּתֶיהָ קִרְב, עַל יַמָּא דְּסוּף: וְעַמְדוּ רַגְלֵי
 בְּיוֹם-הָהוּא עַל-הַר הַזֵּיתִים אֲשֶׁר עַל-פְּנֵי יְרוּשָׁלַם
 מְקוֹדֶם וְנִבְקַע הַר הַזֵּיתִים מִחֲצוֹ מִזְרְחָה וְיָמָה גֵּיא
 גְּדוּלָה מְאֹד וּמִשׁ חֲצֵי הָהָר צְפוּנָה וְחֲצוֹ-נִגְבָּה: וְיִתְגַּלִּי
 בְּגִבּוֹרֶתֶיהָ, בְּעֵדְנָא הָהוּא. עַל טוֹר זֵיתָא. דְּעַל אִפִּי יְרֻשָׁלַם, מִמְּדַנְחָא.
 וְיִתְבַּזְע טוֹר זֵיתָא מִפְּלִגְיָה, לְמִדְנָחָא וּלְמַעְרָבָא. חֲלָא, רַבָּא לְחַדָּא.
 וְיִתְלָשׁ, פְּלִגְיָה דְּטוֹרָא, לְצְפוּנָא, וּפְלִגְיָה לְדְרוּמָא: וְנִסְתָּם גֵּיא-הָרִי
 כִּי-יִגִיעַ גֵּי-הָרִים אֶל-אֶצֶל וְנִסְתָּם כַּאֲשֶׁר נִסְתָּם מִפְּנֵי

זולק הדקדוק: אַל אֶצֶל. הטעם בה מלעיל, כי הסגולתא לא תטעים, וכפי משפטה צריך
 להטעימה (להניעה), אם לעיל אם לרע. ובכאן הוא שם דבר וצריך להטעים באל"ף לעיל, כי
 בפעלים יתהפך לרע, כמו בצלצלי שמע (תלים קנ-ה) בעבור היותו שם דבר בא מלעיל, עיין
 ברש"י סוף תלים, ובפעלים 'ויהי כאשר שמע' (ברא כד-נב) לרע. וכן 'זורע זרע' (ברא-א
 כט) שם דבר לעיל. ובפעלים, 'והיה אם זרע ישראל' (שופטים-ו ג') לרע. והוא יהיה לך מעי"ר
 לעזור בכירצא בזה, ועיין ערוגת הבשם דף מ' ע"א:

הָרֵעַשׁ בְּיָמַי עֲזִיבָה מֶלֶךְ-יְהוּדָה וּבֵא יְהוָה אֱלֹהֵי
כָּל-קִדְשִׁים עִמָּךְ: וְיִסְתְּתִים, חֲלָא דְטוֹרָא. אֲרִי יִמְטִי חֶלֶת טוֹרָא,
לְאַצֵּל. וְתַעֲרֶקוּן. כְּמָא דְעֶרְקִתוּן, מִן קָדָם זַיְעָא. דְהוּה בְּיוֹמֵי עֲזִיבָה, מֶלֶךְ
שְׁבֻטָא דְבֵית יְהוּדָה. וְיִתְגַּלִּי, יְיָ אֱלֹהֵי, כָּל קִדְשֻׁהִי, עֲמִיָּה: ^ז וְהָיָה
בַּיּוֹם הַהוּא לֹא-יְהִיָּה אֹרֶךְ יָקָרוֹת (כ' יקפאון) וְקִפְאוּן: וְיִהְיֶה,
בְּעִדְנָא הַהוּא. לֹא יְהִי נְהוֹרָא, אֱלֹהֵי, עֲדֵי וּגְלִיד: ^ח וְהָיָה יוֹם-אֶחָד
הוּא יוֹדֵעַ לִיהוָה לֹא-יוֹם וְלֹא-לַיְלָה וְהָיָה לְעַת-עֶרֶב
יְהִי-הָאֹרֶךְ: וְיִהְיֶה יוֹמָא חֵד. הוּא. יְהִי יָדִיעַ קָדָם יְיָ לֹא כְנִיחוֹר זַיְמָס, וְלֹא
כְּקַבֵּל לַיְלִי. וְיִהְיֶה לְעֵדוֹן רַמְשָׂא, יְהִי נְהוֹרָא: ^ט וְהָיָה | בַּיּוֹם הַהוּא
יֵצְאוּ מִיַּם-חַיִּים מִירוּשָׁלַם חֲצִים אֶל-הַיַּם הַקָּדְמוֹנִי
וְחֲצִים אֶל-הַיַּם הָאֲחֵרוֹן בְּקִיץ וּבַחֲרֹף יְהִיָּה: וְיִהְיֶה, בְּעִדְנָא
הַהוּא. יִפְקוּן מִי מְבוּעַ, מִירוּשָׁלַם. פִּלְגָהוֹן, לַיְמָא מְדַנְחָאָה. וּפְלַגְהוֹן, לַיְמָא
מְעַרְבָאָה. בְּקִיטָא וּבִסְתָא, יְהוֹן נְפִקוּן: ^י וְהָיָה יְהוָה לְמֶלֶךְ
עַל-כָּל-הָאָרֶץ בַּיּוֹם הַהוּא יְהִיָּה יְהוָה אֶחָד וְשִׁמוֹ אֶחָד:
וְתִתְגַּלִּי מַלְכוּתָא דֵּי, עַל כָּל יְתַבֵּי אַרְעָא. בְּעִדְנָא הַהוּא. יִפְלַחוּן קָדָם יְיָ,
כְּתַף חֵד. אֲרִי שְׁמִיָּה יֵצִיב בְּעֵלְמָא, לִית בְּרַ מְנִיָּה: ^{יא} יְסוּב
כָּל-הָאָרֶץ כְּעַרְבָה מְגַבַּע לְרִמּוֹן נֶגֶב יְרוּשָׁלַם וְרֵאמָה^ו
וְיִשְׁבָּה תַּחְתֵּיהָ לְמִשְׁעַר בְּנִימָן עַד-מְקוֹם שַׁעַר הַרְאִשׁוֹן
עַד-שַׁעַר הַפְּנִים וּמִגְדַל חֲנַנְיָאֵל עַד יְקַבֵּי הַמֶּלֶךְ: יְקַפָּה כָּל
אַרְעָא כְּמִישְׂרָא, מְגַבַּע לְרִמּוֹן. דְרוּס, יְרוּשָׁלַם. וְתִתְרַבֵּי וְתִתִּיב בְּאַתְרָה,
לְמִתְרַע שְׁבֻט בְּנִימָן. עַד אֲתַר. תְּרַעָא קִדְמָאָה, עַד תְּרַע זְוִיתָא. וּמִגְדַל
פְּקוּס. עַד, שִׁיחֵי מֶלְכָא: ^{יב} וְיִשְׁבּוּ בָּהּ וְחֵרֶם לֹא יְהִי-הָעוֹד
וְיִשְׁבָּה יְרוּשָׁלַם לְבִטְחָה: וְיִתְבוֹן בָּהּ. וְקִטְלָא, לֹא יְהִי עוֹד. וְתִתִּיב

זולק הרקדוק: יא ורָאמָה. הו"ו געי בסת"י המדוקדקים:

יְרִשְׁלָם, לְרַחֲצֵן: ^{יג} וְזֹאת | תִּהְיֶה הַמַּגֵּפָה אֲשֶׁר יִגַּף יְהוָה
 אֶת-כָּל-הָעַמִּים אֲשֶׁר עָבְאוּ עַל-יְרוּשָׁלַם הַמֶּקֶם | בְּשָׂרוֹ
 וְהוּא עֶמֶד עַל-רִגְלָיו וְעֵינָיו תִּמְקְנָה בְּחִרְיָהוֹן וּלְשׁוֹנוֹ
 תִּמְקֶם בְּפִיהֶם: וְדָא, תְּהִי מַחְתָּא. דִּימְחֵי יְיָ יתְּ כָּל עַמְמֵיָא. דְּמַתְּכְנִשִׁין
 וְאַתָּן, עַל יְרִשְׁלָם. יתְּמַסִּי, בְּסִרְיָה. וְהוּא, קָאִים עַל רִגְלוֹהֵי. וְעֵינֵיהוֹן,
 יתְּמַסִּין בְּגִלְגְּלֵיהוֹן. וְלִישְׁנָהוֹן, יתְּמַסִּי בְּפִמְהוֹן: ^{יד} וְהָיָה בַיּוֹם הַהוּא
 תִּהְיֶה מְהוּמַת-יְהוָה רַבָּה בָּהֶם וְהַחֲזִיקוּ אִישׁ יַד רֵעֵהוּ
 וְעָלְתָה יָדוֹ עַל-יַד רֵעֵהוּ: וְיְהִי, בְּעֵדְנָא הַהוּא. יְהִי שְׂגוּשׁ קַטְלָא,
 קָדָם יְיָ. סָגִי בְּהוֹן. וְיִתְקַפּוּן. גְּבַר, בְּיַד חֲבֵרִיָּה. וְתִתְלָשׁ יְדֵיהָ, עִם יָדָא
 דְּחֲבֵרִיָּה: ^{טו} וְגַם-יְהוּדָה תִּלְחַם בִּירוּשָׁלַם וְאַסְף חֵיל
 כָּל-הַגּוֹזִים סָבִיב זֶהָב וְכֶסֶף וּבְגָדִים לָרַב מְאֹד: וְאִף דְּבֵית
 יְהוּדָה. יִיתוּנוֹן עַמְמֵיָא כַּד אָנִיסִין, לְאַגְחָא קַרְבָּא בִירוּשָׁלַם. וּיְכַנְשׁוּן נְכֵסֵי
 כָּל עַמְמֵיָא, סְחֹר סְחֹר. דְּהַבָּא וְכֶסֶפָא. וּלְבוּשִׁין, לְסָגִי לַחְדָּא: ^{טז} וְכֵן
 תִּהְיֶה מַגֵּפַת הַסּוּם הַפְּרֹד הַגָּמֵל וְהַחֲמוֹר וְכָל-הַבְּהֵמָה
 אֲשֶׁר יְהִיָּה בְּמַחֲנוֹת הַהֵמָּה כַּמַּגֵּפָה הַזֹּאת: וְכֵן תְּהִי, מַחַת
 סְסִיָּא. כּוּדְנֵיָא, גְּמֵלָא וְחַמְרָא. וְכָל בְּעִירָא. דִּיהִי, בְּמִשְׁרֵיתָא הָאֲנוּן.
 כַּמַּחְתָּא, הָדָא: ^{יז} וְהָיָה כָּל-הַנּוֹתָר מִכָּל-הַגּוֹזִים הַבָּאִים
 עַל-יְרוּשָׁלַם וְעָלוּ מְדֵי שָׁנָה בְּשָׁנָה לְהַשְׁתַּחֲוֹת לְמֶלֶךְ
 יְהוָה עֲבָאוֹת וְלַחַג אֶת-חַג הַסְּפֹת: וְיְהִי, כָּל דִּישְׁתָּאֵר, מִכָּל
 עַמְמֵיָא. דְּמַתְּכְנִשִׁין וְאַתָּן, עַל יְרִשְׁלָם. וְיִסְקוּן, כּוּזְמֵן שְׁנָא בְּשָׁנָא. לְמַסְגֵּד
 קָדָם מֶלֶךְ עֲלֵמֵיָא, יְיָ עֲבָאוֹת. וְלִמְיַחַג, יְת חָגָא דְּמַטְלֵיָא:
^{יח} וְהָיָה אֲשֶׁר לֹא-יַעֲלֶה מֵאֵת מְשַׁפְּחוֹת הָאָרֶץ אֶל-
 יְרוּשָׁלַם לְהַשְׁתַּחֲוֹת לְמֶלֶךְ יְהוָה עֲבָאוֹת וְלֹא עֲלֵיהֶם
 יְהִיָּה הַגָּשָׁם: וְיְהִי, דְּלֹא יִסְק. מְזַרְעֵית עַמְמֵי אַרְעָא, לִירוּשָׁלַם. לְמַסְגֵּד.

קדם מלך עלמיא, יי צבאות, ולא עליהון, יהי מטרא:
 וְאִם־מִשְׁפַּחַת מִצְרַיִם לֹא־תֵעָלֶה וְלֹא בָאָה וְלֹא
 עֲלִיָּהֶם תִּהְיֶה הַמַּגֵּפָה אֲשֶׁר יִגַּף יְהוָה אֶת־הַגּוֹיִם אֲשֶׁר
 לֹא יַעֲלוּ לְחַג אֶת־חַג הַסֻּכּוֹת: וְאִם מַלְכוּת מִצְרַיִם לֹא תִסָּק.
 וְלֹא תִיָּתֵי, וְלֹא לְהוֹן יִסָּק נִילוּס. בְּרַם עֲלִיָּהוֹן, תְּהִי מַחְתָּא. דִּימַחֵי יי, ית
 עֲמַמְיָא. דְּלֹא יִסְקוּן, לְמִיחַג, ית חַגָּא דְּמַטְלִיָּא: כִּזְאֵת תִּהְיֶה
 חֲטָאֵת מִצְרַיִם וְחֲטָאֵת כָּל־הַגּוֹיִם אֲשֶׁר לֹא יַעֲלוּ לְחַג
 אֶת־חַג הַסֻּכּוֹת: דָּא תְּהִי, פְּרַעֲנוֹת מִצְרַאִי. וּפְרַעֲנוֹת, כָּל עֲמַמְיָא.
 דְּלֹא יִסְקוּן, לְמִיחַג, ית חַגָּא דְּמַטְלִיָּא: כִּזְאֵת בֵּינֵם הָהוּא יְהִי
 עַל־מִצְלוֹת הַסּוּם קֹדֶשׁ לִיהוָה וְהִיָּה הַסִּירוֹת בְּבֵית יְהוָה
 כְּמִזְרְקִים לְפָנָי הַמְּזַבְּחִ: בְּעֵדְנָא הָהוּא. יְהִי, עַל פְּרוּרוֹת סְסִיָּא.
 קֹדֶשׁא, קֹדֶם יי. וְיְהוֹן דְּוִדְיָא, בְּבֵית מִקְדָּשָׁא דִּיִּי. סְגִיָּאִין כְּמִזְרְקִיָּא, קֹדֶם
 מִדְּבַחָא: כִּבֵּי וְהִיָּה כָּל־סִיר בִּירוּשָׁלַם וּבִיהוּדָה קֹדֶשׁ לִיהוָה
 צְבָאוֹת וּבָאוּ כָּל־הַזְּבָחִים וְלִקְחוּ מֵהֶם וּבִשְׁלוּ בָהֶם
 וְלֹא־יְהִיָּה כְּנַעֲנֵי עוֹד בְּבֵית־יְהוָה צְבָאוֹת בֵּינֵם הָהוּא:
 וְיְהִי. כָּל דוּד בִּירוּשָׁלַם, וּבִיהוּדָה. קֹדֶשׁא, קֹדֶם יי צְבָאוֹת. וְיִיתוּן, כָּל
 דְּדַבְּחִין. וְיִסְבוּן מִנְּהוֹן, וּבִשְׁלוּן בְּהוֹן. וְלֹא יְהִי עֶבֶד תַּגְרָא, עוֹד. בְּבֵית
 מִקְדָּשָׁא דִּי צְבָאוֹת, בְּעֵדְנָא הָהוּא:

(גְּאֵלְנוּ יְהוָה צְבָאוֹת שְׁמוֹ קֹדֶשׁ יִשְׂרָאֵל:)

(פְּרַקְנָא. יי צְבָאוֹת, שְׁמִיָּה. קֹדֶשׁא, דִּישְׂרָאֵל:)

על דא יתברך וישתבח, שְׁמָא רַבָּא קֹדֶשׁא. די לעילא, חַיָּא וְקַיָּמָא. מְבָרַךְ הוּא לְעַלְמַם,
 וְלְעַלְמֵי עַלְמִיָּא:

מפטיר דיו"ט שני שלסוכות (בחוצה לארץ)

במדבר סימן כ"ט פסוקים י"ב - ט"ז

וּבַחֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי מִקְרֵא־קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם כָּל־
מְלֹאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ וְחַגְתֶּם חֵג לַיהוָה שִׁבְעַת יָמִים:
וְהִקְרַבְתֶּם עֲלֶיהָ אִשָּׁה רֵיחַ נִיחֹחַ לַיהוָה פָּרִים בְּנֵי־בָקָר שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֵם
אֵילִם שְׁנַיִם כִּבְשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה אַרְבַּעַה עֶשְׂרֵם תְּמִימִם יִהְיוּ: וּמִנְחַתֶּם
סֹלֶת בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֹנִים לַפָּר הָאֶחָד לְשֹׁלֶשֶׁה עֶשְׂרֵם
פָּרִים שְׁנַיִם עֶשְׂרֹנִים לְאֵיל הָאֶחָד לְשְׁנַיִם הָאֵילִם: וְעֶשְׂרֹן עֶשְׂרֹן
לְכֶבֶשׂ הָאֶחָד לְאַרְבַּעַה עֶשְׂרֵם כִּבְשִׂים: וְשְׁעִיר־עִזִּים אֶחָד חֲטָאת
מִלֶּבֶד עֹלֹת הַתָּמִיד מִנְחַתֶּה וְנִסְכָּה:

ברכה ראשונה שקורבן ההפטרה

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. אֲשֶׁר בָּחַר, בְּנְבִיאִים טוֹבִים. וְרָצָה
בְּדַבְרֵיהֶם, הַנְּאֻמִּים בְּאֵמֶת. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה. הַבוֹחֵר בַּתּוֹרָה,
בְּמוֹשֶׁה עַבְדּוֹ, וּבְיִשְׂרָאֵל עַמּוֹ. וּבְנְבִיאֵי הָאֵמֶת וְהַצְדִּיק: (אמנ)

הפטרה דיו"ט שני שלסוכות (בחוצה לארץ)

במלכים א' סימן ז'

וְהַשְׁלֵם כָּל־הַמְּלָאכָה אֲשֶׁר עָשָׂה הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה
בֵּית יְהוָה וַיָּבֵא שְׁלֹמֹה אֶת־קֹדְשֵׁי דָוִד
אָבִיו אֶת־הַכֶּסֶף וְאֶת־הַזָּהָב וְאֶת־הַכֶּלִּים נָתַן בְּאֶצְרוֹת
בֵּית יְהוָה: וּשְׁלִימַת, כָּל עֲבִידָתָא. דְּעַבְד. מִלְּפָא שְׁלֹמֹה, בֵּית
מִקְדָּשָׁא דִּי. וְאִיתֵי שְׁלֹמֹה. יְת קֹדְשֵׁי דָוִד אָבוּהִי. יְת כֶּסֶף וְיְת דְּהַבָּא,
וְיְת מְנִיָּא. יְהַב. בְּאֶצְרֵי, בֵּית מִקְדָּשָׁא דִּי: אַז יְקַהֵל שְׁלֹמֹה
אֶת־זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל וְאֶת־כָּל־רָאשֵׁי הַמַּטּוֹת נְשִׂאֵי הָאָבוֹת
לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל־הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה יְרוּשָׁלַם לְהַעֲלוֹת
אֶת־אֲרוֹן בְּרִית־יְהוָה מֵעִיר דָּוִד הִיא צִיּוֹן: בְּכִין כְּנֶשׂ שְׁלֹמֹה,
זֶלְק הַדְּקָרוֹק: אַז יְקַהֵל. אִין פְּסִיק אַחַר תִּיבַת 'אוֹ: לְהַעֲלוֹת. הַלְמִ'ד גְּעִי, וְנוֹטָה קְרִיאַתוֹ
לְפַתַּח:

ית סבי ישראל. וית כל רישי שבטיא רבירבי אבהתא. לבני ישראל. לות
 מלפא שלמה, לירשלם. לאסקא. ית ארון קימא די. מקרתא דדוד,
 היא ציון: ^ג ויקהלו אל-המלך שלמה כל-איש ישראל
 בירח האתנים בחג הוא החדש השביעי: ואתכנישו. לות
 מלפא שלמה, כל אנש ישראל. בירחא דעתיקיא קרן ליה ירחא
 קדמאה, חגא. וכען הוא, ירחא שביעאה: ^ד ויבאו כל זקני
 ישראל וישאו הפהנים את-הארון: ואתו. כל, סבי ישראל.
 ונטלו כהניא, ית ארונא: ^ה ויעלו את-ארון יהוה ואת-אהל
 מועד ואת-כל-כלי הקדש אשר באהל ויעלו אתם
 הפהנים והלויים: ואסיקו. ית ארונא די, וית משפן זמנא. וית כל
 מני קדשא, דבמשכנא. ואסיקו יתהון, כהניא, וליואי: ^ו והמלך
 שלמה וכל-עדת ישראל הנועדים עליו אתו לפני
 הארון מזבחים צאן ובקר אשר לא-יספרו ולא ימנו
 מרב: ומלפא שלמה. וכל כנשתא דישראל, דאזדמנו עלוהי. קימין
 עמיה, קדם ארונא. מנכסין, ען ותורין. דלא יתחשבון. ולא יתמנון,
 מסגי: ^ז ויבאו הפהנים את-ארון ברית-יהוה אל-מקומו
 אל-דביר הבית אל-קדש הקדשים אל-תחת פני
 הפרובים: ואעילו כהניא. ית ארון קימא די, לאתריה. לבית כפורי
 דמתקן ליה בגו ביתא, לקדש קדשיא. לתחות, פני כרוביא: ^ח פי
 הפרובים פרשים פנפים אל-מקום הארון ויסכו הפרבים
 על-הארון ועל-בדיו מלמעלה: ארי כרוביא, פריסין גדפיהון.
 על אתר, ארונא. ומטללין כרוביא. על ארונא ועל אריחוהי, מלעילא:
^ט ויארכו הבדים ויראו ראשי הבדים מן-הקדש על-פני

זלק הדקדוק: ^ט ויארכו. הוי"ו געי:

הַדְּבִיר וְלֹא יֵרְאוּ הַחֹוּצָה וַיְהִי שֵׁם עַד הַיּוֹם הַזֶּה: וְאַרְיֵכִין,
אַרְיֵחָיָא. וּמִתְחִזֵּן רִישֵׁי אַרְיֵחָיָא מִן קִדְשָׁא, עַל אִפֵּי בֵּית כְּפוּרִי. וְלֹא
מִתְחִזֵּן, לְבָרָא. וְהוּוּ תַמָּן. עַד, יוֹמָא הַדִּין: ^ד אֵין בְּאַרְזֵן רַק שְׁנֵי
לְחֹת הָאֲבָנִים אֲשֶׁר הִנֵּחַ שֵׁם מֹשֶׁה בְּחֹרֵב אֲשֶׁר כָּרַת
יְהוָה עִם-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּצֵאתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם: בְּאַרְזָא,
מִחֲתִין. תְּרִין, לֹחֵי אֲבָנָיָא. דְּאַצְנַע תַּמָּן, מֹשֶׁה בְּחֹרֵב. דְּעֲלִיהוֹן כְּתִיבִין,
עֶסְרָא פִתְגָמֵי קִימָא. דְּגִזֹר יי, עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. בְּמִפְקֵהוֹן, מֵאַרְעָא
דְּמִצְרַיִם: ^{דא} וַיְהִי בְצֵאת הַכְּהֻנִּים מִן-הַקֹּדֶשׁ וְהֶעֱנָן מָלֵא
אֶת-בֵּית יְהוָה: וַהוּה. בְּמִפְקֵי כְּהֻנָּיָא, מִן קִדְשָׁא. וְעָנָן אֲמַטָּא
אֶת־מְלִי, יֵת בֵּית מִקְדָּשָׁא דִּי: ^{דב} וְלֹא-יָכֻלוּ הַכְּהֻנִּים לַעֲמֹד
לְשַׁרְתַּת מִפְּנֵי הֶעֱנָן כִּי-מָלֵא כְבוֹד-יְהוָה אֶת-בֵּית יְהוָה:
וְלֹא יָכִילוּ כְּהֻנָּיָא. לְמַקְס לְשִׁמְשָׁא, מִן קִדְס עֲנָנָא. אַרִי אֶת־מְלִי יִקְרָא דִּי,
יֵת בֵּית מִקְדָּשָׁא דִּי: ^{דג} אִז אָמַר שְׁלֹמֹה יְהוָה אָמַר לְשָׁכֵן
בְּעֶרְפֶּל: בְּכִין, אָמַר שְׁלֹמֹה. יי אֶת־רַעִי. לֹא שְׂרָאָה שְׂכִינְתִּיה, בִּירְשָׁלַם:
^{דד} בָּנָה בְּנִיתִי בֵּית זָבֻל לְךָ מְכוֹן לְשַׁבְתֶּךָ עוֹלָמִים: מִבְּנָא
בְּנִיתִי. בֵּית מִקְדָּשָׁא, קְדָמְךָ. אֶתֶר מְתִקֵּן לְבֵית שְׂכִינְתֶךָ, עֲלָמִין:
^{דה} וַיִּסַּב הַמֶּלֶךְ אֶת-פָּנָיו וַיִּבְרַךְ אֶת כָּל-קְהֵל יִשְׂרָאֵל
וְכָל-קְהֵל יִשְׂרָאֵל עֹמְדִים: וְאַסְחָר מֶלֶכָא, יֵת אִפּוּהִי. וּבְרִיךְ. יֵת, כָּל
קְהֵלָא דִּישְׂרָאֵל. וְכָל קְהֵלָא דִּישְׂרָאֵל, קָאִים: ^{דו} וַיֹּאמֶר בְּרוּךְ יְהוָה
אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר דִּבֶּר בְּפִיו אֶת דְּוֹד אָבִי וּבִידּוֹ מָלֵא
לְאֹמְרִי: וְאָמַר. בְּרִיךְ יי, אֱלֹהֵא דִּישְׂרָאֵל. דְּגִזֹר בְּמִימְרֵיה. עִם, דְּוֹד
אַבָּא. וּבְרַעוּתֵיה קָיִים, לְמִימְרִי: ^{דז} מִן-הַיּוֹם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי
אֶת-עַמִּי אֶת-יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם לֹא-בְחַרְתִּי בְּעִיר מִכָּל
שְׁבֹטֵי יִשְׂרָאֵל לְבָנוֹת בֵּית לְהִיּוֹת שְׁמִי שֵׁם וְאַבְחַר בְּדָוִד

לְהִיּוֹת עַל-עַמֵּי יִשְׂרָאֵל: מִן יוֹמָא. דְּאִפִּיקִית. יְת עַמֵּי יְת יִשְׂרָאֵל,
 מִמְּצָרִים. לֹא אֶתְרַעִיתִי בְּקֶרְתָּא. מְכַל, שְׁבֻטֵיָא דְיִשְׂרָאֵל. לְמַבְנֵי בֵּיתָא.
 לְאִשְׂרָאֵה שְׁכִינְתִּי, תַּמָּן. וְאֶתְרַעִיתִי בְּדוֹד. לְמַהוּי מַלְכָּא, עַל עַמֵּי
 יִשְׂרָאֵל: דִּה וַיְהִי עִם-לִבָּב דְּדוֹד אָבִי לְבָנוֹת בֵּית לְשֵׁם יְהוָה
 אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל: וְהוּא. בְּלִבָּא, דְּדוֹד אָבִיא. לְמַבְנֵי בֵּיתָא. לְשִׁמָּא דִּינִי,
 אֱלֹהָא דְיִשְׂרָאֵל: וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל-דְּדוֹד אָבִי יַעֲזֵן אֲשֶׁר הִזָּה
 עִם-לִבְבָךְ לְבָנוֹת בֵּית לְשִׁמִּי הַטִּיבָת כִּי הִזָּה עִם-
 לִבְבָּךְ: וְאָמַר יִי, לְדוֹד אָבִיא. חֲלָף. דְּהוּא, עִם לִבָּךְ. לְמַבְנֵי בֵּיתָא,
 לְשִׁמִּי. אֶתְקִינְתָּא. אָרִי הוּא, עִם לִבָּךְ: כִּי רַק אֶתָּה לֹא תִבְנֶה
 הַבַּיִת כִּי אִם-בְּנֶךְ הֵינְיָא מִחֲלָצִיךְ הוּא-יִבְנֶה הַבַּיִת
 לְשִׁמִּי: לְחוּד אֶת. לֹא תִבְנֵי, בֵּיתָא. אֱלֹהִין, פִּר דְּתוֹלִיד. הוּא יִבְנֵי
 בֵּיתָא, לְשִׁמִּי: כִּי וַיִּקָּם יְהוָה אֶת-דְּבָרוֹ אֲשֶׁר דִּבֶּר וְאָקָם
 תַּחַת דְּדוֹד אָבִי וְאֲשַׁב | עַל-כִּפְסָא יִשְׂרָאֵל כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר
 יְהוָה וְאִבְנֶה הַבַּיִת לְשֵׁם יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל: וְקִיִּים יִי. יְת
 פִּתְגְמוּהִי, דְּמַלְלִיל. וְקִמִּית. תַּחֲוֹת, דְּדוֹד אָבִיא. וְיִתִּיבִית, עַל כְּרִסֵּי מַלְכוּתָא
 דְיִשְׂרָאֵל. כְּמָא דְּמַלְלִיל, יִי. וּבִנִּיתִי בֵּיתָא. לְשִׁמָּא דִּינִי, אֱלֹהָא דְיִשְׂרָאֵל:
 כִּי וְאֲשֵׁם שֵׁם מְקוֹם לְאַרְזֵן אֲשֶׁר-שֵׁם בְּרִית יְהוָה אֲשֶׁר
 כָּרַת עִם-אַבְתֵּינֵנוּ בְּהוֹצִיאֵנוּ אֶתְּם מֵאַרְצָן מִצְרַיִם: וְשׁוּיִתִּי
 תַּמָּן אֶתְר מִתְקֹן, לְאַרְזֵנָא. דְּבִיָּה מַחֲתִין, תְּרִין לִוְחֵי אֲבִנְיָא. דְּעַלִּיהוֹן,
 קִימָא דִּינִי. דְּגִזְר, עִם אֲבָהָתְנָא. בְּאַפְקוּתֵיהּ יְתִהוֹן, מֵאַרְעָא דְּמִצְרַיִם:

(גְּאֵלְנוּ יְהוָה עֲבָאוֹת שְׁמוֹ קְדוּשׁ יִשְׂרָאֵל:)

(פְּרַקְנָא. יִי עֲבָאוֹת, שְׁמִיָּהּ קְדִישָׁא, דְיִשְׂרָאֵל:)

עַל דָּא יְתַבְרַךְ וַיִּשְׁתַּבַּח, שְׁמָא רַבָּא קְדִישָׁא. דִּי לְעִילָא, חֵיא וְקִימָא. מְבָרַךְ הוּא לְעָלָם,
 וְלְעָלְמֵי עָלְמֵיָא:

זֶלְק הַדְּמִקְדוּק: יִי יַעֲזֵן. בְּטַעַם רַבִּיעַ: